

HARRY RANSOM
HUMANITIES RESEARCH CENTER
The University of Texas at Austin

NOTICE: WARNING CONCERNING COPYRIGHT RESTRICTIONS

The copyright law of the United States (Title 17, United States Code) governs the making of photocopies or other reproductions of copyrighted materials.

Under certain conditions specified in the law, libraries and archives are authorized to furnish a photocopy or other reproduction. One of these specified conditions is that the photocopy or reproduction is not to be "used for any purpose other than private study, scholarship or research." If a user makes a request for, or later uses, a photocopy or reproduction for purposes in excess of "fair use," that user may be liable for copyright infringement.

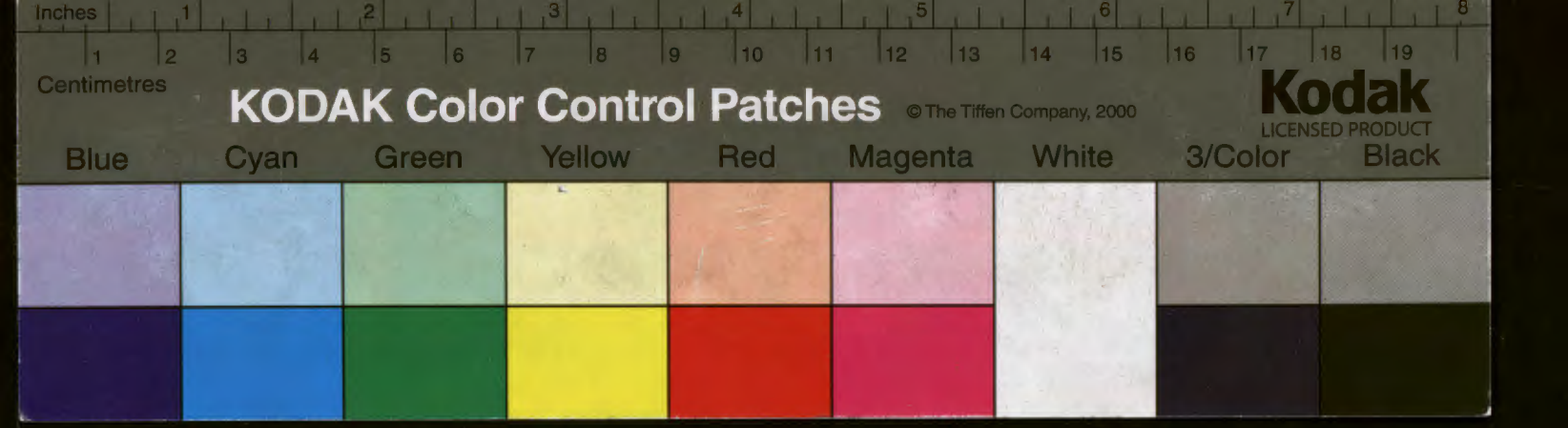
This institution reserves the right to refuse to accept a copying order if, in its judgment, fulfillment of the order would involve violation of copyright law.

*****

This digital reproduction for research purposes was produced by the Harry Ransom Humanities Research Center, The University of Texas at Austin, PO Box 7219, Austin, Texas 78713 Web site: www.hrc.utexas.edu. Researchers are advised that material still in copyright may not be quoted from or published (beyond what is allowed by the Fair Use provisions of the U.S. Copyright Law) without written permission of the copyright owner.

Reproductions of manuscripts or other original materials may not be deposited in another institution without the written permission of the Ransom Center. Further reproduction in any medium of these images is prohibited, with the exception of paper copies made for research use.

62

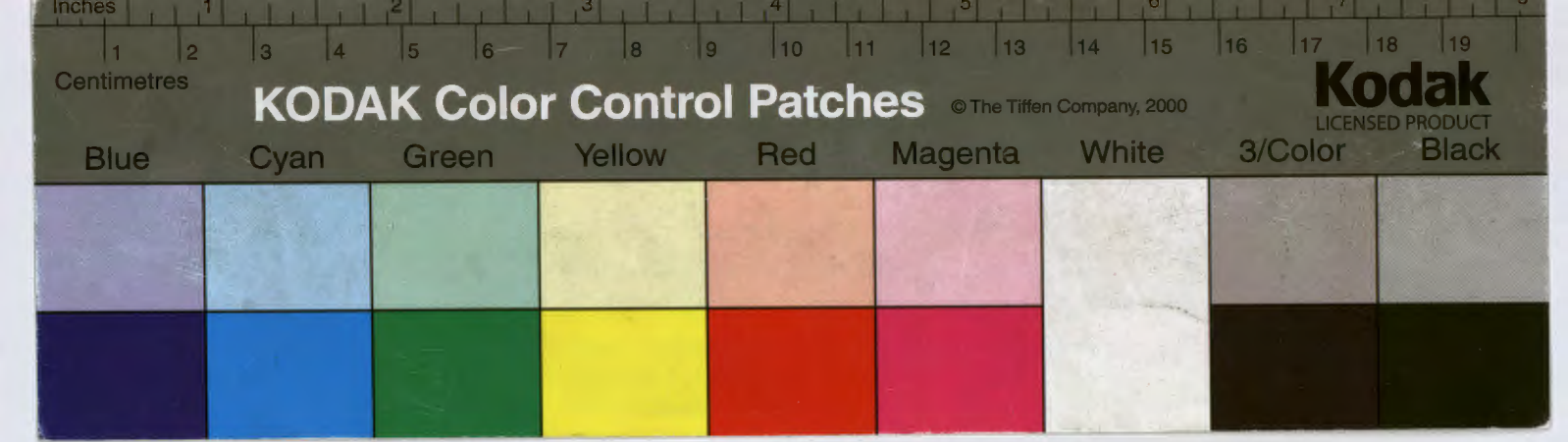
119

Abrahamo Ortelio amico ac fratri suavis.

Bened. frias Motanus. S.

Littera tuae quamvis tardius mihi reddita tamen gratissime contigerunt ut pote eius
 viciniam conscriptae quam ego inter charissima in his Belgij pignora habeo cuius
 memoria mihi perpetuo in pedore infixam haeret et nomen frequenter in bonorum
 admodum virorum celebritate et colloquio me referenti auditur. que una sola quae
 consolationem aliquam mihi affert in hoc grauisissimo vestri omnium quos isti anno
 desiderio quod me perpetuo exercuciat. vix credi potest mihi Ortelii quam arctis
 charitatis vinculis tibi tuique similibus deum deus sum. quibus eo grauius premor quo
 longius a vobis absum. et quantum video ipsa tempestatis diuturnitate et modis angustio
 res fieri. cum labori ferendo miris fectem reddiscentio, tunc aliquid ipse diu antea
 a vobis discederem firmam me tue baroque mihi ut pote qui meum amicum noram, verum
 magis profecto existimaui, me adeo impotenti desiderio laboraturum atque nunc laboro
 in dies magis atque magis. Nam quamquam hic inter amicos esse possum et viros
 doctos et mei studiosos, quibus me plurimum debere fateor, tamen nescio profecto
 quoriam pacto quod vobis carcam omni vitae suauitate priuatus mihi esse videar
 adeo ut nisi me spes foret fore ut aliquando vos reuisam vel quod magis in
 vobis est ut apud vos vitam hanc mortalem firmam, que animi dolore ac maesti
 tia pene iam occidit sum. Inanis rei causa nihil aliud quam priuatam vitam et ab
 omni extraneo negocio alienam cupio et opto et tanto atque omnis in hoc sum ideoque
 quantum potestum contendere liberari ab officijs aulicis, ut si id impetrare possim quam
 primum me vobis huc est me tibi reddam. ideoque hactenus meum in Hispaniam
 iter quamquam sepius vocatus Hispani efficiam autem quantum potera ut tandem illas se
 quae quae intendendo Deo id mihi ammittente curam pro tuo in me amore meum votum studio
 se commendabis. atque hoc meum optum tibi commissum non multis speries etiam extrahere
 belgis, Hispanorum autem nulli, ne magis etiam impediatur. habeo magis magis
 interurbatores et experire praecipue Hispanos amicos et cognatos ac propinquos qui
 me apud se esse precupit et me mihi copia meorum votorum vlla fiat, quae regem intercedit
 perstinatissime. Ego vero scio me nunc illa vita simplicitate et iucunda quam opto praeter
 quae ista apud vos. Oro autem te atque obsecro mi Ortelii ut ubi cumque me esse intellixeris tuum
 omnino tuumque semper memorem esse tibi persuadeas. amicis quoque omnibus idem darme erga
 se ammo.

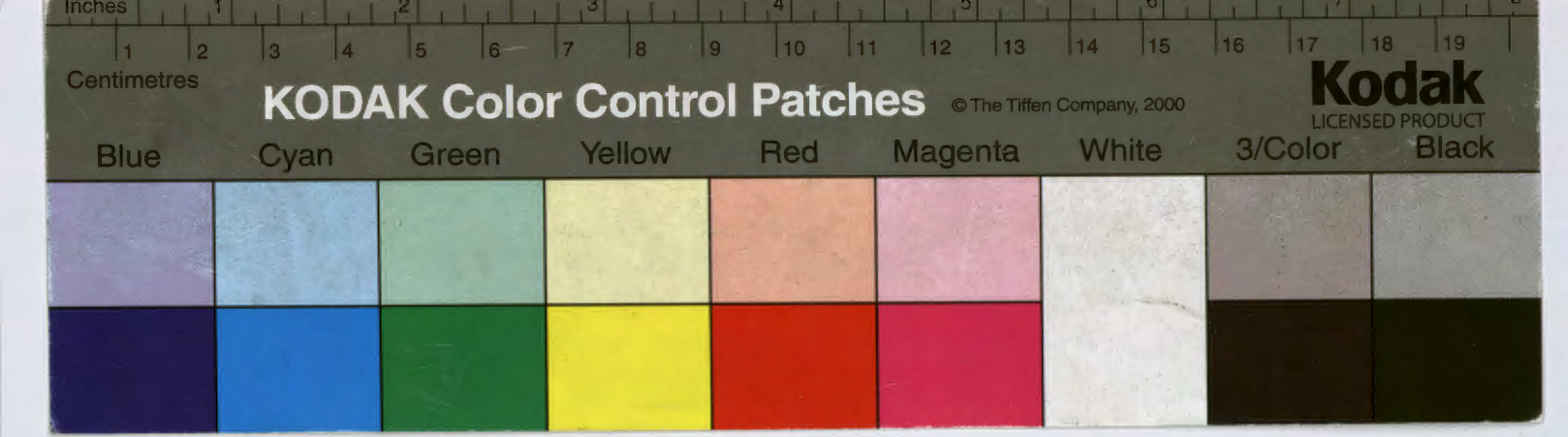
120

erga se animi, a firmis non solum vero nostratibus sed Germanis superioribus ut Crabri
Sambuco & ceteris.

Pollicitus sum amico cuidam (cui officium Arce) tuum theatri a serore nostra huc est tua
coloribus distinctum, gratissimum igitur mihi facies si exemplum unum ex optimis elige
tes de ydria D. Plantino quae primū tradideris in primū fascem inferendum mitte
dū ad Iohannē Bapt. Casp. dū. communē amicū meū ut qz rez hie Romae cura
torum. in scripto meo in ipsis chartarū inuolueris, quod si amico
vteris Erasmo Piscatore. rogabis hominē an ipse aliquid quod citissime ad Cas
p. dū. misurus sit illi qz trades una mittendū poteris etiam uti opera D.
Carpentarij vel Ioannis Pauli D'Orctio Neuwcoraeis qui omnes anni omni sunt
et regalia cū Casp. dū. tamē habet. Nisi fueris ab aliquo tibi inuisite
cum Romae istine gratissimus equo de huc recte qui velle ad nos citius quā per
tarantes rediret et ad nos dū. deferret. mittes autem in dū. ad
pauca a D. Ludovico Poregia recipies futurus viginti duos quos illi in dico
quod pro nostra amicitia te videri esse videri.
Iste tū amicus mihi insignis vir Iohannes Baptista Ramusius Mathematicarū
artium in hac academia quae dicitur qui gratia literarū studia insigniter pingit et
scribit globosqz mathematicos omnium quos ego viderim elegantissimos a facit.
is habet pulcherrimū exemplar de scripturis Syracū regionis a portogallo hie
to, hūc autem rogavi ut exemplum mihi describeret huius et facili cetera tamē descripto
me dū. cum a viro impet. auro tibi mittam ad tuū et publicū usū, est uti foris regio
illa cognita dignis fona. Si quid praeterea in nostris peregrinationibus et angustias
nactus fueris quod tibi aut vtilis aut iucū dū. fore intelligam, mihi qz (et dū. mihi)
ingitetur. idē etiam curabo. erga cetera spem aqz studia quos omnes presentes
in animo habeo. eos vera atqz amicis verbis quā officio si fieri salutaris volo. qz
cū primis. Amul dū. nostrū. Mihi cui tū hūc vatus sum propter relictū opus
bibliothae vici nā de quā dū. vtilis et hūc spū fore sciebam. Philippū Gallicū
D. Iohannē Salsubū. Rictalber quos fratres et ceteros omnes in hisqz matre et
serore meas. Vale. ex D. Praxodis ad dū. hie ex quilliam valle. Romae 3 cal. Martias
1576

[Handwritten signature]

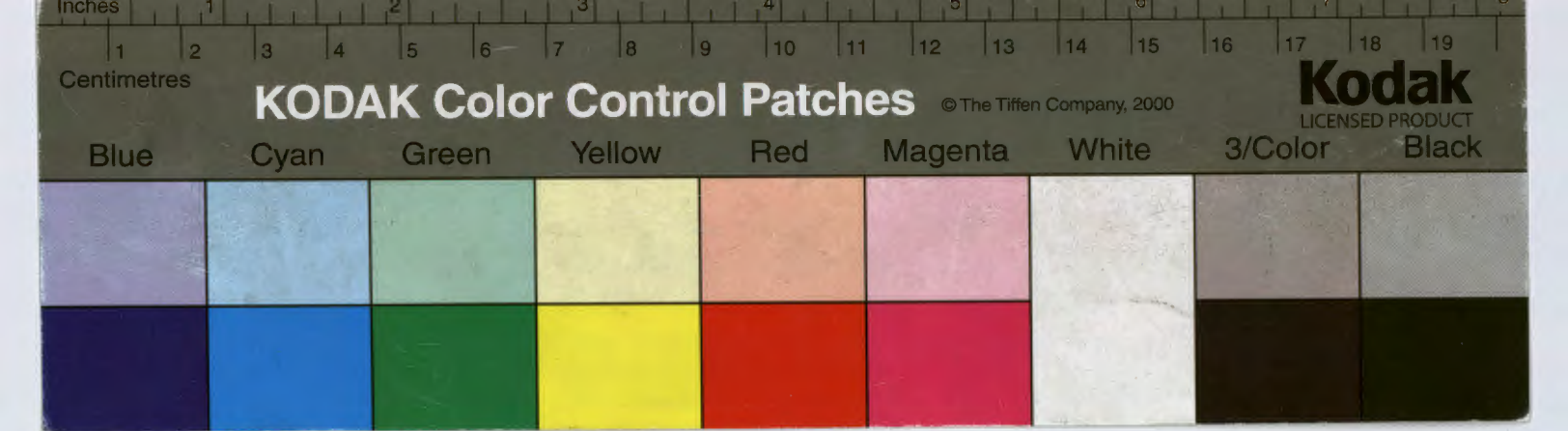

+
Ornatissimo viro Abrahamo Ortelio
Geographo regio amico atq;
richarissimo
Antuerpjam. f

173

(21)

Abrahamo Ortelio celeberrimo & integerrimo suo charis. Bened. Astrucianus
S. P. D.

Ex tuis ad xxiii octob. datis mihi in quibus rebus intelligo ac delecto vel nullas
 vel raras meas ad te perferri, cum tamernas meminere tibi me scribere ex quo
 Hispanie tabellam tibi adiuclam coloribusq; elegantex distinctam tuo beneficio acce
 pi, quod an propter temporu horu turbationes ac viaru difficultates perierint
 cum alijs fasciculis ad D. Perquinu ex ad pui Plantinu (pen perpetuum meu
 desiderium) destinatis ignoro, certe vero delecto quod no fineda mro ma modo
 q; nostra id accidere possit. Namq; ut tu aliquod gratiamini ex me testimoniu
 mea manu sub signatu obnostrime moriam & benevolentiam no habeas, grauitex
 pati possum, modo committere, ut no ipse dem saltem per epistolam, diu realia
 & munusculo ut id fiat hac publica impunitates no simit, siue ptam itaq;
 mihi tabellam illa primu, deinde de pui effigies eleganteis & integras prater pri
 ma lul. Caesaris. bis etiam significauit per literas, istaq; precipue nostri
 musei ornamentu esse declarabam. q; neq; quicq; a mepturis fieri prater
 imaginem expressam in argento a Galleano pui faciei tue, qua ego no modo
 ante oculos semper habeo, cum in cubitulu mercepit, sed quocunq; proficiscor
 circumfero semper, atq; ita quodam modo consolor absentiam amicitiam tua
 inquam, mi Abrahamo, quem infirmis visceribus conditu seruo amo et ubi,
 ex quo primu pceditu optimis disciplinis, diligenter, studiisum amicitiam
 tem, publice studiisum utilitatis, usiq; maxime, & quod praestatis simu duco
 pui, vere pui & animocambidu moribusq; probatu agno ui, ac tam longo tempo
 re expertus sum. Ac nescio an tu tibi ipse notior quam mihi sis, charior certe es se no
 potes: id quod si ambigis amicitiam meam in amicitia colenda amicitiaq; diligendis
 tenacitudo non satis perspectam habes, ut ille habuit Pontinus cuius nomen
 idetidem reulo cuiusq; desiderio perpetuo usq; & usq; latere. Itaq; mi Abraha
 me dulcissime, si quod rolim, litera ad te ex me proferte no semper deferentur,
 tamen amicitiam meam tui uile quia no modo nulla difficultate in te recipi posse,
 rerum multo tempore intermissum credito, tantu deu orato no hoc imbitan
 tum debeat, quantu delecto & suspiro, quod presentem oculis in te ei sermone
 consuetudine atq; officio prosequi nequeo. Lisum illu amicitiam meam ut intelli
 go Ioannis Gruteri - cuius in eleganti & eruditiois antiquitatisq; plenitudo
 cu epistula tua quodam gratia qua q; seru. colligisse fateor, uolantiu nomine excepto
 id est meo, eius storiu laudibus minime parci. Nihil enim in me laudatu agnosco

122.

praeter studium regni amicos. Caetera si qua ex me probentur, deo in co. acceptare forenda
profiteri. Caeterum gratiam nostram animi agrefco & si is in viuis agit, ut meo nomine
tanquam grati humilis per te salutetur, cupio. Quod de narratiuncula tua
Valentini agri tabellae adscripta mecum communicanda ducis, quaeque verum id quod
a Ceriolano accepisti existima, quod ad maximam illius gentis partem spectat, tamen
non ob leuam rem tibi vel auctoritati nominisq; Abraham ortelij offerendum
vel inuidie quicquam exortui, hac modo testimonium temperanda ducis & consero.

Maxima verbis huius agri partes a gente colitur ex mauris oriunda, quae & pater
meus simulatum suorum ac fere vitis morem adhaerentem, quod a Clar.

uir Freder. Fur. Ceriolano accepit. Consilio praeterea ac meo, ut quatenus fieri
possit, ab inquisitionis mentione perpetuo supersedens, nihil quid fortassis in illius
iudicij commedationem res actempus attulerit. Quod vero tuum indus crepatoque
manis addendis regionum tabulis, ex gaudio, & studioque omnibus gratulor. Habeo
aliquid murrusculi tibi adscriptum, quod quaeque exiguum tamen merito cupio si quem
nanciscar amicum cui tuto committere possim. Nam dolio valde amicum a barbaris
factum tamen non in elegantem, quem R^{mo} mystro Antuerpiensi miseram, ibidem in
regia inferiori germania, & non longo ab Antuerpia perisse, nescio casu uti suspicor
sed cuiuspiam cupiditate & fraude. Valam Abraham vale hinc & recte, si itaque
tuum tui amatis finem esse tibi persuadet. Hippah ex parte hostis nostris 3 Ianna
rij 1590.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

KODAK Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2000

Kodak
LICENSED PRODUCT
Black

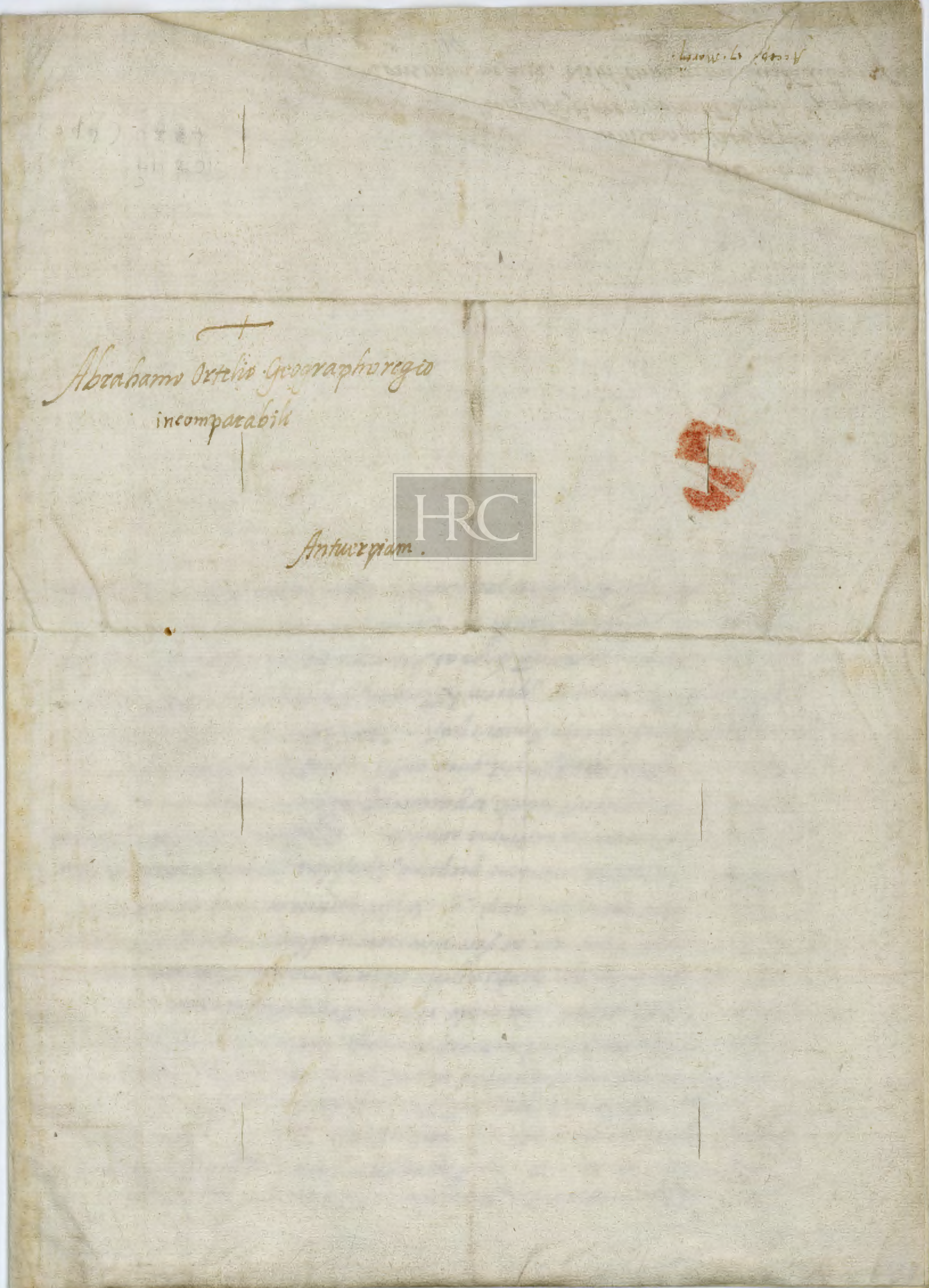
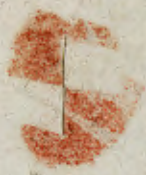
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Acc. 17. March

Abrahamo Ortelio Geographo regio
incomparabili

Antwerpian.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

177

293

Abrahamo Ortelio viro optimo doctissimo mitiq; caris. Bened. Arias Montanus

S. P.

Ad huius Martij monas cum in lecto ex aduersa valetudine cubarem literas a te
accepi Novembri mense datas una cum alligatis imaginibus duabus, altera voti Belgici
de pace publica, qua non Alars, non Venus verum Christus auctor pacis vere ipsius
regionibus ut conciliet, mihi in votum summa est: altera mirabilis spectri apud
Flamburgum ostensi, quod bene Deus christianis hominibus vultat, amicum qui hic
ate nobis reddenda acceperat, non dum videre contigit, Namque is amicus alij theologo et
urbis huius concionatori credidit mihi tradenda, quod hic bona fide prorsus. Quod
ad Epistolam tuam attinet, breue quidem illud, sed elegans, sed plane mihi gratis si
mum fuit. vel quod ate profectum, cuius ego vel singulas hinc propriam manu exaratas
haberem vno quoque mensis anni, solam in profectum incurvissimum existimarem
mahi ac doloris, quem ex tua atq; tui summi hinc est mihi caris, summa absentia
perpetua fero, id enim quando aliud quippiam mihi movi afferret te bene agere
ac rede valere testatum amicum refeceret meum. Vix enim credere possis quantum
cruciet, ubi de vobis, quas amo, deq; rebus vestris fructius nescire cogor, propter
istam viarum et munitiorum difficultatem, quam utinam brevis in summa tra
quillitate mutari gratulor. Videtur a ista, quam ad me misisti, ex Lucre
tio desumpta elegantissimum artificem commodat, tum est qui inuenit, tum vero
cum qui incidit in aes, et amicum tui iudicium ut cetera probat, quicum oculos etiam
habes creditos, ea seligis, quae in singulis optima consentaneis actibus, ex hoc
genere memini videre apud te tabellam de virginis matris ex hac mortua
li vita separatione, et dixerim et valde pie de pictam, quam tu a Philippo
Gallico nostro ad imitationem tabas in es in cisco, eius vero vnum ex opti
mi valde exoptatum existimo iam abas atq; amicitiae et pietatis nomine per
me postulat, nisi forsitan litera illi nostre ad te ut sepe abas alie non fuerint
prelatae. Ante duos menses te per Epistolam certorem faciebam acceptam a me tuam
cum laetamine illius amici qui in nostrum nomen ex suo candore magis quam ex more
rito miserat cui si vivo esse contingeret gratias amice ad te cupiebam quas ipse viues habe
bo. ante illam etiam Hispania veteris atq; elaboratae descriptionem mihi per oculos sem
per se significabam una cum effigie tua gratisima quam quocumq; migro circūferre soleo.
Te autem ipsum amicum semper intimum habeo. Eleganti lapidem Baghat zac tibi
delectu feruū cum monillis alijs gemis siue lapidibus mira efficacitatis expedito et quero occa
sionem mittendi per feruū aliquem utriq; motu. Na doleo valde amicum quem ad Reuerē
dis hinc Luana pastorem ac per se nostrum destinaveram in ipso iam uti suspicor Belgio perijisse
Huiusmodi huiusmodi conditio est sed ego non nullorum hominum ingenio et magis
quam tempore huiusmodi fraudes adseribo vale. Abrahamo doctissimo et mihi dulcissimo
Tuos omnes familiares, et amicos etiam communes in his Gallia, Crispinus et Marc. d. Nos meīs vobis salutatio
Hispani vire nostro ex fecerit in Cal. Aprilis 1590.

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Abrahamo Ortelio Cosmographo
Optissimo amico

Antuerpiam.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

195

+

Abrahamo ortelio amicisimo: & verae amicitiae exemplo
Bened. Arias Motanus amantissimus. S. P.

289

Quas ad me amico huc nauiganti vj februarj huc anno dedisti pridie Kal.
Aprileis accipi gratissimas, ut caeteras omnes, quas ate habeo et seruo, quem cum
plurimum diligam et vehementer amem, nec tamen presentem uti cupere et optare
semper aliquid possum, antiquioribus epistolis sepius relegendis et nouis quoti
die exoptandis colloquor, atque hoc studio et officio tuae huius domi sum, identidem
spectanda et salutanda solamen capio dolereis, quo semper ex vestra quos ipse ha
bui caros actui ab cum primis absentia perpetuo imo indies auctiore crucior.
Atque ita dum alio pacto huius amicitiae tenuitudo mihi (quae nimis ac se fateor)
mederi non datur, fomenta, saltem quae recreare aliquo modo aegrotum valent,
quasi die adhiberi in a se fieri posset in horas redintegrari mihi percipio. His
tuum optimi et carissimi orteli tui amicum iamdudum de se delectante in magna cum
anxietate et suspitione ac metu, quibus qui amant, laborare solent, vixit
carere cogitauerim inimicorum literis, et secundae valetudinis incerti sunt; quam tibi
et sorori honestissima (cuius bis tantum salutata sepius reuor) prosperam et quo
scribebas tempore fuisse intellexi, et propriam ac perpetua huiusmodi esse
cupio et votis adcoepesco. Me grauiori febre hac hyeme laborasse iam Perceius
nosse tibi ut arbitror significauerit, aqua tamen diuino beneficio libera
tus, propter aetatem atque amicitiam meam in clementiam sepius commotus, quasi
tamen semper et sanus et valens et aegrotus et debilius, tui amantissimus ac
memor: quod per suasum tibi scio, et hoc nomine consolationem accipio quod
me tibi aeque carum esse mouerim magis propter humilitatem istam ingeniam
quam propter meritum meum, eum nullum tantum esse posse quod animo erga
te meo satisfaciatur et maius maiusque consistere non expectatur. Non modo autem
epistolis tu me delectare soles et inuare amorem, sed munereibus domis ac beneficijs
augere atque dotare siue potius beare, naque nihil mihi gratius aut commodius
contingere potest quam ingenij industria ac diligentia istius amabilis mihi atque
omnibus studiosis vtilis monumentis huiusmodi, quas ad me ante annum ut puto mi
seras Hispaniae Chire Valentiae et Floridae descriptiones eodem tempore accipi cum
his nuper desinatit theatri tui additamētis tribus et tabellis obitus D. virginis
Namque eadem nauigatio ut puto fuit ei cum Ludouicus nosse quaedam ad me
perferenda tradiderat (in quibus volumē illud erat tuum.) Et circuitu quem intuis mihi eos
literis credidisti. utraque salua perlasa et ut indica fuere integra praeter unam
Plantam illius beati officij quam requirere dolens agor. Magnam igitur gratiam
tibi mihi Abrahamae habeo habebō quae semper et ad multas illas quas hactenus habui,
appono: idemque mecum faciunt amici quibus munera impertire tua sunt culte

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

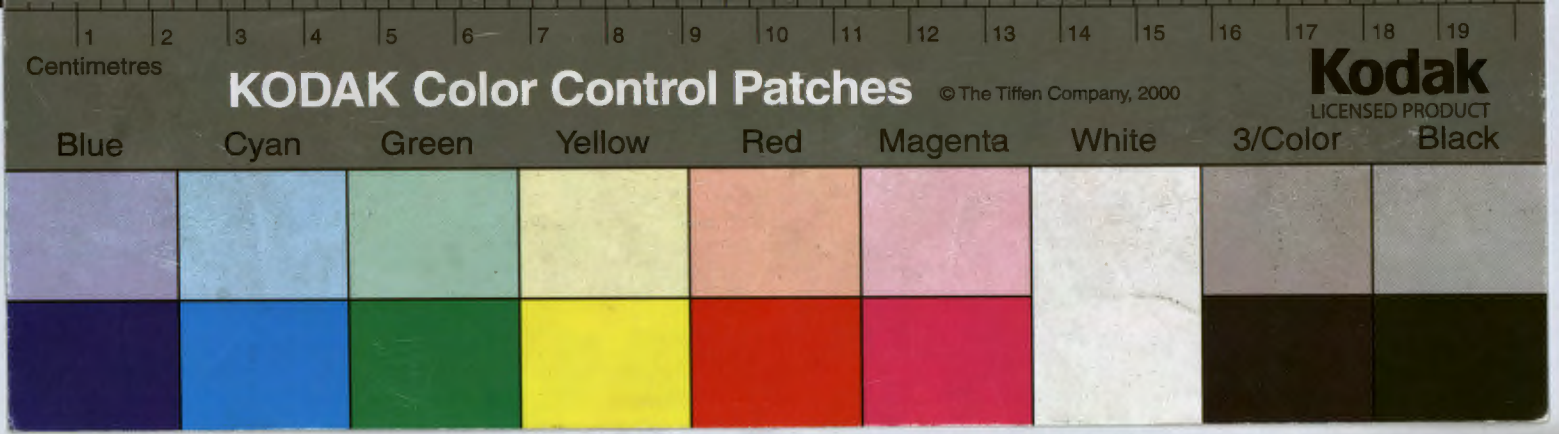
Black

290.

In exoptimis et candidis firmis regionis huius bellicae. Gratulor autem
 omni studio forū rei publicae vigiliis istas industriamque tuā. perperuo uti hū
 ac mire fertilem tibi que longam et felicem vitam poseo ut pote quam in
 iuuandis et promovendis bonis literis occupandam et exercendam moueri in
 tuum vero studiū cuperem ego aliqua ex parte adinuare si in opis nostrae esset.
 et cum quo pacto facere possim, intellexero, curabo sedulo. nūc in eadem capsula
 qua iulij Caesaris Ceram misisti meditationē tibi mitto breuē ab amico ante bienniu
 acceptam qua aliquid fortassis contulerit ad Hispaniae descriptionē is Pacēsis
 quidam canonicus est vir doctus ac diligens Rodericus Delgadus Pacēcus no
 mine et cognomine. quem etiam cū alijs cōsulam de ijs hōrū in Celtiberia
 nerrimibus qua requiritis. in eadem capsula et lapides Baghalzar reperieris tres
 unū colore subfusco auro incliptum tibi pro amuletis gestandū cuius prestans et feffer
 matur efficacitas aduersus atrae bilis incommoda. duos alios ad amicorū usum cū
 opus fuerit in ijs inuebis aut languoribus qua eiusmodi curatur antidoto
 item grana quaedam argentea mihi ex America missa que in purissimi metalli
 exempla produci solent siue excoqui. (Essays nostri vocant.) haec omnia cū
 exigua sint pro voluntate intermea et merito in nichilo tamē boniā siles, stria
 tui potius animū quā domū intinitus. plura adderem si certū et notū haberē
 hominē cui tuto crederem. utinā haec perferatur ac tibi placeant. Sororem hū
 meo salutabis nonnisi et amicos cōnuas omnes in his Philippū Gallēū cuius
 nūc in uerax effigie impressam accipi gratissimā mi quā antea respēdam. vale
 mi Abrahami saxi sine meique ut scio et mihi gratulor amatissime. ex
 Campo Florido apud Hispaliā et m. ed. Aprilis MDXCI.

Monaniam et Arnoldū Nihilū cum per literas uel per nuntios appellabis
 meo nomine salutatus cupio.

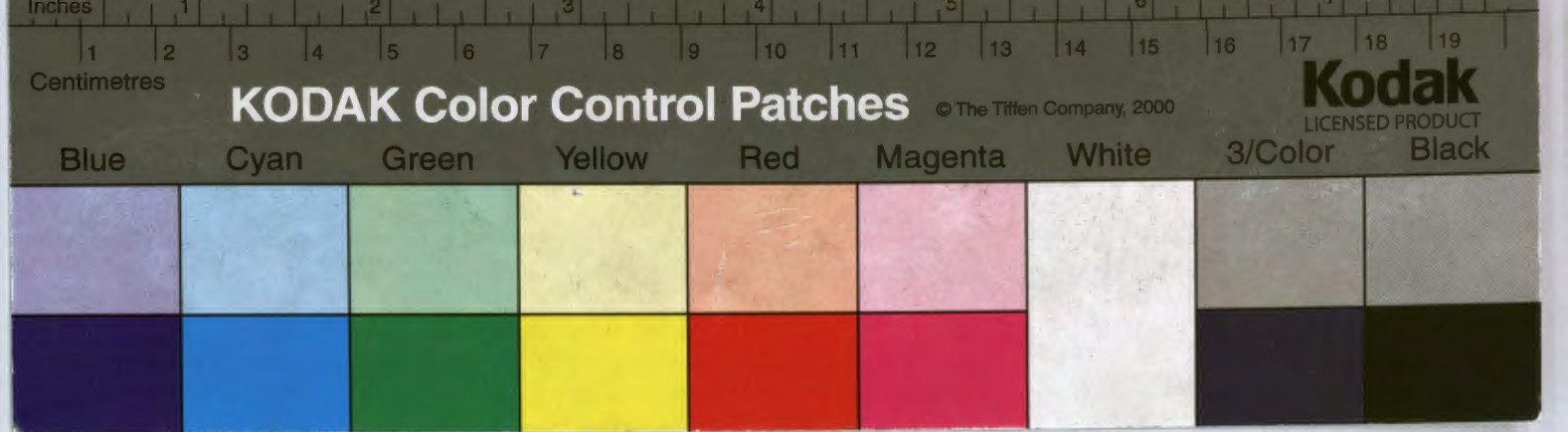

*Donis artibus cultis. et optimo viro Absalou
rro Oate ho mihi carissimo. Cosmographo
regio.*

Antuepjam.

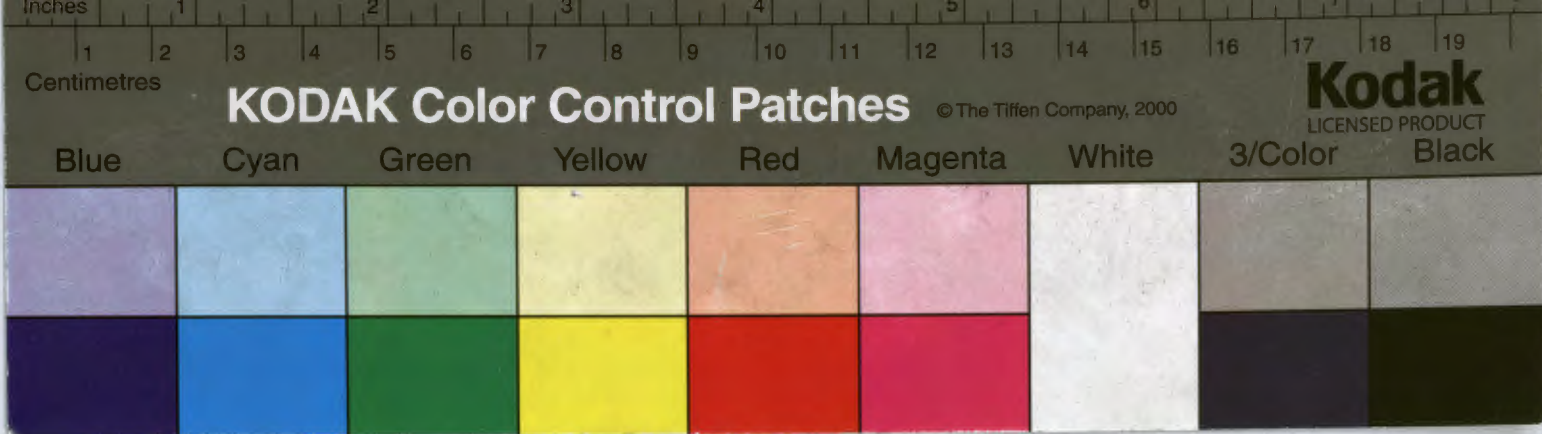

373

PHILIPPO II. HISPANIAR. REGI POTENTISSIMO ET ENSI
PLISS. ABRAHAMVS ORTELIVS FAMILVVS, per petuam
Felicitem.

Terra et orbis theatrum, cuius bonam partem populi Maiestati tuae subiectis implendam
Deus concessit, ad spectatorum voluptatem et utilitatem renovata cura in stauratum
et multis provinciis ac regionibus tabulis ~~depictis~~ auctum diligentius etiam quam antea
apparatum et instructum, munusculum NOMINI TVO pietissime Rex deus consecramus
vel vno Maiestatis tuae felici titulo invidiae ac temporis iniuriam superaturum: quod
si interdum animi gratia accedere et reuifere non dedignabere, magni laboris atque
studij sui operae precium factum esse Architectus existimabit.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

200

123

S. P.

Amico carissime.

Existimo sane literas tuas istuc perlatas quas ante duas menses D. Carolo
 Chyso communi nostro amico miseram ad te denuo curandas, longiores quam
 has non enim nunc per aliena negotia longius ad te vacat scribere, nec vero
 siue brevius siue prolixius tecum per scripturam agam satiare meum animu
 quodam aut solitudinem solari quae maxime extra amicorumque tuisimiliu
 absentia sentio tanto graviolem quanto suntur moxem, an huius natura mihi
 curiat nimio plus tenero ingenio an ex alia causa, ignoro quidem tamen certo
 certius imo expectus huius aspectu postum & sanite vitare huiusmodi mentis
 in me egritudine augeri propeis indiesque magis herere quae lenari tantu
 abesse recurrere sperem, siue igitur crebriores ad te scribam literas ut silentiu
 nunquam, siue rariore ne vultus reficem perinde habeo perinde doleo, nec
 tuam memoriam vilo vel minimo tempore momento depono in teccatamentum
 muneribus & monumentis tibi caritatis atque amicitiae tuae excitae & sollicitas
 quae vel obviofissimo quoque homini memoriam praestare modo recordationem
 possint pacare. Accipi murecincista per D. Ludovicu curata & instruta Theatru
 tuum auctissimu milleque elegantiss cumulatū tuo isto fertissimo ingenio
 indefesso labore utinam ut munit tantu sic & muneris auctore mihi in collo
 quium & consuetudinem contingere possit non orbis theatrum modo verum ipsu
 orbem mihi reapse habere possideci putaturo atque adeo gratulaturu accipienda
 librum a D. Annario tua opera missum tot delissimorum vicorum florētū
 bus ingenij ornamentis refectum atque varietate mica gratū, in amici ac gemē
 ti explicationem concinnata, cui tu meo nomine maximas ages gratias ego vix gem
 per es illi & D. Laurentio Goltzio habebis ac tibi qui me tot actantū amicorū
 opibus elutare pergis. Jam tibi nimia quam indicavi epistola scripseram
 quaterna mstruā scripturam per D. Ludovicum reddenda esse exempla tuae
 emprimis bibliothecae atque amicorū illorū gratiae destinata. Nunc vero quod
 Mattheo Doomo curante ^{br} fuit huiusmodi fidelis & diligentis curi has crederem cogita
 nactus fuere.

124

radus fuerim ex nostro Natura et artis theatro (musci tui diuinitis et elegantis longe
inferiore) quaedam tibi amicitissimo qua boni uti solent, coales, mitto quantum
videlicet exigua capere potuit capsula, et quantum et quanta tibi cupimus modo
animo res conueniet. verum quae nobis cumque fuerint eam propria crede et
ut in existui cum vobis repetito. Sorori tuae humilissima et amicis omnibus tam
conciuius et hospitibus quam in ferreiorum hinc mamma agentibus meo no
mine salutem dico. Vale mihi Abrahamae carissime. ex nostro fessu
Campus de Flores vulgo. prope Hispania VI Cal. Mai. MDLXVI

Tuus ex animo

Dened. Arias Montanus

Rezum in capsula tibi inclusa index

Pyxis argentea in qua
Annulus peregrinae gemmae ex opalis quinque inclusis
Annulus alter aureus cum smaragdo. honoratissima sorori tuae.
Chalcanti veli pars ex occidentali India. mixta efficacitatis ad oculi vulnera.
Extra Pyxidem in capsula ligna pietasive induta thuris pychis
Lapidis Baghalzar. id est veneno impetantis elegans et miris et
usu atque efficacitate exemplum.
Idolum Aurum barbarum eius in principum sepulchro a quibus indus reperiuntur
Idolum alterum eiusdem sexus atque operis argenteum
Animalis barbare stultia argentea effigies.
Idolum barbarum ex lapide et Hematite.
Silex acutissimus anceps quo Mexicani pro mouacula vel cultro utuntur.
Tumentum ex mollissima lana et Bicunia. id est animalis in quo Baghalzar
Lapides reperiuntur

103115
1727

—
Doctisſimo ſornatiſſimo viro Abrahamo
grapho regio amico cariſſi

Antuerpjam.

124

KODAK COLOR CONTROL PATCHES © The Tiffen Company, 2000
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
LICENSED PRODUCT

Monsieur de Montpelier. Vous m'auez fait plaisir de
 m'envoyer les Exemplaires de la no^uvelle Carte d'Artois,
 Encores plus que m'auez fait l'amitie de la moy
 de dire, puis mesme que cest ma patrie & de luy de
 ma naissance, Je le reconnoistray a quant est
 que J'auray les moyens de faire esposer vous ou les
 vres, Je vous prie de bien se ceste biller, sans
 me venir voir, Je vous ferez bonne chere, & J'ay
 deinde Carte me semble aussy belle que la premiere
 comme est tout esposé par devant de vous, Et s'avez

Monsieur Je me recommande de tres bon coeur
 a vos bonnes graces, priant Dieu vous donne
 tousiours les saints vœux de J. B. Luyllie
 12 Juny 1607

Je bon amy a quader
 Leffortville

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

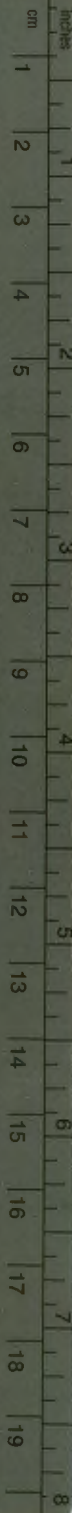
Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

HRC

Abraham Octavian
Carpenter & Son, Ex. Architects

Abrahamo ortelio ornatissimo doctissimo q.
 viro: Emanuel Barbosa: Portugall.
 lensis s.

Emanuel Henricus vicinus tuus. cum quo mihi
 est summa necessitudo et coniunctio ad me misit
 tui orbis terrarum theatrum cuius quod etiam ex
 tremam manum imposuisti; praclarum quidem opus et
 immortalis laude dignum; quod enim amplius ab ijs se-
 quiri potest; qui varias et novas mundi regio-
 nes pergrammatis desiderio tenentur; agnoscunt his
 oculis quod non ualeret reddere crederi. Ego
 uero tu in humanioribus literis sum uersatus.
 geographicis auctores aliquos perlegi; hispana q.
 antiquitatis inuestigatores; temere audacter
 & asserere si in re tam graui et a te omnibus
 numeris absoluta meum interponere iudicium.
 qui tantum uis prudentia opera dedi; nec mihi
 fas est extra carceres meos egredi; dabis
 tamen ueniam. Si de aliquibus quae in hoc nos-
 tra Durissima regione et in tabis huius lu-
 sitani regni locis sita sunt te admonuerit.
 nec enim in tanta rerum uarietate omnia no-
 ta esse possunt. In tua antiqua hispania
 tabula de cinaria non inueni factum uer-
 ba uel de qua ualerius Maximus lib. 6.
 referat insignis epus in Decio Druto.
 eam hodie Lusitania appellamus; licet ha-

bitatore carcer. sita q̄ est inter Brachara et
 Aradua: ad orientem solis, distat q̄ ab utraq̄ sex
~~milliaribus~~ miliaribus: non reperitur in Manhana
 seu castro manhana: quos nos hodie voca-
 mus monte moro sive prope Fbyra: de
 quibus Ptolemaeus est. thesaurus linguarum
 sine verbo Manhana: cadauus Turanus.
 quod collocati inter Brachara et Ara-
 duca: collocandus erat ultra Brachara: quo-
 stur ad oppidum Pontis limis. a Brachara
 quatuor miliaribus, quo constituit unam
 senca: Anus fluvius. sive Anus: hodie
 vocatur Anus. est inter Aradua et Bra-
 chara: ab Aradua quatuor miliaribus: et
 est Aradua: inter duo flumina: Anus et
 Vitela quod huiusmodi latine quasi pama-
 nus vocatur: distat q̄ ab Aradua quinque
 miliaribus: coniunguntur q̄ haec duo flu-
 mina ab Aradua decem miliaribus in locis
 qui dicitur inter ambas aves: Aradua ultra
 a mari octo et viginti miliaria: cadauus
 aut cadauus Persarum olim appellatus.
 fuit avus: et Mauri qui hanc regionem
 invaserunt, addiderunt q̄. q̄ sua lin-
 gua sonat aqua vel flumen: in nomine
 licet in Acha et beth. qd̄ illi vocentur
 in Gadiana et Gada-gubir: qd̄ sua lingua

f.
 Significat flumen magnum. Hanc portuca
 Nense uabe de paxir amicus meus F.
 manuet p. Ponte eximius pistor cum tem
 plis plateis et alijs locis insignioribus in
 planta ut dicitur forma: eam curabo ad
 te mittere ut tuo de ciuitatibus libro
 inseratur, ate q. sumere conserdo ut me
 in ferum numero habere uelis, ita enim
 tibi sum de ditissimus ut in tuo officio
 si quid est qd tibi p. sum esse officio
 Jhs. nunquid de p. nam. V. p. Portuca
 La: sexto. Sabendas octobris anno so
 laris nostre sesquimilesimo nongentesimo
 tertio.

et
 Jhs. Androsissimus
 M. B. B. B.

f
 Ao m^{to} illustre s^ro
 s^ro Abrahãõ oute
 s^ro. Em Fivers:

Meu s^ro

HRC

Clarissimo & sapientissimo Abrahamo.

Ortelio Emanuel Barbasa

S. D. P.

Vbi primum vir clariss. tuas accepi literas, quae mihi fuerunt iucundissimae, ne-
gocijs omnibus, quibus mirum in modum sum implicatus, post habitis, his de
quibus me admones, mox satisfacere curavi: & iam rescrissem, nime pictoris
data fides de hac vrbe depingenda frustaretur: dabo tamen operam, vt aliunde
in manus veniat, ut sic uotis tuis obtemperare possim. mittimus quae circa
istam urbem scripta habemus, vt topographice ipsius addi possent.

Illustrissimus Bracharensis Archiepiscopus Orius Augustin⁹ a Iesu vita sac-
timonia & maiorum titulis & imaginib⁹ sume uenerandus optat Brachara
suam Augustam primatu totius Hispaniae & quatuor archiepiscopis in-
diuorum numerum relatis clarissimam, quinto de ciuitatibus libro inseri,
vt sic claritas ista nota sit exteris nationib⁹: plurimum in hoc debetur ope-
rae, Gasparis Macsiadi familiaris illustrissimi praesulis. Est Machiadus.
Vir doctissimus, & antiquitatum maximus inuestigator, & intua gratia
de multis me participem fecit, put ex suis literis, quas ad te mitto videre
poteris. sunt illae vulgari sermone conscriptae, erit aliquis e nostris Lu-
sitanis, qui in belgicum sermonem traducat, si Hispanum non cales. habet
praemanibus Machiadus historiam diocesis bracharenensis quam propedi-
e in lucem edet: in ea multa de nostra Lusitania. literas suas ad te mittit,
& tuorum numero ascribi cupit: tu quae tua est humanitas, quo me ani-
mo excepisti eodem eum excipe: dignus enim est ut ad oculos omnibus in
precio habeatur: ^{fac} ut Brachara nostra praelo mandetur.

Cinania ate in Hispania tua iam esse collocatam scimus in modum
gaudis sum: licet collocanda erat inter Bracharam & fluiuium. &
non inter fluiuium & Araducam: fluiuius autem non cariadus, sed Aruis,
vel Auis appellatur. cariadus autem cauiadus hodie appellatur. & a
Pomponio Melacelandus. & distat a Brachara quatuor milliariibus post-
celandum est Nebis qui hodie Neuia post nehim Simia put ex Pomponio
& nostri Machiadi literis videre poteris.

De Manlianis non est cur aliqua inuentur. forsan & alia fuerunt cas-
tra Manliana ppe Eborā, in thesauo Linguae Latinae excusso Lugdu-
ni anno 1573 litera M. inuenies Verba ista, Manliana vrb̄ Lusita-
niae Ptolomeo mons maior.

Valentiam addidisti et prope tide collocasti in tua hispania; cupit
Sire Machiadelus utrum apud antiquos geographos aliquid reperiisti
scriptū de Valentia tida ad ora maris constituis cū a mari distet duo-
decim milliariibz habeat qz Valentia e regione Mimio fluuio intermedio.

In manuol henrici noster libri ad me misit ubi ad unū sunt expressa
doctissimorum virorum effigies, cum epigramatis quae multum habent
elegantiae Et lepōns. Librum hunc magni facio qd te inter istos viros
reperi optimo qz iure locus iste tibi debetur. alium librum in quo impe-
ratorum & virorum illustrium imagines a Gothis excussum habe-
re cupio, gratissimum mihi feceris si eū ad me miseris & qui literas
has tibi reddet & precium libri soluet. Vale. Portucale calendis
Decembris anno reparate salutis. M.D.XCIV.

Amus ex animo.

et
Barbosa

254.

f.

Ad m illustre smor o smor
Abraham ortekio: In
em Ennes:

men smor:

Kodak Color Control Patches

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM: Kodak

77

495.

Jo. Baruicius Abrahamo Ortelio
Geographo Regio S D.

Synonymia Tua Geographica munus præclarissimum, quod abs Te Mysius mihi reddidit, tam mihi gratum fuit, quam diu desideratum. Cum enim Theatrum orbis terrarum opus illud heroicum et orbe toto celebratissimum, manumississet in usus publicos, ut regionum ac provinciarum aditum patefaceres, iam nihil siue in his foriarum sectione, siue in tabularum, quæ in s. far. speculi sunt, inspectione ad peregrinationem et paragratiorem locorum omnium, erat necessarium magis, quam interpres ac monstrator itineris. Id igitur opere, mea quidem sententia, ut summa cum voluptate, nulla cum difficultate, quasi manu regionatim circumducamus, ut varia locorum nomina, quæ tanquam idiomata varia, peregrinantibus impedimento sunt, nullam nobis remoram faciant, efficias. Pro quo munere, tam meo quam publico rei literariae nomine, maximas ago et habeo tibi gratias. Ut vero etiam aliquo modo referam, multo iam tandem, quos diu promisi globulos Geographicum et Astronomicum, sed non eo, quo statueram, modo fabrefactos vel instructos, idem in subita profectio, quæ mihi Spiram Nemetum versus suscipienda est, impedit. Tibi Itinerarium illud manuscriptum, quod expetis, inuestigabo diligenter; quod literis aliquando frustra feci. Inde cum reuersus ero, scribam prolixius et elaboratius, daboq; id operam, ut quæ ad Globulorum usum necessaria sunt instrumenta reliqua mittantur per Mysium. Vale et salue. Cursim ex Vbijs Non. VIII. ^{his} ∞ & Lxxviii.

Inus quantus quantus es

19

Jo. Baruicius.

Clarissimo doctissimoq; Viro
Dn. Abrahamo Ortelio Geographo
Regio celebratissimo

Dno honorandissimo

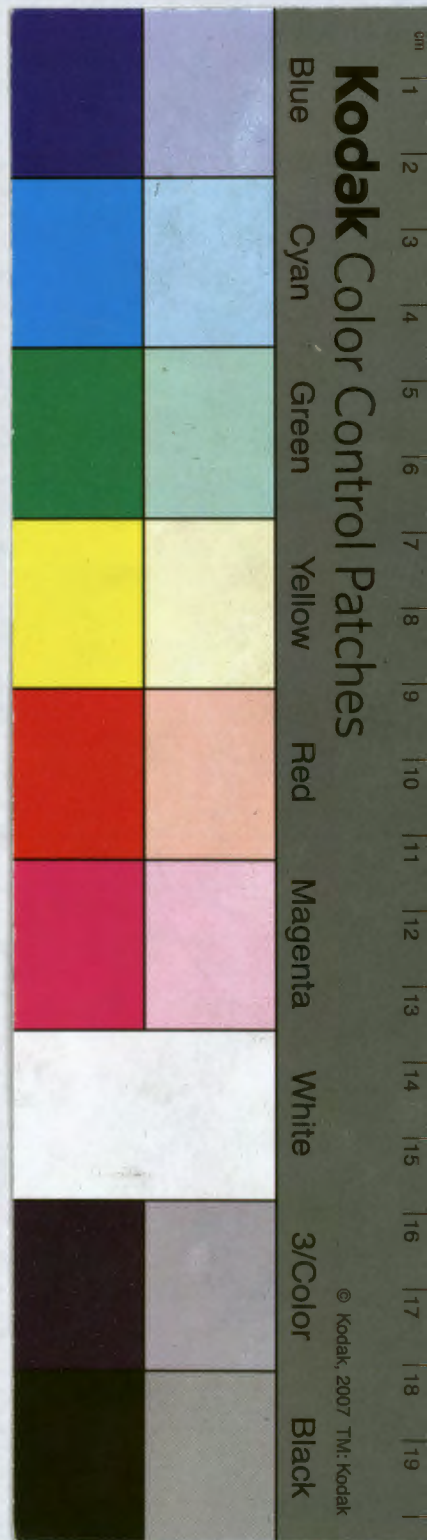
[Signature]
Antuerpiam

Ad Clariss^m ac ^{prae}stantiss^m viru^m D. Abrahamu^m
Ortelium Petrus Bizanus.

ORTELI, patriæ tuæ, ac tuorum,
Totiusque etiam decus perenne
Orbis, te gremio suo Minerva
Nutrivi, teneris deditq; ab annis
Rectus, quod sapientia senili
Imbutum, omnibus et gravi, et diserto
Stylo panderet oblita et secreta
Naturæ, utq; hominu^m manu, et Labore,
Ac Regum imperio, sit hæc stupenda
Mundi machina, cum insulis marinis
Ornata urbibus, oppidisque, quorum
Vix certus numerus potest referri.
A quo primitus hæc fuere quondam
Erecta, imposituq; nomen, ac profundis
Fossis, moeribus, aggerumq; cincta
Forti prasidio, ut procul Breiecta
Vi hostili, sua quisque possideret,
Securusq; domi, quietiore
Vitam degeret. hinc tuum THEATRUM

763
Iure omnes euehant feruntq; ad astra

Plausu minifico

Minis p' Lausibus, ac tibi secundam

Fortunam unanimi precantur ore.

Ast ipse innumeris modis tua fauere

Laudi debeo, teque amare, tanquam

Vitae dimidium mee, fideli

Qui cura, et studio, adfuit amico

Ægrotò, et nihil ad mea salutem

Quod prorsus faceret recuperanda,

Ab te prateritum. Ergo quas referre

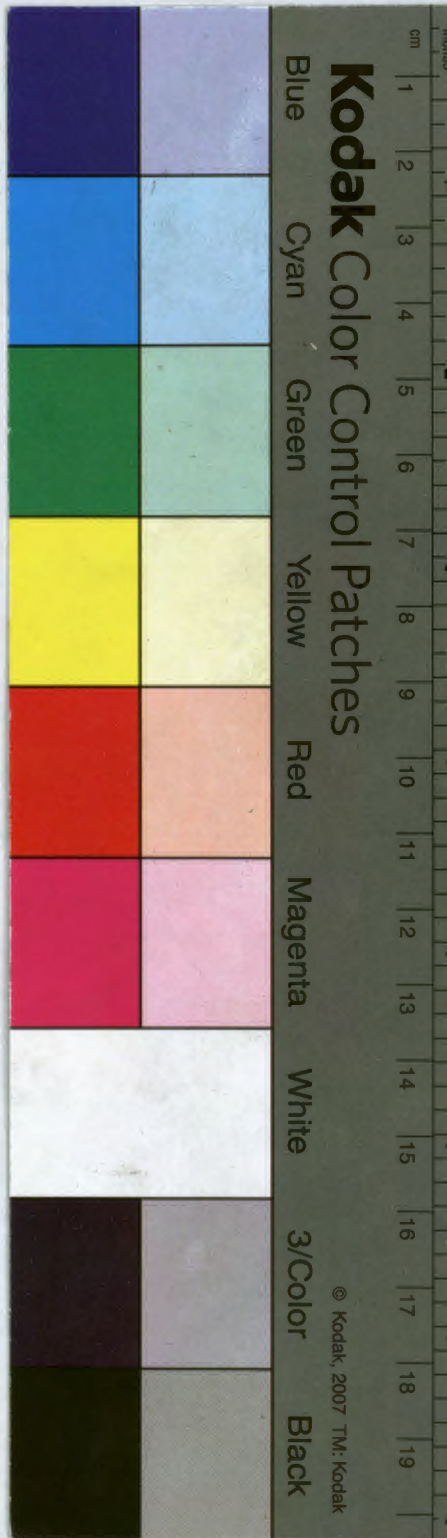
Non possum tibi gratias, habere

Nunquam desiero, tuiq; uirum

Cultor nominis, ac benignitatis

Tam promptè exhibitæ memor, caducos

Donec spiritus hos fouebit artus.

Mastrahi Lib. XII

Se vitare nehi acerba quendam,
Et tristes animi caedere motus,
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudium minus, et minus dolebo.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

scripsit

764.

Superiori mense quum D. Davison ad ordines Belgij viri Legaretur, Vras
 quasdam per eius famulum mihi notum, ad te (Erudicis Ortelii) dedi, an
 perlatae sint nescio, perlatas vellem vel hoc nomine, ne ego qui iam inde
 a prima aetate Gratus sacrificare solemnne habui, nunc mei dissimilis, id est,
 ingratus viderer, Et tuorum in me beneficiorum plane oblitus, de quibus tunc
 gratias tibi egi quam plurimas, ita & nunc de Leonibz tuis gratias habeo
 & magnas, de Sexto Ruto maiores, Et quod me in tuos album referri velis,
 maximas, sed sentiendo potius, quam scribendo. Dno meo D. Decano West-
 monasteriensij cum comode possim Gambaram tuam cum gratitudinis tua
 significatione offeram. Agit enim ille iam in Carochlaunicijs. Interim
 tuam in illum propeensionem Dns significabo. Dolebit n. certo scio, quid
 suum in te amorem sua manu Et in tuo albo non sit restitutus. Appetit
 enim in amore tuo primas, secundis non libet acquiescere; nec sinet, ut
 quis Ortelium plus diligat, quam ille amet. Creberrimos mecum de tua eruditione
 multiplici, Et sua in te singulari observantia usurpat sermones. Ego vero
 meum nomen albo tuo libentissime inscripserim, & me in tuos cooptari numquam
 vere Et ex tuo latore: plane me tuo iudicio beasti. Symbolum etiam adieci, sed
 non cuiusmodi, ut inter tot ingeniose locum mereatur, vixit nec acuminis inventum,
 nec graphice depictum. Sed tu nosti quam crasso calce nos exules orbis (sive n.
 Lat. Vacuus Prop. ut vocat) utimur, Et ego ingenie, sed dolentor fatcor, me
 manu nihil tuo valere. Usurpavi ego iam etiam illud Symbolum ex Sy-
 stemate meo natalicio petivum dum Aethiologica Apotelesmata avidius considerem,
 quod existimaverim DELTOTON cum Mercurio constitutum mihi autem ad Vras qd=
 amandas addidisse, facultatem vero assequendi non dicam, cum Martij insculpi
 radij tetragoni hanc mihi denegarunt. Sextus Ruto ille Goltzi quantum
 mihi admirationis concitavit non facile dixerim, dum inter provincias Britannia
 nra Flavianam alij Platina, vel Plotinam enumerat. Omnes Sa Ruti libri, quos
 hactenus videre contigit, licet xviii Galliae Et Britanniae provincias asserunt, tantum
 xvii solummodo numerando percenset. Et de Flavia ne verbum quidem habet.
 sed de concordissime ponit Britan. primam, Brit. secundam, Et Maximam
 Casariensem. Hactenus ego indicaui mentem potius in numeros irrepsisse, quam aliquod
 nomen desiderari, praesertim cum B. Nonnani tantum xvii provincia legit. Nobis
 etiam Britannia solum, in partibus fuisse, sub Valentiniano A. ad quem Ruto scripsit,
 coniectura probabile. ^{Figuramque eam Valentiniana caesa accepit.} fuit. Licet Pontificum sanctione Britannias v. ponent
 Anacleto sedente. Tamen ego iam Flavia, illam amplectar, nec gloriama putabo.
 59 existimo n. illud tunc Goltzium excellentiss. Antiquitatis restauratorem antiquorum
 ex Flavianam fidem sequentem, Et secus sentire mihi sit religio. Sed tamen in tunc.
 Vides ut ego Veneranda antiquitatis admiratione, tibi de rebus antiquis obstrepe.
 D. Danielum Rogem amicum de me optime mentem si fuisse videris, meo
 nomine quae studere quae salutes. Et si secum egeris de Theodosij Itinerario
 quod in Bibliotheca Spirensi latet, spero sibi Et tibi describendum curabit.
 Vale mi Humanis. Dns Ortelij. Et Camdenum tuum, quod quod est, vobis
 tuum esse persuade. Charta ut vides me iam scribentem decem. Londini
 xviii Kalend. Octobr. 00. 10. LXXVII. Tui Studiosiss. Guilielmus
 Camdenus

Clarissimo & eruditissimo viro
Domino Abrahamo Ortelio
Antwerp. Regis Hispan.
Geographo, & amico meo
unico observando

Antverpie

J. Emmanuele Voss.

HRC

309

S. P. Ultimas meas ad te literas (optime abuncule) misij
Vicentiā, inde me contuli Veronam, et postq^m Lacum de
Gardo viderem, (Comenji ut voluit amariorem) Mantuam adiuvi,
Ferrara Bononiam tandem Veni. Ibi in aedibus sui Dni
Magini, quem Romam profectum esse ut nancisceretur Regni
Neapolitani descriptionem, cui tabulas 25 designavit, addivi
ex ^{Arnoldo} Adams Scherpensiel Belga ejus sculptore, ceteriorensis Italij
partem 25 tabulis sculptam esse affirmavit, has tamen
absq^e illis non emissum iri. Florentij Joannem Stradanum
et Joan. De Boulogne conveni. Dies ibi xv moratus
Sienā Romam Veni, ubi post triduum, cum nempe
Macarium et F. Visumum convenissem, ad iter Neapolitanum
me accingi. Locutus illi Dns Joannis Baptiste, et Joan.
Vincentis, Portis, fratribus, ille de circuli quadratura
nescio quid sub prelo habeat, huius doctor habitus, quendam
in Judicariam Ptolomeji astrologiam edere parat, et nihil
adhuc unq^m publico commisit. Rarissimam aereorum
numismatum sup^{er} seriem mihi ostendit, teque etiam atq^e
etiam salutavit. Dixit mihi de Barij Calabria, quam
tamen non amplius existare ajebat: at mihi me videor
eam apud te vidisse. Coll' Antonium Styphonem et ibi
allocutus sum, qui conquestus omnes regni Neapolitani
tabulas quas magno et sumptu et labore concinnaverat,
omnes etiam in charulis notas, sibi vi ademptas, insuper
inhibitum ne postea ijs rescarciendis operam navaret.
absq^e omni itaque spem abjecisse, tibi alijsve hoc opere
gratificandi. Nisi forte aliquando filius ejus idem tentet.
Neapoli (cum Barijs fuisset) die x decessi, Romam redij

haecque, mi abuncule ad te scribo, priusquam Macarium contem-
ino inveniri, nemo suorum enim scit ubi habitet, Pluraque nam
Phoebus vix transit signa quotannis Quam capit ac mutat vir vagus
iste domos. Lugram tamen, huius enim dies aliquot permanebo,
spectandi avidus; Arcum, templorum, sepulchrorum, thermarum
alarum ruinarum contemplatione satiare nequeo. Sed hiemps
abocat, qua autem iter insuetum dubito. De Magno
etiam inquiram. Fulvius Ursinus, Gallura rogatum voluit
ut progredi non cesset, in exsculpendis antiquiorum philoso-
phorum iconibus. Certe horum in lapillis gemisque egre-
giam habet suppellectilem. iussit ut Neapoli redi ad illu-
redirem, parebo. nunciaboq. D. Vincentium Portam, marmoram
Ciceronis caput, ex huius Villa Puteolis effossum, natum esse.
Roma etiam commemoratum venit Neapoli, Vincentius (Wensel
vulgo) Coberger, Belgae praefectus: qui numismatibus satis instructus
aliquid instar Goltzij de ijs edere promittit. Sed sero, vereor.
Quibus jam intentus Stiglio, Est musaeum D. Ferdinando
Imperato (si bene nomen memini) Neapolitano pharmacopae,
optime instructum, exsuccis siccisque, plantis, mineralibus, volucribus
quadrupedibus, reptilibus etc, (vidi), haec omnia describere
et publica facere pollicetur ingenti volumine pharmacopaeus,
Sed opera ad Stiglium fieri nemo nescit, referente hoc
mihi Antonio Houtappel, mercatori Belgae non indoto . . .
Haec haec. quid autem ad tua studia utile nanciscar
charissime abuncule, rogabis. Ita me deus bene amol, per-
quirenti nihil occurrit, non nimis, non alioquin ponderis
tabula, non liber nobis. Quatuor orbis partes a Fausto
Rugheo Politiano hoc anno editas ad te mittam. Romam
a Syco v ornatam, (ad miraculum usque saepe quinquenni
spatio) ad te mittam, magna forma; memini enim te
olim talem per Isaacum Amens, tibi curatam voluisse.

Familias tuas Romanas, tribus quatuorve argenteis nummis
 augebo. Posthumum cum Hercule Magusano frustra quere
 incassum etiam nummos ad locorum nominibus. Ostendit
 mihi unum Ursinus, quod ad suam sententiam facere
 dicebat, de Lanubio ~~et~~ ditione, cujus tu in Thesaur
 mentionem facis. sed qui ego inter tot alia inscrip
 recordari potuissem? puto tamen me legisse, ipse Davosa de
 Tequila etiam ^{fragmentum} delata e Therms, a millibus Christianorum
 edificatis, Diocletianis inquam, ✠ signum Christi, quo tu
 obsequare egregie soles, habebis, circum inter duo circula
 legitur CLAUDIANAD. Non inutilis forsan Dr. Andreæ
 Schoko scribenti de Cruce. Sed et ego vereor ne
 te verborum haec epistola cruciem: boni consules, et
 me uti cepisti amare perges, materteraque me commea
 Vale. Dato XVIII Octobris, MDLXXVII. ROMA.

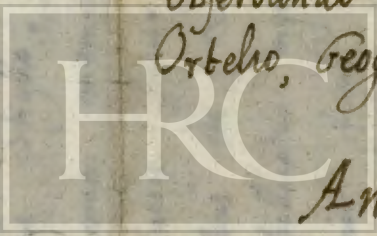
Tuus Jacobus Colius Ortelianus.

Originali a Jacobo Colio
 scripto in
 Bibliotheca
 Orteliana
 in
 Anversio

Dño et adynulo suo
observando Abrahamo
Ortelio, Geographo regio,
Antuerpiam.

Handwritten text in a cursive script, likely Latin or Dutch, covering the lower portion of the page. The text is partially obscured by a large, dark, irregular stain at the bottom. Faintly visible words include 'Dño', 'adynulo', 'observando', 'Abrahamo', 'Ortelio', 'Geographo', and 'Antuerpiam'.

Molto Magn.^{co} e l'ed^{re} sig.^{re}

Il molto onore di V. sig.^a e il comodo, che ho cavato delle honoratissime favole sue
 me fa essere grandemente obligato, e portarmi grandis.^a affettione, e per mes-
 sargliene qualche picciola segno, ho presa simula di scrivervi questi due versi
 e insieme mandarvi la descrizione che ho fatta della patria mia, leuandone
 la pianta e lo stemma diligentemente sicome ho fatto, della maggiore
 parte dello stato della Siena per comandamento del Papa, & mi ha
 poi condotto in Roma a fare una descrizione d' Italia in una galleria
 de s. Santa ha fatto, oue essendo divisa l' Italia & il mondo nel modo
 Apennino o posta da una banda della galleria quella parte d' e' bagnata
 dal mare Ligustico, e Tirreno, e dall' altra, quella che e' cinta dalli
 Adriatico, e dalli Alpi, dividendola poi secondo gli stati, e le prefetture
 de governi in quanta parti, secondo che la galleria e' divisa in 40.
 quadri di tanta grandezza che sono andati 64. fogli di carta reale
 & quadro nel fine i cartoni. Hora vo vi duendo ogni cosa in un
 libro, oue le parti d' Italia sono fino a 48. e vi saranno
 apresso da 80. storie di figure, che sono dipinte nella volta
 della galleria sopra ciascuno ^{quadro} ~~quadro~~ rappresentando qualche segnalato
 miracolo occorso in questa provincia. Ne ho voluto dare avviso a
 signoria, accio se lei Senese volunta a farmi intagliare questo
 libro che me lo faccia sapere, che io opererei con il papa che
 ci porresse qualche aiuto, sara apresso ciascuna tavola qualche
 particulare, e noua annotatione, e le inscriptions che in essa
 galleria io ho fatte, e sono state tutte riviste, e rancioie dal s.
 Moreto, dal s. Bargeo, e dal Fri. Nolo. Menne detti 13. libri al
 servizio del G. Duca Cosimo, Sebbi da s. Altea due libri uno
 del viaggio d' si fa da Lisbona alle Molucche scritto da un piloto
 portuese d' 14. volte essere fatto quel viaggio, e vi mostra alcune
 per l' uoco l' altura del polo, e la qualita de' siti, e le distanze
 itinerarie, e il fondo del mare, e altri auerimenti appartenenti
 alla

navigazione fatto con tutta diligenza, che se quella navigazione
 un giorno si perdesse, basterebbe questo libro, a ritornarla in
 luce, l'altro libro fa il medesimo, effetto dell'Indie occidentali.
 Il primo l'ebbe il G. B. Cosimo dal Cardinale infante di Portogallo
 et il secondo dal Re Filippo, lo so feci con essi ad un'Altezza un gran
 mappamondo di quattro braccia di diametro, et al presente
 ne ho fatto uno in piano grande per due volte quello di V. sig.^a
 et ho meo animo di farlo stampare et li due libri spresso, per
 utile delli amatori di questa nobile professione. Per tanto la
 supplico se si degni in uiar mi, qua uno de suoi mappamondi di colona
 et l'Asia, et l'Africa, et anche il mondo nouo se l'ha fatto come
 ho inteso, perche qua non ho trouati da copiare, et altri che ne hanno
 mi sono andati male nel portarli da Bolog. a Roma, li porta
 V. S.^a non doue alli suoi corrispondenti, alli quali pagherò
 tutto quello, che mi diranno, resta ancora de le di loro, che
 ho messo insieme fra citta, et altre terre grosse d'Italia ritatte
 in pianta dal naturale fino a cento pelli, di sommo et
 il medesimo libro. Et che fine se bascio le mani, et te prego
 dal sig. Dio ogni felicità, et contento, desiderando io grandemente
 che mi comandi sempre et io possa seruire à V. sig.^a
 Di Roma alli xxij di dicembre del 1587.
 Di V. Mosto ecc.^{te} sig.^a

Di V. Mosto ecc.^{te} sig.^a

F. Ignazio Sarti.

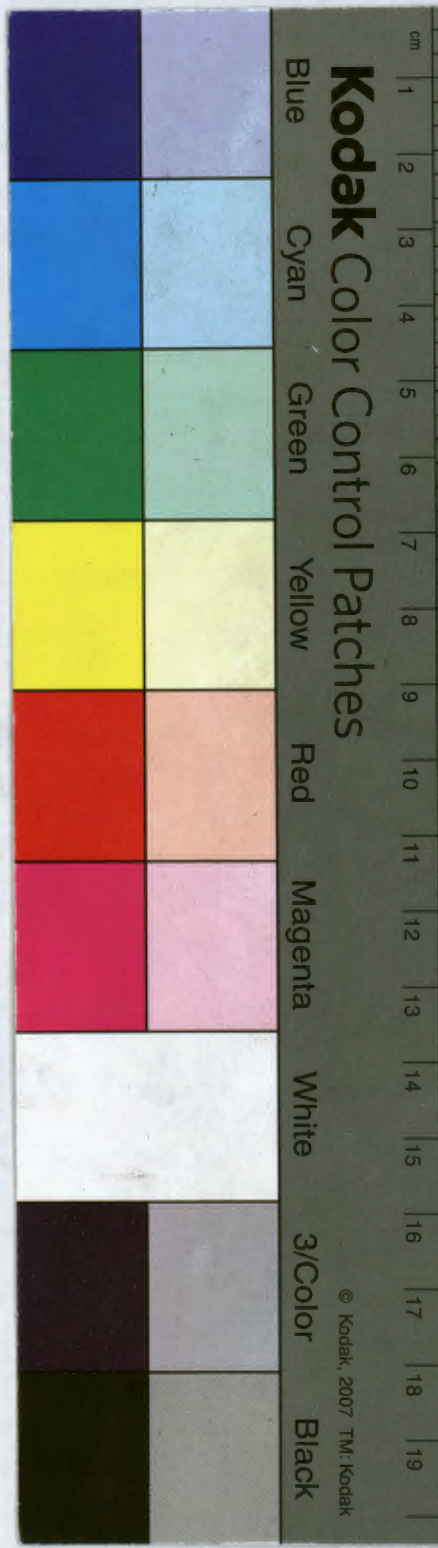
+

Andreas Bucchius Abrahamo Ortelio
amico suavissimo S.

Iniuriam amicitiae nostrae ne sem, mi Ortelio, haec animi ac amoris
in te mei nuntia efficiat velim; pariter et te de itineris mei felicitate
hactenus acti ratione faciat certiore. Spatia viarum apud te non
dimetiar; pericula quae Antuerpiam Coloniam usque transierimus ex alijs
haud dubie exaudieris; et condalibus, nisi felicioris successus gratulandi
ansam tibi praeberent. Amoenissimos in utraq, Rhemi ripa prospectus
tibi nobilissimos, ^{silvum} praeternavigo; ad Alpes usque evasimus cum insigni voluptate;
hic iterum sudores, hic intra nimosa cacumina montium arduos sustinimus
vno die excepto plane gelido: quod alij admirentur; tu quid Bremensis
ille, seu Pyrenaeus mons per antiphrasin dictus, caesari solet nos tibi;
ego ante septimum octobris diem, quo illum percurvi, cum vulgo obsti-
puißem, dependens navantis ab ore: verum eo die non solum veteri ar-
amosa nunc iugis Pyrenaei insidente adustus fui; verum tam copiosa
nivis celibus labenti rigui; et vix biduo mihi fuerit restitutus: via
nobis erepta omnis, nisi a familiari duce fuisset patefacta; haud dubie
in nimia, precipitiq, nos abduxisset: nec diutius ottonis foris Guic
Gyemi transigenda impediti fuimus; quin statim vernali aura sumus
restituti; atq, ita demum in astate novam ingressi, Venetias usque appulimus
integri et incolumes. Sed ad rem: In ipsis Alpibus (vide quid fors
et bona Pallas studiosis ferat) comitem non tardisum itineris, nec ignarum viae offendi,
litteraturae; et quod magis tum in rem meam, pene Alpium quatuor.
qui ita penitus situs, distantias, elevationes ^{montium}, ortus proflexusq, rivulorum
calledat, ut iam pro manibus, imo sub pedibus habeat mappam Comitatus
Tirolensis, in qua ait plerisque non nihil aberrasse, forte ob intricatissimos
et vix per vios flexus montium; tum etiam quod nemo hunc Comitatum ex
professo descripserit: visus autem omnino ambire tuam familiaritatem;
notitiam enim ex tuo Thetate amplam se iam olim traxisse ait: opinor
aliquid litterarum aliquando ab gemino meo distinctum, recipies; nec pigedit, opera.
Mappam si ante reditum meum non videris; ego sane eam mecum, Deo fauente
et via Oenopontum versus incidente) cum aliquot instrumenti cuiusdam novum
geometrici regulis ab dno vivo vivente, contulerit. Inscriptis pugillaribus
meis nomen suum. (Warmundus et ygl a Volderturn, Cas: M. T. a
Rationibus apud Camera Tirolensem, Oenoponti.) cum officiosissima familiaritatis
ac observantiae significatione. Si quid peculiariter notandum apud virum in reditu
pulis, fac me certiore: ac Lras Romae, mi Ortelio, mittas p Petrum Niskrean
ad quendam Genarium piscatorem: Romae autem appellamus ex calculis nostris circa
Natali Dni. commemoraturi vos mense. Vale, quia pagella deficit) et salus. Venetijs
VIII Kal. Novemb. O. 17. XCVI.

et bona Pallas

67

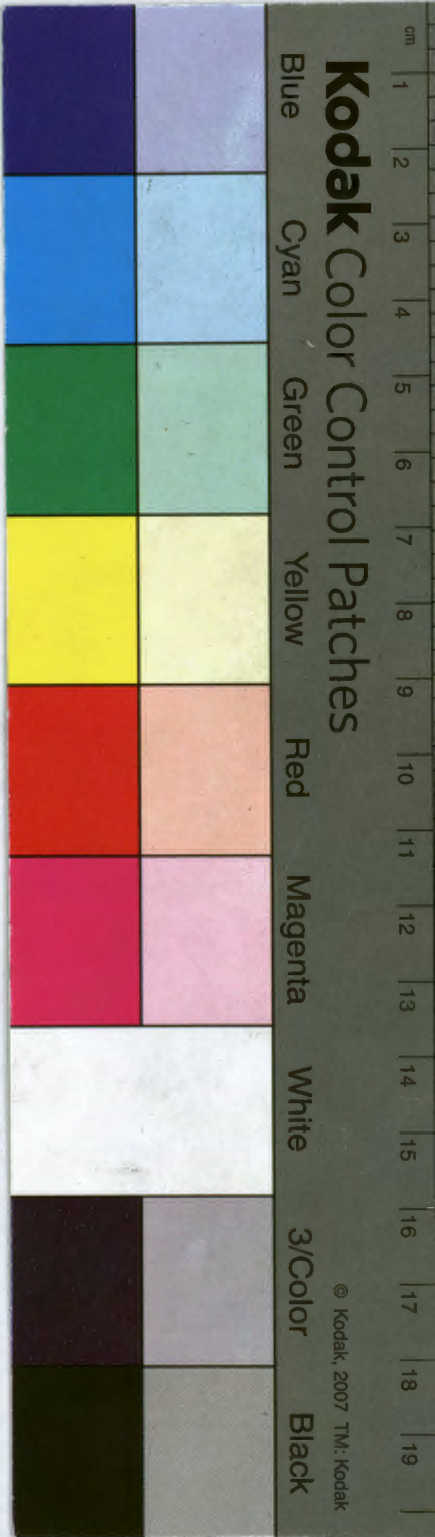
© Kodak, 2007 TM: Kodak

Prudentissimo ornatissimoq; viro,
D. Abraamo Ortelio, Cosmographo
Regio, amico candidissimo.

Jano 28 Antuerpian.

11

835

Abrahamo Ortelio Scipio fabius S. P. D.

Lectis tuis litteris ad quintu cal. mai scriptis, que tu mihi reddite fuerunt quarto nonas iunij
 summo gaudio affectus su, cu te hui agnoscerem et inuolamen ad patriam redijerem,
 meiq; a te concessima habeo memoriam, hoc aut semp speravi et cordidi, ors. n. quot quot
 cognoui Antuerpenses, res et amicos, amantissimos et de ipsis optime meritos et ipsa ipsa
 reperiens su, hoc idem mihi tunc contigisse liter, typos n. quos ad me mihi et mihi et fratri
 meo carissimos fore firmiter credi et scito, recusmodi n. maxime doleret amur,
 quare reru preciu hui hui ad me presulas uellem cuiq; precumq; hui hui reddidas fore
 an instilientibus simonis tui q hui legat, an alicui alteri, quamplurimos n. hui habemus mor-
 catura Antuerpie de orcentis, qd n. hui hui mihi facerendu signi ficabis, id est ualde
 libens faciam. Te tamen eniger oratum uellem, ut si qd hui, aut fratri sit, qd hui
 arri deat, quo grati animi mea hui significat ualeam, id qua primu ad me reseruas
 michi n. est officij genus quod libenter non sim obitatus, ut hui et amicus hui
 (qd insti) est par pari referre. Qd et amicitia nra hui inuitata delectam scribis, id
 mihi hui medicinalia clarus est, uia n. me non minus hui carum res, qd mihi
 qui quidam et carissimus, ut qd mihi hui noster amor diuulamus sit, Drum optime
 maxime toto corde affectu deprecor, tantum dolui qd de Martino Vulpe piteor
 Ecce ill. mo mihi q; regit ac frater meus carissimo nihil e hui litteris intere si, d quo ac
 de petro bruoent i hui mihi dilecto qd agat scire cupio, quos ambos et meo et Otta-
 wiani fratris mei nomine te saluare precupio, resq; utriusq; nomine fraternu
 drosculabris. Vale carissime et dulcissimo mi abraham, et me Ottavianuq; fratrem
 meu hui amantissimos esse certo scias, et cu hui te ocio licerent, nos et scitu meo
 ueritate reddas, ont id nobis tam gratum quam qd gratissimu Bononiis ib cal. iulij
 1561

Tui amantissimus ac tanq; frater

scipio fabius

76

k

arepi . 8. July

Dño Abrahamo Ortelio amico
Carissimo

America In de covr
ridaerstrate inden gulden
herdt

[Faint handwritten text in Latin script, mostly illegible due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.]

Dno Abraham Ortelio scipio fabius S. P. D.

Lras tuas mihi qdem suavis: an aliquot dies accipi qbus cu maximo affectu huiusmodi
 n. in illis amoru munim rega me tui ob quod me tantu tibi debet favor ut verbis corda
 me id exprimer no posse qd igr hoc no possu flagrantio tibi in oibz obsequendi infren
 remanere. Accipere an multos mersu huiusmodi tibi huiusmodi orbis tua industria et opti reuena
 fuit is mihi gratissimus in qd oia tua mihi iocunda sut. Tu pp te ipm ita n. diligenter et exacte
 oia sut descripta ut a multis studiosis et nobilibz rogatus fuerim dante tui copia videndi
 qbus cu ego satisfecissem laudat qd maximo opus tui ago igr gras quas possu maximas
 Qd no igitur regione descibenda suscepis ac sub meo noie in publicu ppalare uelis et
 hoc uno noie non huiusmodi immortalitati tradere facis p tua humanitate id qd cumq
 ergo uir debet re sume gratia uellem ego p multis tuis in me beneficijs posse par
 pari reddere hoc igr unu tibi est cordi ut ubiqz tibi opa mea usui sint ea utans tanq
 amicis! et tui amaris! huiusmodi qd ut facias te etiam atq etiam rogo Qui tibi has reddet
 nicolaus Archimys bononiensiu amicus meus tibi ia antea notus est mihi gratia si qd
 comode pro fiat) una cu re tuis ut comode patri meo inseruiri possit in modo analogo
 et pillosi qbusdam qd hispania ad uos adferuntur quamuis hoc te facturum no dubitarem
 cu iam mihi dice re qualis te etiam tuis in oibz uale Ortelio mi cariss! et me
 patriqz meo ac patri tui amaris! ut solus amo maximo nulli ac patri bronchel meo
 ois noie plurima salutem impartito Bononie ia apulis isbs

HRC
 Scipio fabius

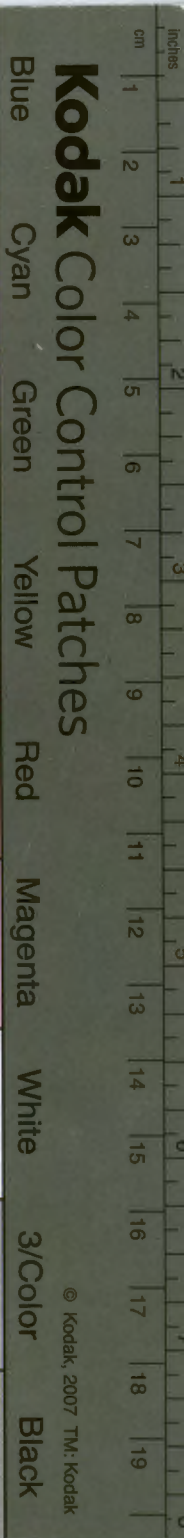
77

Comardi Nota

Comardi
 Scipio fabius

Kodak Color Control Patches

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

© Kodak 2007 TM: Kodak

Dno Abraham Ortelio amico
Carissimo

Antuerpia

HRC

Handwritten signature

Faint handwritten text, likely the main body of the letter, written in a cursive script.

Nota Dominus Ortelio cosmographo p. maiore expla-
natione Tabulae mundi

Quoniam plerumque hanc hanc adficia intus non dico spatiosa sunt
 et lucida ut amplam in his cosmographia chartam promode ponant aut
 collocent, nonnullis igitur cogitatum exit huiusmodi chartam exprogitatam
 habere qua late extensa linea vel rumb eum gentibus spatioso loco non
 solum bene quadrat et contemnat, sed etiam ut ita in tabula quadrata
 trium aut quatuor fere pedum continetur, ut duabus teretibus
 columnis ex utraque extremitate circumvolvatur. ideoque profundum esse
 sentio chartam duodecim pedum longitudine exprogitandam esse, trium
 vero aut ad summum quatuor pedum altitudine: in medio vero indivi-
 diam tollorari lineam a septentrione ad meridiem super Canariab
 insulas primivibe longitudine gradum radentem, et sic ad orientem versus
 in dextro illius chartae latere in sex pedibus qui sunt a dextera parte
 predictae lineae meridiana Europa, Africa, et Asia tollorantur usque
 ad Gangesem flumen aut eosque versus orientem dum ad numerum
 180 graduum longitudine perveniatur, quod certissimum est circumferentia
 mundi. et ubi in orientali India seu Cathay regno resserit, iterum
 incipit in initio chartae in primis sex pedibus qui a sinistra sunt
 linea meridiana, ibique cum 181 gradibus in longitudine incipiat, gradusque
 continet in describenda Cathay, America, Florida, terraque Bataviae,
 Siam, donec ad lineam meridiam redeat, et illis 360 gradibus in
 longitudine compleantur. gradus longitudine super lineam equinoctialem
 lineam sunt tollorandi, quo in medio per totam duodecim pedum
 longitudinem trahantur ut cum septentrione cum meridie omnesque ibidem
 regiones describantur. neque illo modo mittendum est fructum trium fructum
 suo in loco ob oculos proponere, quoniam adhuc spes est tandem aliquando
 ac inveniri posse, sit autem in charta tollorari ad convincendum eorum
 cosmographorum errorem qui huiusmodi fructum nequaquam expriment:
 asserendo fructum trium fructum nomen sortitum fuisse a tribus fructibus
 qui ut videtur Gemafrius, ex Europa navigantes ea loca praeterierunt
 et hincque introducendo lib. 2 ca. 67. ex Cornelio Nepote (qui ante
 Christum natum 57 annos scripsit) commemorantem quosdam Judos ad
 littora Germaniae tempestate impulsos, et a Suevia rege Quinto
 metello Celeri in Gallia tum proconsule ultatos: et Dominum marini
 Nigrum pagina 190 de mari Indico verba facientem inferendo.
 Historiam in super a Flaviano Josepho de Gomara elatam de
 Judis quibusdam in littore germanico tempore Frederici Barberosse
 imperatoris proierit, adhibendo. Othone demque in gothica historia
 de quibusdam Judis in eandem terram ubi tempestatu proierit, adijci-
 endo: qui pariter ob causam nulla alia ^{via} huius potuerunt. quibus alijsque
 eiusmodi nostri aem sequa sit, superveniet experientia ut certo
 sciant homines huiusmodi fructum esse. vulgatum est enim quod praeter

105

auditum habetur nihil) nostra aetate Hispanos quosdam ab ulteriore
 parte florida hoc factum praterisse, orisq; Germania expulisse. /
 Collocantur autem ex utroq; latere equinoctialis duo tropici, et
 circulus arcticus, et antarcticus. quo etiam facilius latitudo apparet,
 non noceret lineam meridiana[m] a septentrione ad meridiem per
 chartam p[er]tineri ad singulos terminos pedum fuit, ita ut teretibus
 circumvoluta rotundis in quadrata tabula terminos quatuordecim pedum
 semper quatuordecimq; quos in loco aperta fuerit, omnes in eadem
 linea et circuli exactissime appereant, horum distantias tunc
 longitudine tunc latitudine ostensib. utq; ad puncta redeant, erit
 per quam facile predicto ordine consuetato, stalam constitueret, qua
 horum intervalla cito adhibito circulo inveniantur. hoc parte nonnullis
 Anglorum legibus innotentibus, et utriusq; academia tunc Oxoniae, tunc
 Cantabrigiae succentibus, Londiniq; civibus perquam fecerit,
 et chartam cunctis Europae partibus vendibiliorem quam ullius alterius
 forma reddet. /

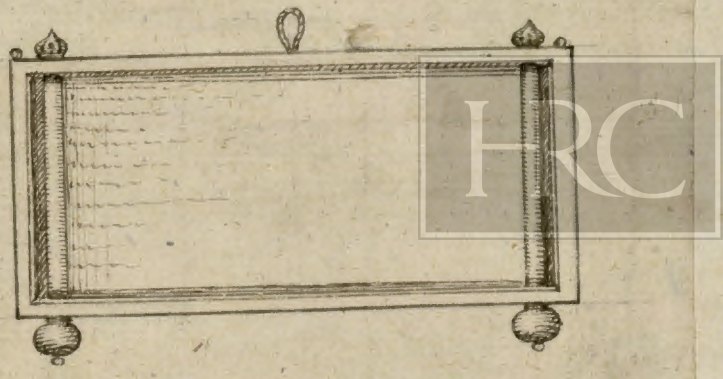
Manus Ricardi Halst.

HRC

Figura tabule i qua volumus mapam
uoluere et reuoluere morione
columnaru.

Domino Ortelio cosmographo
in flandria.

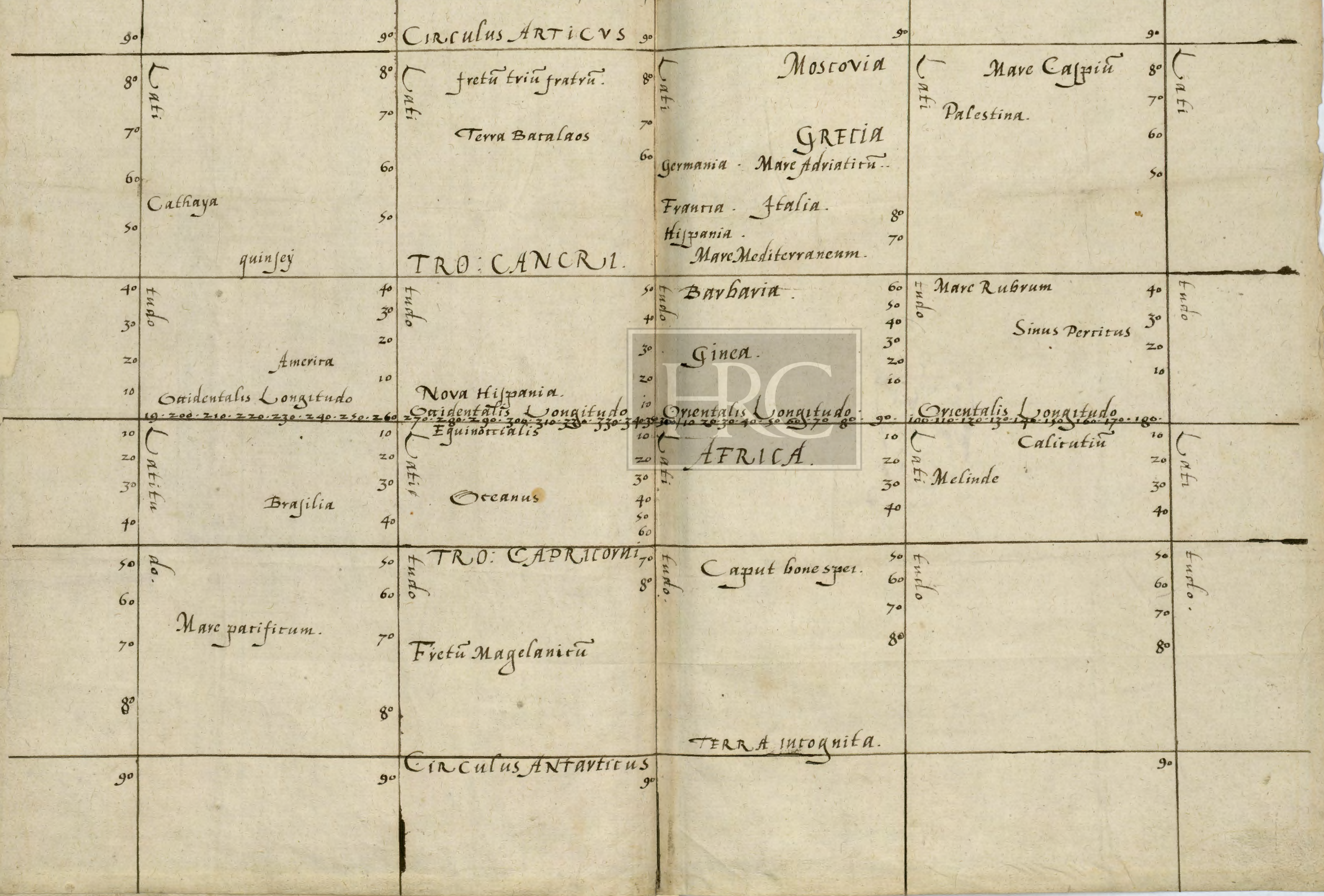
Verpoest
8. Suuers

Umbra forme Universalis cuiusdam Mappe per reliqua illud cosmographicum Magister
 Johann Blunck generosi Anglorum Legibus incumbens, et Joannis Argolesy Mercatoris celeberrimo civitatis Londini, tu nonnullorum tu mercatorum tu in dade
 Norbe et aliorum studium desiderio et totius comprobatione, et per Danielum Hojerum, magistri Civitatis consanguineum, in Flaudoriam transmittenda
 in plerumque alia pertracta explanatione eorum que facienda sunt, idem articulatim et se adhibita.

Cartam exulpano et producendo, ad voluntate et rogatu Hieronymi
 Mercatoris celeberrimo civitatis Londini, tu nonnullorum tu mercatorum tu in dade
 Norbe et aliorum studium desiderio et totius comprobatione, et per Danielum Hojerum, magistri Civitatis consanguineum, in Flaudoriam transmittenda
 in plerumque alia pertracta explanatione eorum que facienda sunt, idem articulatim et se adhibita.

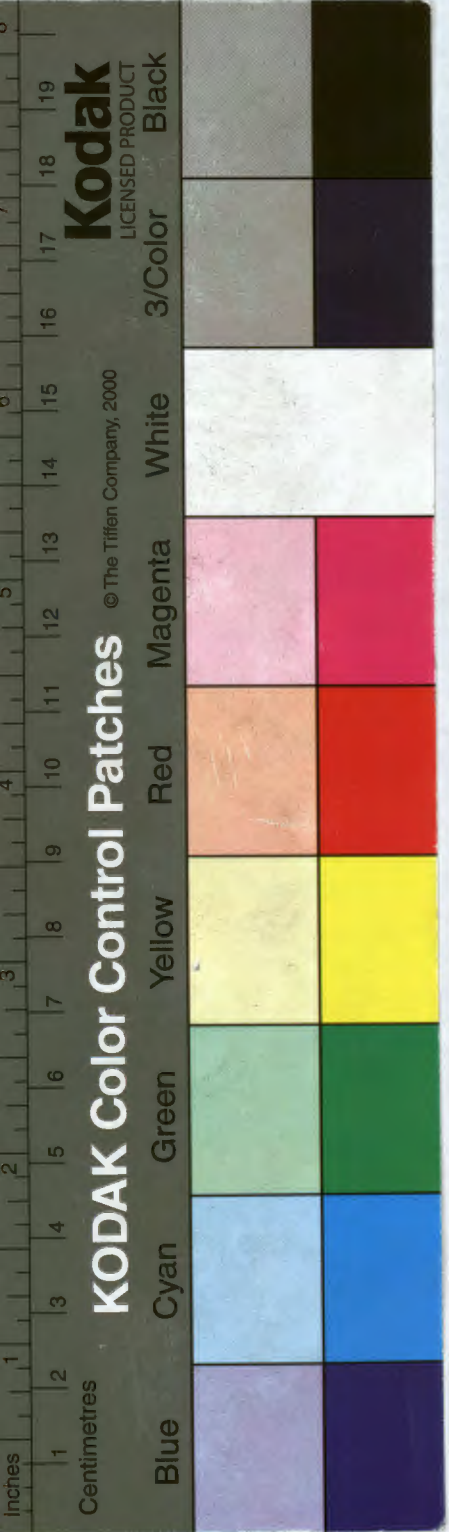
279

Monsieur Jay est trop long temps sans vous estimer
 & me prie que ne me enuoyez moy - mesme
 contrefais ne vous prie d me une robe qui est
 de telle que ne qui precedement a est rousse &
 est longuement a est que ne me vous auoit
 est sans satisfaisance a ma promesse & sans
 vous enuoyez les chartes dont ne vous auoit est
 ce que ne nay peu faire tant parer que ne me les ay peu
 redonnee pour les auoir de ma puissance que parer que ne
 nay peu remuer ne les vous enuoyez a rousse de
 danger des chemins & la gresse qui est sur le vent par de
 le ne par me sommant toujours de deuy precedes
 chartes que ne vous auoit enuoyez il y a plus d'uy an
 lesquelles fusent volles aux mes fins. Ce qui ma presque
 est le romage de faire m'uy. Ce pendant vous auy en
 de vous plus que moy & n'ay pas fait pour toutes ces
 confusions de memoire fait part de celles on vous auy
 mit la main dont ne vous suis grandement obligé &
 redonnee car ray veu de vous precedement deuy
 chartes de la navigation d'Emre que vous auy faites
 pour la ringnisme augmentation de vos chartes que ray
 monstere & remuque a plusieurs grands presbiteres &
 theologes qui sont becomez habiles & admirables & de
 autres monsieur Pitson lequel desuisoit que vous y
 eussiez eues aduise les seigneurs de l'Esle la navigation
 de degerant & celle de Harro de Castagne que
 Comand ^{la Fontaine} Espere de Ger en Latin & qui fu Impimee
 a Liure par Andrei Espere lay mil & six Jay ne
 zoneduy baillie a monsieur Comand de de mes millemes
 auis la charte de Comain & celle du Lyonsin qui
 sont toutes deuy Impimees a Rome. Celle de Comain
 est l'une de celles que ne vous auoit enuoyez & qui
 fusent presmes dont souille est de celle du main laquelle
 ne vous eussiez enuoyez a ne voyez mais vous favez
 redonnee d'epuis & est rompué en deuy augmentation
 Il ny a pas plus de quinze Jours & ray redonnee celle du
 Lyonsin car il me sey tenuit plus en rousse ville Jay
 auy baillie auy se Comand la charte de pontcaut de la veue
 de de femme que moult se Pitson ma donee pour vous en

famez vy persent. Lesq se Comenc a mis lesqz tous
 Chartes en son royaume qui fait r'augme come unoyte
 en l'lande ou il parsonne aussy et ma prison de les
 vous famez tenir sembler a les mains preser Co respes
 Inen luydant. L'Espe de femme que ne vous envoie a l'ep
 faito estropie de peinte par le feu bon s'ime m' f'auroy
 de la Gulltinea vous vous l'assient envoie plusost
 mais monsieur Person a est luy ou mesme invie a se
 resoudre se l'adient envoie ou my r'assigne queelles font
 preser de la fin ne les ay tant preser qui la fait mais
 impamant. Et on famez il La fait roppie et en a est dem
 la roppie ce qui a est long a famez q' il my avoit plus
 de g'neau. Mais vous et vous des les r'eminis f'esset
 sans danger lesq se Person vous envoieit surto les
 originails de plusieurs autres Chartes qui a se quelqz
 la Gulltinea luy a l'assie par copiant. Il m'adit que
 si vous luy pouroyz baille un s'ime par d'ora qui les plus
 roppie pour vous et les vous baillea volontiers. Je les ay
 toutes veues et manies. Ce sont de tres belles puses de
 b'ien escribes. Il vous prie de luy adonne un de vos
 Chartes tout blanc qui soit de la premiere Impression
 rest adieu de l'Impression lors que les p'anches sont
 d'ora mesmes. Et si vous pouroyz tremble un entree
 des famez r'ogies de plusost en d'ores endoit les Chartes
 d'ores mesmes queelles ayent est r'elies. Il me s'ay
 souvint pas beaucoup pensen que en ay des preser
 Impamies. Et quoy que se tout p'usse r'ouste. Il m'adit
 point Espagne l'argent requit il vous f'era tenir par d'ora
 a qui vous v'oudey. Quant a la Chartre Gallorane luy se
 de la gulltinea Lesq se Person en a les p'anches en son
 espede avec l'esperance Impamie. Je se tout ven et manie
 mais ne qui est r'ouste queelles me se met en lumiere
 r'est vy d'effeent entre r'eliez qui en a fait tailler
 lesqz p'anches et les Chartes d'ad'effeent pour se preser de
 l'incumul de l'Impression et aussy pour l'Impression de
 vous envoie le Catalogue des Chartes que monsieur Person
 a l'adient luy et les Chartes il v'oudey l'ep adient
 mains. Et pour r'evie a l'Espe de femme que ne vous
 envoie se vous v'oudey b'ien admetre quoy. en a Impamie
 une p'andora. depuis ne tremble qui me v'oudey de tout
 affay que si elle vient. Mais vy mains vous ay
 f'ary point d'ep et r'ouste qui font Impamie r'ouste ne
 ne vous en espris. Ceci se que ne vous envoie de tres b'ien

61.
faite et fait diligemment se voy que le feu bon s'ouvre
pour son vitel age y a plus tranquille Et une petite
qui est fait malade des fumes une milieu d'astre
condoit en vous, curous admettie qui a obins l'Esprit d'ouy
sue la simies d'ouy qui est un petit bonny ou y a un point
a une petite lince de Escaumont du roste de la perardie
ce que vous pouvez recevoir sue une Chartre de misericorde
que vous me donastes une fois quand usiez y de la
qui est de la fume Pirardie et Campagne la terre
ne vous rendit aut Equer reception de ma main
Il y a aussi un petit village sue la simies de s'ime des
Argentueil et Creyff qui a nomie ouille. Il fault l'Esprit
L(B) houille et fault qui soit un petit plus esloigne de
la simies que Besoy ~~la simies~~ et aton et Creyff
les villages sont sue le bord de la simies mais Gombe
en est esloigne d'environ d'ouy lince et la Carriere en
doit aussi estre esloigne un lieu petit mais ne pas tall que
houille. Au reste monsieur je vous remercie bien d'obliger
du present que vous m'avez fait et de la somme que vous
avez me d'ouy de un excellent et plus singulier present
et aussi de vous pour de faire et de un vin d'ouy s'ouvre
qui se fait merveilleusement bon de fume que vous avez
pour la terre ne vous supplie de vouloir toujours continuer
de ma part en trespas tout ma vie de faire un petit
que vous me avez trespas pour du tout Indigne vous
avez perdu l'Esprit de l'Esprit de l'Esprit de l'Esprit de l'Esprit
petit et pour le petit et pour la maison de son fils aussi a
estre fait malade mais a fait il rendent a se milieu parole
ce vin s'ouvre se petit lieu et tout ses autres effets. me
nouveaux besoy que d'une bonne pain pour espere avec tall
de Calarintz et pour nous des vides et faire plus librement
que nous me faisons dire nous la deuce quand il s'ouvre
plaira ce pendant ne me redonnez trespas a un vin blanc
gagner d'une fait aussi monsieur prison et pour dire
qui vous d'ouy

Monsieur en sante trespas et longue vie de vostre
maison a Paris le 27 octobre 1695

Monsieur J'est un point de vostre ville
mais est a Dijon ville de Bourgogne
me s'ouvre prison mais il qui a la vie
de dependre de vous m'avez mais
que ne m'avez un qui d'ouy il est Indigne des fumes et que
d'ouy

Vostra tres humble serviteur
Et tres amty a Jalmaiz
Belapart Comte

A Monsieur
Monsieur Abraham
Oetelius demeurant
en la rue de La Haye
82 Michel au Louvre

A Amster

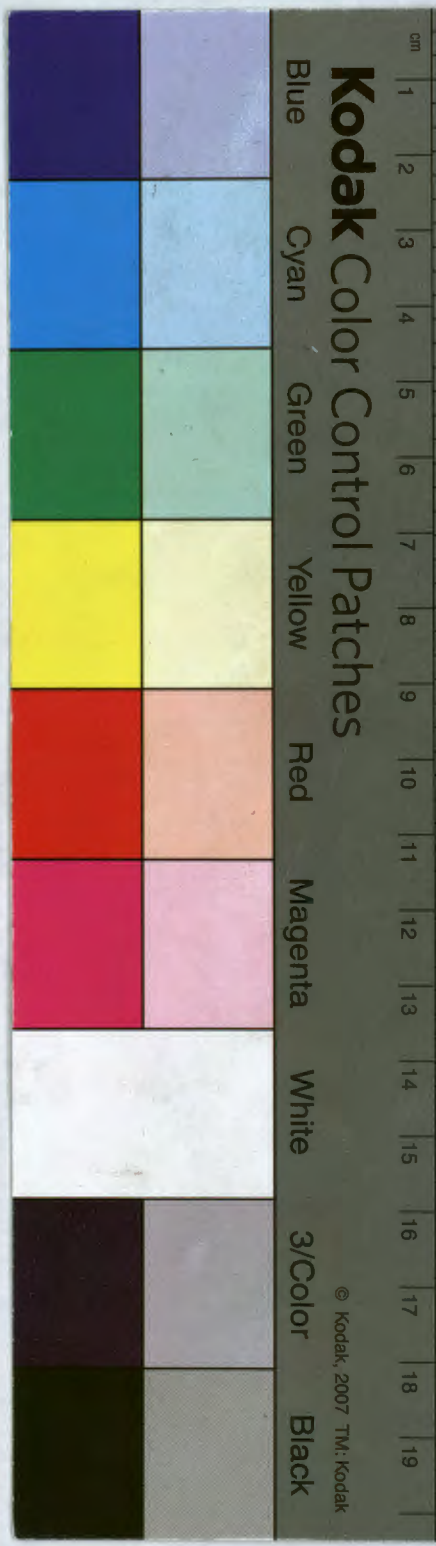
HRC

S. D. Tardius ad te deinde scribo doctus. Viv, no alia
quam temporum culpa, quae, quum turbulenta
epist' nos haecum fuerint, impediunt me so-
pius mentionem, ne ut, quos primum ad te de-
feram, ita intercedunt etiam litterae reliquae.
Accidit etiam quidem hae mihi ante biennium reddi
vultu, ut graviss. verbo dicendum, id quod sta-
tim respondendi moram attulit, quae postea dilatio-
nem & procrastinationem in hunc usque diem
peperit. Nunc autem curam hanc meam noctis
faciendum mihi putavi, ut, quod te iuvando
Thyato hio, opere omni posteritate digno, scripseram
autem, id deinde facerem, & meum tibi, si qua
parte vultu esse posset, scribendum praefererem. Cuius
autem officio visum est. Saxonia, Thuringia
& Misnia tabulae, quae opis hinc habet, non
uno in loco mendosae sunt. Cui enim eas
descripserunt nec illa dimensione visi sunt, nec
regiones praehistorant ipsi: sed vel ex relatione
aliorum habent, vel ex aliis tabulis, ut est
Millingeri Thuringia, qui meam quatuordecim
delinationem, cuius exemplum tibi una mitto, ante
annos aliquot noctis, suam eam fecit, ab illis
& locis quibusdam obscurioribus auxit. Misnia
Barth. Schiltner figura non fuit tanto opere, quum
nec illa arte sit descripta, & finitionum admodum, lo-
corumque situs regionis in multis non respondet.
Similia vitia in sua Saxonia Joa: Anzingery
habet, qui ut ex alijs audivit, ita in suam tabu-
lam plerumque contulit. Haec quum certa mihi
& explorata sint cuperem in hio opere ut tantis
sumptibus & laboribus diligenter aliorum responderet
& hanc tabulam descriptiones ad veritatem

143

150

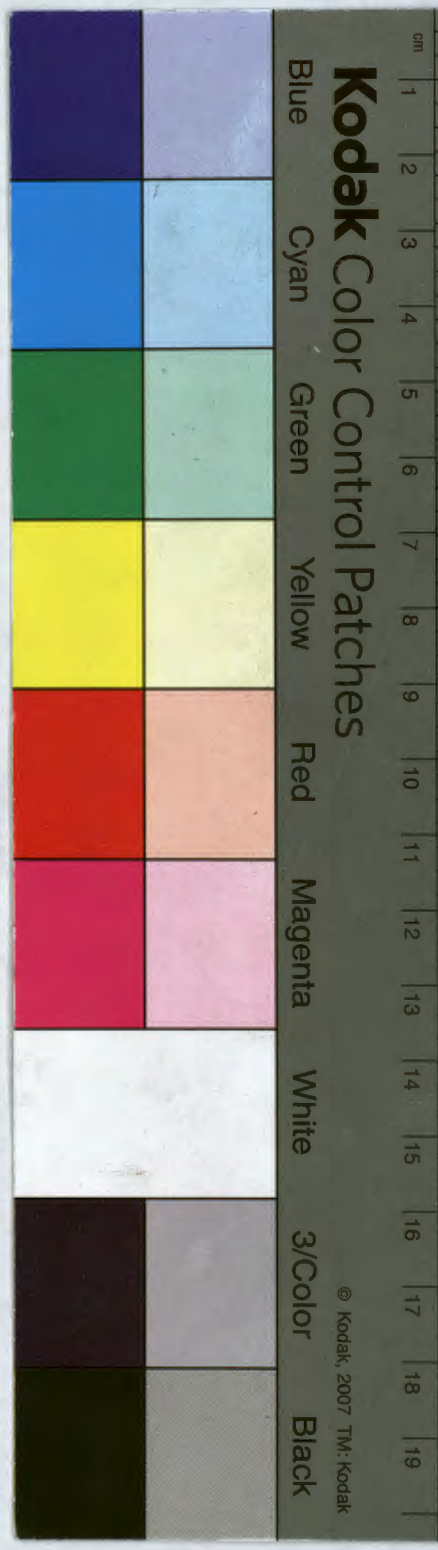

quoniam fieri posset, quam maxime necderent.
 Quoniam enim aliam tubularum exhibitionem deo
 exhiberem sit, si in una o- altera erroris manifesti
 ab ijs, quibus loca sunt cognita, fuerint deprehensi
 per te ipse facile intelligis. Curare si quid in
 ijs vel mandandis, si id in ore fieri poterit, vel
 Hesperidibus quam novis proseram Mismae, inuare
 te poterit, meam in eo tibi fiduciam o- operam pro
 mitto. Misam tibi cum prioribus literis Nico
 lai Cuius Germaniam in tabula, uncta, ut arbitror
 a te non visam, quae si in manus tuas pervenisset,
 set, ante animadvertisses quoniam in magna
 etiam diligenter saepe videret, e- quam non sit
 tibi quodvis imitari. Curae scripti boni
 consilio, e- si placebit, meo studio literis Bene
 Vale, o- Chr. plaurum, licet mihi ignotum meo
 nomine subita, in quo fortassis etiam corha
 hanc notitia subire occasio. Lutetiae
 VIII. Martij An. Lxxiii.

Hicb9 mattheus
 Sebdo Rector.

Quasi o- dicitur
 Vero D. Abrahamo
 Oratio Cosmo
 Epistola in signis
 amio quo

Mag. S. Ambrosii
 in Ballisim

60

559

Jo. Metellus, Abrahamo Ortelio. S. Libro quem mihi reliqueras, inscripsi nomen, quemadmodum iubebas. et carmen. atque symbolum, et anagrammatismum. Ad Cynosuram ueteres, cum nondum magues repertus esset, nauigabant. Qui ergo in hoc inferiore orbe, uite tempestatibus agitantur; eos rectum elauum tenere oportet, et ad Cynosuram cursum dirigere: quo, ad optatum portum perueniant, et caelo fruantur. Anagrammatismi picturam, in imagine urbis Vesontionis sculptam inuenies. Manus est alata. quam Ciconia, pietatis in Metelli Pij nummis nota; dorso, recta in caelum fert, expansis alis e terra sursum uolans. Manus est, dextra. Actiones indicat. Ale; mentem, ingenijq. celeritatem, exprimit. Quid enim, omnium uelocissimum? Mens. Adscribitur silentij attentioisq. particula ST; uoto, VELLEMEAS uide. Licet uite adiones mente conceptas, huiusmodi fore: ut subiectae pietate, sursum ad Deum adsurgerent; caelumque peterent. Nomen, ordo numerorum colligit. Primus; Anagrammatismis eos subieci. et Anagrammatismis, picturam addidi; quae nec intelligeretur sine uerbis symboli, nec uerba sine pictura. Verba, symboli sunt anima; pictura uero, corpus. Tale symbolum, ex anagrammatismo, confeci Ximemo. quod ego Libro tuo inserui: ut haberes aliquod, inuenturum a me ex nominibus symbolorum, exemplum. Graecos anagrammatismis usos, testes sunt Tetzes in Lycophronem, et Eusthatius in Homerum. Gallis omnibus sunt hodie, auctore primum Aurato Poeta, per familiares doctis praesertim uiris, et Aulicis. Sed nemo hactenus, numeros qui nomen redderent, subiecit. nemo, ex suo nomine per anagrammatismum symbola confecit; sed sententiam tantum aliquam, exposuit. nemo porro, anagrammatismis picturam adiecit eorum interpretem. Haec tibi significare uolui paucis; ut quis meus in Libro tuo sit animus, quod ad symbola pertinet, ostenderem. nisi tamen, insaniam putas, in his bonas horas male collocare. Collocantur uero, argutis rebus, a multis. et omnibus quidem, sed uarie, insanimus. An

uerbis

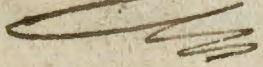
157

duobus, uel tribus, aut quattuor, ad summum quinque, Symbolum
 concipere; res est ingeniosa. Pygihus, Bizarus, Isaacus
 uterque, Damman, Threaxus, Bodegemius, Barvicius, Schen-
 chiusque, Libro etiam suo inscriptiones inseruerunt. Helman-
 nus, Bonna est. Si hodie redierit; officiam, ut nomen cete-
 ris adiungat suum. Polleritus es; indicem Scriptorum, re-
 rum Indicarum, Africanarum, Turcicarumque. Ego, uicis-
 sim recepi: me Lecturum descriptiones Seguanorum pro-
 uinciae. et Indicarum tibi, quoniam certior postferriq.
 sit. Mittes ergo utramq. chartam. neutram enim habes.
 Expecto demique, a te, Buchanani scriptum, quod ex
 Anglia nactus es. Siquid ego potero; puta, me in tuo
 esse aere. Adeepi; Fontanum quemdam esse in Sicilia, qui
 Indiam in chartas redegit, iussu Philippi Regis. Vidisse
 eam uero, et hoc nomine perlustrasse. Clarissimo Viro Fumis
 fortasse notus est. Betanum porro Bononiensem, de mo-
 ribus provinciarum totius Orientis; Franciscum Maurum,
 de totius Orbis nobilibus familijs; et Illustrium uirorum,
 Regumque Neapolitanorum et Siculorum, Valletiq. uitas;
 scripsisse. Vale XII. Kal. Nou. OO Æ LXXV. Colonia.
 Quid in Epistola mea Indica desideres; gratissimum erit,
 abs te moneri. et quidnam addi putares posse, uel omni-
 no reprehendi. Praepropere.

*Eruditissimo Viri; Dni Abra-
hamo Ortelio, Philippi Hi-
spaniarum Regis Geographo*

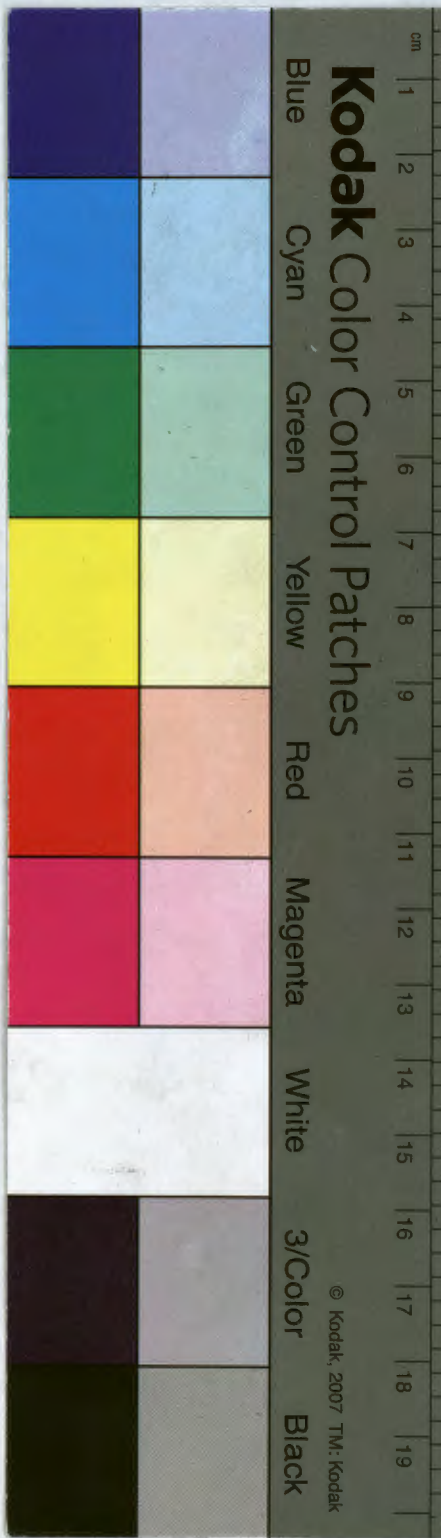

Antuerpiam.

Jo. Metellus, Abrahamo Ortelio. S. Mylius adter, ab hinc plus minus
 quodecim mensibus a me petijt; ut tibi curarem Ptolomæi Græcæ
 Cosmographiam, cum Vaticanis Libris conferri. Id quod, mihi gratum
 fuit abs te peti. Cupio n. tibi omnibus in rebus gratificari. Scripsi
 itaque tum Roman, et Turriano, et Latino, et Vicinio, et Vaccæ, ut
 mihi, ea, in re, suam operam ne denearent. Interim, Ortembergius Ro-
 man adtulit. Eum rogavi, quid magis mihi reliquis obsequeretur
 est, ut hanc provinciam ipse, cum Livineio meo, susciperet. eique
 Litteras dedi, ad alteros; obtinendis e Vaticana Libris. tum etiam,
 a privatis hominibus. Fulvio Ursino præcipue; et Latino, qui heres
 est Bibliothecæ Cardinalis Capensæ. apud quem Cardinalem, vi-
 di Ptolomæum in membranis, miræ antiquitatis, cum Tabulis de-
 pictis. Jam vero ad me scripsit Ortembergius; se primum librum,
 cum uno Vaticano contulisse. Sibi curæ fore, de reliquis; quem ad
 modum iussi, ac scripsi. nuncque ei denuo mando. Et ut Zachonum
 doctissimum virum conveniat; qui Ptolomæum quoque cum varijs
 Libris comparavit; ut eius notas, eorum auctoritate ad quos dedi Lit-
 teras, ille obtineat. nequid eius generis Romæ præfermittat, quod
 non excutiat. Fadæurum minime dubito. Vbi persequerit, ad me
 Librum mittet. Vbi eum adceperit, tibi cum primum ipse mittam.
 Quod si forte non tam citò hoc negotium absoluet, quam cupio;
 tibi nihil perire puta. sed in Lucro pone tarditatem, quam ipsa
 diligentia compenset. Fuisse Romæ superioribus mensibus, calo-
 res extremi; qui Livineium, propter valetudinem, quo ille conferen-
 di socio utitur, passi non sunt, operi manum adhibere. Sed ipsum
 moneo, et hortor, id maturet. te gratum, neque, fore. Hæc te scire
 volui; ut siquid amplius per me curari velis, ipse significes. prom-
 ptum quidem inuenies. Litteras Ortembergij ad te, hisce inclusi.
 Si respondere vobis, tuto litteras mittam, si eas mihi a Mylio reddi
 procuraveris. Plantinam meis verbis diligenter, et officiose, salute.
 Eum etiam Muretus salvere iubet. expedebam ab eo Litteras, de
 Apollodoro quid fieri cuperet. Pulmano, erudito optimoque viro, Sa-
 lute plurimam. Miror eum non edere Fortunatianum. Clarissimum
 doctissimumque virum Lanquetum, si uideris, obsecro, quam officiosis-
 sime, diligentissimeque, meo nomine salutate. Vale. IV. kal. Januarias.
 OO LXX. Colonia Vbiorum.

157

[Faint, mostly illegible handwriting in a historical script, possibly Latin or Italian, covering the upper two-thirds of the page.]

*Ornatiss. doctissimogue Viro; dno.
Abrahamo Ortelio, Mathematico
Cosmographoque Regio. &c.*

*Salsificat tabella Antwerpie.
rio*

Salut plurimum mi Dno Ortelio, Gratias ago maximas qd Bavarij
 tabulam mihi misit, no em quoniam in Francofordiensi mihi apparuit, sine
 qd negligenter essent quibus hoc commiseram, sine qd in allata no fuerunt
 exemplaria simul atq; iterum, librum eiusdem auctoris de Bavarij destructione
 plurimum desideravi, que similiter nautis non potui. De Moravijs destructione
 meo prius ex te audio, factum me latuit ea edita esse, nullos em sic
 mercatores habemus qui Francofordie quicquid mercibus assueverunt,
 et bibliopole Colonienso sub libris occupati, tabulas geographicas negligunt,
 proinde et Moravijs tabulam, similiter et Harmonijs destructione ad me misit
 rem mihi longe gratissima factis, equide tibi viris ubique possim commodare
 fidebo, proem omni qd misisti et misit Ludovico mirabilis, ille tibi meo non
 soluit. Fuit autem ante paucos dies apud me D Arnoldus Mylius sui amatissi-
 mus et mihi ite propter candorem, et patris studium gratissimus,
 ab eo intellexi Novis Indijs aliquot etiam particulariores destructiones etate, quas
 forte nacturus es et in luce editurus, id facit Dominus ut fiat, Velleum at
 in earum editione observaret longitudines atq; latitudines ^{aliquot} ~~longitudines~~ ~~latitudines~~
 quas illa habent in mea Universali, nisi forte ex parte observationibus melius aliquid
 demonstratur, Gesserunt vero hoc observari in S. Domingo Hispanijs, in C. Pazo et
 Canada et Hooselaga Novis Francijs, in Mexico. in C. S. Augustini Brasilia, et similiter
 aliquot promontorijs urbibusq; in orbe et Peruvio orbe, ac tunc reliqua iuxta
 symmetria novam destructionem iterare. Cur hoc velim scire, fuit me iam ab aliquot
 annis in castigatione Ptolomei et veterum tabularum occupatum esse, octavo itaq; sunt
 tunc labore et studio in destructione novis Indijs et tibi sum ar postea mihi quoq;
 in meo spe sentire, quo mihi licet hoc omne suspenderet ac tibi hab in opere etiam
 meo partes questumq; eorum relinquere, omnimodo satis superq; mihi laboris et operis
 restat in alio, qd no sine longo et molesto studio absolvo. Potest ite Mylius a
 me tuo non affige mea postq; ex me intellexit ad quopiam olim existeret ea
 protractum esse, assensu meo missum tua quide gratia libentissime, verum quantum
 ad me attinet gratias sine, rebus enim quasi etiam aliquid sin, inter reliquos
 viros me omni spectante exponere. Quisq; inter factas meas ea affige atq; inveni
 nulla igitur in primis tabulis sine ad Ludovicum sine ad Mylium. Bene vale
 mi Dno Ortelio. Inyburgi 9 May 1572.

154

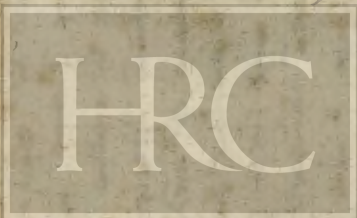
Tuis integerrime Gerardus Mercator.

Ornatissimo viro & insigni
Geographo D: Abrahamo
Ortelio amico suo singulari.

Antuerpie.

338

S. p. d. Mi Ursoli quibus antecal 17. Calend. Junij tres manus
 ad te operarij. de mea familia Orientali, nomen West,
 pphaly Agis coparis; phisicay, delineationis de Strima
 hanc non dux ab Induista ut duo et primo meo hunc
 morio, pto nuntiauday; si minus ut nec dubio pto
 sint manday et resuse, mihi Exemplaria aliqua
 apud psonam unum manduittone Cives quosso.
 Et si placuerit Jovis tibi manduitta Orientalum
 Angriam, una Hooling Silij, nomen Ciradadiacanti.
 his Regionibus, ultra Albiam ad mare Balticum
 not Jista phisicay opinionem (Sima Codanti) et Cymbro,
 ut antiquorum sodam & pmonerim, p quia Tors.
 marci. Simis, et Amegij antiqui, Jista pto
 designatione lib. 12; q nimo Strandi pto
 sodam obtinet; absqz dubio origines a Cymbro Bri.
 tanis et fannos; quanzqz varia mutatio antiquoz
 Saxonid Successione ab uno ad alterum facta sit;
 quas meo sumptibus Jidam pambulant et Com.
 Scripsi videndum. pnos psona Lathorans vobis.
 Ac mihi franciscu Taraplan Baveinonense Hispani
 q Cantuaria Hispanis Regni Sord, meo sumptibus
 nunc ac remittens, quid constat scribas quosso.
 Solud ut p pimum nuntid: his panis vale. Ray.
 vns Junij 4. Calendas Octobrid. Anno Solis
 1583.

T. Linnartius Michaelis de hagdard

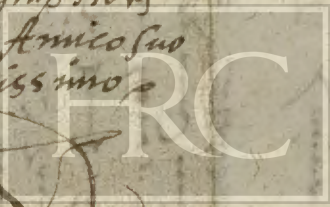
160

Eximio virtute & doctrina
prostanti viro Abrahamo
Crispino Cuius & Jussoreij
Andoverpiani. Amico suo
faventissimo

[Decorative flourish]

Kodak Color Control Patches
Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

© Kodak, 2007 TM, KC

S. Volam, unde tuam proximam epistolam ordinis, plenum pietatis, amoris, fidei,
 & benevolentia diu non potest q̄ me delataverit: Tibi missim, mi praestun-
 tissime & item carissime domine Orlebi precor & animo ut in tota vita
 tua & in ipsa demiguo morte, quam propter tuam dignitatem & salutem, reip.
 publica utilitatem, q̄ longissime procrastinari cupio, sis q̄ beatus & felicissimus.
 Libros quos istuc pro me parasti & rogato meo tradidisti, recte accipi. Gratas
 tibi maximas ago pro isto tuo officio mihi longe gratissimo: atq. ubinam illum
 dum indeam cum aliqua tantum polero grata in te mentis significationem
 edere. Crede mihi, Saep̄ miror animam erga me tuam quo amorem igno-
 ram & miror de te bene meritum tanta tamen & fide & humanitate complec-
 tens ut non potes maiore vel notissimum vel optime meritum: o pectora
 lacte & non calcata candidiora nunc. Obsecro te & obtestor, ut aliquid
 cogites, aliquid velis, in quo meam tibi missim fidem, benevolentiam, obser-
 vantiam, gratitudinem declinare possim: faciam profecto tua causa, ut debes,
 quo sciam & polero. Adhuc tantum Theatri tui perplacuit: facile
 potuisses addere tabulas plures ad numerum omnium latinis Theatri fuisse
 centenarius. Antiquis illa de quo scripseram nunc abest peregre: Ej
 renovo dicam quo de operis tui editionibus ipse scribis: postea scribam
 de illius voluntate. Vidi nuper nescit epigramma operis tui istuc
 editam cum honorifica nominis tui mentione. Titulus libelli est: Miror
 et mundo. tabulae sunt pauciores q̄ in tuo Theatro. & qui eas
 scripsit neq. satis diligens neq. recte intelligens istarum rerum fuisse videtur.
 Consilium tamen placet: & vellem te aliquo bono sculptore ubi qui
 tua opera ederet talem libellum quo praesertim ubi inter peregrinandum
 longq. & Posidius. qua in re an sententiam meam probes sine cupio,
 & abs te magnopere polo ut quid tibi videatur, mihi significes.

Dabis etiam mihi veniam quod te tam audacter compello: minime enim nullum
 libris amicis nostris. Griceordinum, qui adhuc est in via, magno tui
 desiderio praestolor. Adveniet liber ille Optatissimus. Pro doctissimum
 meorum anaglyphis quas misisti selectiss. lumbas quantas neq. animo conisere
 neq. sermone profere putavi tibi gratias ago. Tot munera misisti, quot epistulas.
 Etiam optimo & integerrimo viro D. Plantino & debere me fateri plurimum &
 debere solo tantumdem quod te ista in re iunxit. Sed dicam quod res est. pro
 facto videt tam nullum a nobis accipere, cum ego nihil reddam. quanto
 igitur nos ut missum a me Digatis in te nostro, si quid in ore prelabitis
 esse posse inde gratiam aliquid nobis accidere possit. Totus profecto inister
 & sum & ero & prope propter a me in alios. Sed obsecro te quod
 ex vir bonus, optime mi Ortelii, qui non mittis tantum munera tam
 preciosa, sed plura quoque & promittis & a me peti postulas. Herum igitur
 tibi morem & absterge strenua tua tanta & humanitate & officiosa amicitia
 uoluntate. Cratensis, Camerarij, Sambrij ad me literarum magnam
 habes acervum: itaq. non te ut aliquid de his mittas. Sed accipio quas offers
 Postelli, Erasmi, Metelli & aliorum: Adde quanto & Pulmani, Wilhelmi &
 Theod. Cantuarij fratrum, ipsius Plantini & generi, tam praetera Falkebrin.
 gij, Jani Lernitij, Jani Dula, Jacobi Craigij, Adolphi Mckerchi, Lemini
 Torontij, Stephani Lightij, Virorum omnium clarissimum & plantinorum.
 His si me beabis: non desinam etiam inuito te noctes & dies cogitare
 quomodo tibi & optimo plantino gratias esse gratam & spero me demum
 inuenturum aliquid. In proximo librorum ab te missorum fasciculo
 etiam Eraxae tuam inuenij, credo a te mihi missam: pro qua gratias
 tibi ago. Vide quod mihi sint agenda gratias? nempe ita me omnibus
 tuis beneficijs. Grata profecto imago illa fuit, quae nunc te Musaei nostri orna,
 mentum

mentum & nostra in eo amicis manimentum qd a me & ab amicis gl'ie
 spectant. Cræso te saluta meis verbis D Plantinum & pte ab illo ut
 Goropij græ habet in manu sua, qd pimum faciat iuris p'icti. Epistolam
 tuam ad Galenum recte emabo. Is nunc est in aula: sed boni ad me scribe,
 bat se mox nobiscum saltem & hanc hyemem in patria micturum. Exem-
 pla additamenti tui ad ipsum, Sambucum nostrum, & Concellariam Casaris
 missa accipi cum libris meis, & Galeni significarij me habere. Is scribit se
 ea salutalium a me & amicitium post deum amam & alterum. Non
 potum nunc scribere plura, quia locus sum in apparatus naphiatum quas
 Des nolente sub ipsum sequentis mensis initium celebratum sum. Perge
 mihi bene precari, mi optare & amissime d. Ortelij: Ita ego missionem
 Deum regale ut tibi propitius & benedicat & beneficiat. Cræ misturum
 es, ea dabis cognato meo Danieli Kindshofsch meo amantissimo tui sti-
 distissimus. Is recte emabit. Salutant te plurimum Daniel Engel-
 hardus, frater meus, & qui mihi nunc aderat V. Cl. Andreas Viri,
 ditius Consiliarius & orator Casareus, Rhedingerus Thoma frater affinis meus,
 & multi alij quos hic habes nominis tui amantissimos & obsequiosos.
 Bene vale & feliciter vale cum optimo plantino & inuente tempore.
 nis suis aliorum laboribus. Dabis etiam neminem literarum
 inelegantia: Animus est in mistis, minime tamen ille totus. Quos
 seris & iterum alij itam vale optare mi & mihi toto factore
 complectende d. Ortelij. Cræso rescribas qd pimum libet.
 Datis. Vratislavia. Idib. Vmb. 1579

Obsecro tibi sume paginam illi
 quos Nestorianos nescari nescer
 in quadam historia didici. Ad ea q de
 Geographis scribis respondebo proxime &

Sui in aeternum & amans
 & observans

Jac. Monan

Clarissimo & prestantiss^o Viro
dno Abrahamo Ortelio
Geographo & domino
& amico hui^o obs^o tum
Carissimo

Antwerpia.

Salutem plurimam, tibi uic Clarissime atq; no-
 bilissime, a Dno Optimo Max. qui a nos quam
 plurimos. Ex animo opto Procepi. E
 Effraimilla inq; hactenq; mihi. tam inter se perit. uolita:
 Tame, E. T. ex opib; in luce hauribusq; editis (quib; apud
 omnes bonos innotatam inuicem laude) a mihi tho iam
 auis mihi poptime requirit. Siquidem ex scriptis tuis quo-
 tidie uolum hauris maximas utilitates. Veru; istam
 liberumob fecist; ex ipseu p;ipio. quo etiam nomine,
 tua, cu; omnib; bonis, multum tibi debere fateor. qd
 uero nulli, a me beneuolentia signu; E. T. hoc tempore,
 declarari pot., ornato negotio quoru; d; Generoso p;ipio
 Tabulam interim haur, admirabilin Baiaraz ^{p;ipio}
 Tabuliu, q; ipse cu; Comite Ostrogano Polono, ante quad
 zenniu, cu; diligentia e; summa cu; inuiditate, f; p;ipio
 stratu; mitto. Maioremq; in modu; E. T. oro, ut eandem
 reliquis tui Theatri tabulis adungas (et si ita in debite
 mei mehorie obiter facere) digneris, ta; eoz; q; aliquan-
 do lora illa cu; p;ipio st. infuzi. Et qd a mihi hae
 inre amirib; f; sollicitat; ut nimiru; ea ad E. T.
 trahas mittere, eoz; honeste p;ipio lorum relinquere f; ipse
 roat; q; uam; eandem p;ipio adunantia, uerum qd
 qd magis bonu; illud existimate, quod plurib; romuni;
 rate, malin; rone bonu; p;ipio iustione. Fuit ali-
 quado eoz;dem admirabilin, in p;ipio Theatri exptarib;
 huiusmodi inserta tabula, q; qd in poster; ab. amphi-
 ta; apparet, eo magis innotabat amiri, ut haur lora illi
 amir;e transmittere, qua; etia; p;ipio E. T. rogata uoluit,
 ut eandem, in gratia p;ipio et alioz; bonoz; uiror;
 reliquis adungere no; dedigneris. Quod si E. T.
 fecerit, a meis apud te p;ipio, lorum relinquere no;
 tantu; eoz; q; huius rei mihi autores f;ere: uerum etia;
 niter alioz; me, breui E. T. gratu; p;ipio. modo E.
 T. et reddita har tabula, me rehorie faceret, qd
 facile E. T. Deq; p;ipio, si literas f;ias, E. T. p;ipio
 merratu; ad Josiam Richelin, ^{bitu; sola Argos} haur p;ipio
 p;ipio, ut absq; mora, eandem ad me in Lithuania
 transferre uiraret. Adta, si placet e; hor. In ta-
 buila Lithuania E. T. affirmat, ex autore nescio quo
 in

167

Lituania nulli provincia usq[ue] ad, qua in ea quinq[ue] illi
 autor d[omi]n[us] errant, nisi forte ratio d[omi]n[us] habuerit antiquo[rum] p[ro]f[er]
 nulo[rum]. hoc tan[quam] ipso p[ro]ces illi[us] nullu[m] offendit. Cum
 hodie, tantu[m] illu[m] p[ro]vincia sit usq[ue] ad Vini h[ab]it[us] Imper[ator]
 ris. Ego autoritatem. & T. tuor, p[ro]p[ri]etate in ea fitu[m]
 d[omi]n[us] optare tan[quam] illa aut corrigi ut m[er]itari. Sed quid
 j[us] Minerva. Interi. & T. optimi Valens r[ati]o. De
 Maximo Transp[er]to. 10 Aprilis. Anno 1540.

T E

In omib[us] f[aci]s
 Jozanis ob[er]vati[on]ib[us]

Jo[an]nes Mora
 nis d[omi]n[us] antiq[ua]
 g[ra]m[ma]tica
 Maxima

Handwritten notes in the center of the page, partially obscured by the watermark. The text is difficult to decipher due to the bleed-through from the reverse side of the paper.

+

Tuam, mi D. Abrahamae, scripturam 10 Junij, redē accepī.
 qua mihi gratissima fuit, tunc quod de diversis me facis
 ea certiores, tunc quod argumento mihi ea se melius ad-
 huc valere, quāvis me mihi angustabatur propter oritur
 hinc hinc. Sexaginta ^{quatuor} ~~sex~~ florenos ab ~~Dresselo~~ ^{porro} acci-
 ceptor, priori summis adiaci. Spero brevi plus etiam
 allatum, quod tunc plura debeamus mihi, qua tunc de-
 bebant esse exsoluta. Ab D. Emmanuela expediamur an-
 te respondit. D. Gerardus Mercator dies summis obiit
 2^a Junij Decembris, circa meo delis, sedens in sede
 quasi dormit. ^{apud feni.} Sic paulatim succedimus om-
 nes. Deus sit omnibus vobis propitius. Recuso signis
 fira mihi, an beatissimis hinc pater se parantur habentur,
 ante propinqua Francofordienfer mundum, et, an
 sis illud aliquo augmento proterea acceptum.
 De Wasserflieri bonedibus expediamur, quod dies
 dabit. Sororem tuam nostris verbis quaso amica
 salutar et valendinum tuam curas. Annūm novum
 iam instans opto tibi quam felicissimum. Colonus
 ipso festo S. Stephani, ^{mane} 26 Decembris 1599
 Tuus sincerē Arnoldus Myllius

[Faint handwritten notes and scribbles, including the number 175]

†
D. Abrahamo Ortelio
geographo clarissimo
dño suo multo mos
dis quam obrey^{mo}

HRC

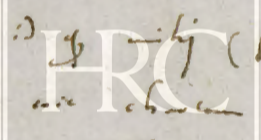
Antwerpia

S. pro Christo

Quantum esse videtur in forma, me presentem in Europa, me non
 presentem. Iustitiam Discretionem, intelligere et adhibere alicuius solus
 sola quae ad te mihi Christo. Item videlicet, videlicet in me Discreti
 si deus respiciat eundem habitum et bonum ministerio ad quod
 sic et scholasticus cognoscat, quae omnia tibi confaborem et respondet
 illud agere per ista in best. de. bonum me pro deo Christo
 phoen. Hieronymus, qui sunt hinc quinque sunt bonis, et operibus
 adhibere proficere, quibus voluntatibus voluntatis quae sunt bonis, no-
 bisque quod aliam Summam et adhibere (corpore) quae Librum meum
 de abbasibus noster Ete Christi, in hunc modum: ipsi videlicet in regnum
 idcirco qua nobis proficere me in, et ego hinc noster Librum fuerit
 in Librum deus, quibus nullas addere immo in noster magis
 presentem deo nostro deo Christo, et per proficere proficere, quod magis
 manifestum, et tibi si proficere tibi, et omnes bene magis creditur
 immo in aliam proficere non in aliter proficere, sed hoc in fine
 hinc loci, in amabilis negotio in digni pro alicuius, et de Christo
 debet deprecandum. id est magis (pro bono et infidelibus suis) non presentem.
 Ego quod in me ad hunc Librum istum presentem librum presentem
 immo in videri et prout habere proficere, proficere meo proficere in
 et negotio. sed in magis proficere meo quibus ad hunc in Librum
 amabilis nisi familiaris de immo. Habere presentem meo magis presentem
 si proficere. Ad hunc presentem de Discretionem BEROIATAM
 facile tibi presentem et fieri proficere in pro A A Legem, de immo
 amabilis meo magis proficere amabilis meo sic, facit deo magis, videlicet
 si occurrerit. Quod videlicet est proficere in me deo magis, et de
 alicuius solus videlicet. Ego nullum presentem Librum sic presentem
 de presentem et presentem tibi si quae nobis est presentem magis presentem

185

In diebus quibus Hippodamus fuisse Gensum à Romanis, quibus tunc
 Gensum inire sicut, sed Gensum uigore non habuisse, sed quodammodo
 hinc inde à quibus solentur dicitur à fovea in Olympiis facta
 et Cicerone ipse quod tunc advenit. Sicut fovea quibus spatio quod facta
 fuit tunc in Olympiis non fuisse confectam quibus, sed uigore quibus
 non fuisse, et quibus uigore dicitur à fovea in Olympiis facta
 hoc dicit. Manij quibus uigore dicitur à fovea in Olympiis facta
 quibus uigore dicitur à fovea in Olympiis facta. M. D. C. L. C.
 Val. de fovea dicitur à fovea in Olympiis facta. M. D. C. L. C.
 N. D. A. sal. M. D. C. C. C. Nova Nuptia.

Tunc officio Adolphus
 Occur M. D. C. C. C.

In prefatione praclaro illius tui operis, cui Theatri orbis terrarum, tit. fecisti, rogus eos qui aliquas particulari
 regionum descriptiones, in illo opere desideratas, apud se habent, ut illarum tibi copiam faciant, Ego igitur equitate
 desiderij tui motus, simulq; ut de pna mea se gloriam tibi debere facere possit, illius et ad inventum locum
 descriptione, superioribus annis, Sic Roma, q; non solum numeris absolute, deloncatam, simul cu' eu'mano
 libelli cuiusda' ca' a me, de illius civitatis origine, conscripti, ad te mittere, docerem, ut cu' pmo opus illud,
 tuu' eoru' impm' contingeret (quod in usum meum fallor, propedi' fieri necesse est) et sumam illud, de-
 gantionib' tuis verbis arectus parte contra eu', simul cu' elogio eius civitatis, ia' per te edito, impm'
 cures. Sed (sic me deus adiuvet) non alia rone, nisi ut Blondi, et non nullor' recentioru' scriptor'
 qui de pna mea origine, contra q; res se habent, consenserint, opinio, proptus, si fieri possit, euellat,
 quod si (ut pro tua humanitate confid' fecens, et me, et coniuces meos, atq; adeo oes veritatis amatores
 max' (mibi crede) benef' tibi deuincentis

fac cito
 Ve aut' cui illud opus, item seculi oporteat, ea conclava adductus certis credo, quod hie quotq; illius
 uolumina afferant, tametsi bibliopola' indies illius pretiu' augeant, statim certatim emant, adeo ut ult' loco
 Franc' Praxestinus dec' septuaginta aureis unu' illius exemplar vendidit, cu' ab hinc quatuor menses,
 abo septatis tantu' uenditu' fuit
 Mito et ad te iudiciu' uel potius testimoniu' non concernendu' de carminibus illis sybillinis, quae tu libro
 tuo inseruisti. Cu' enim libelli illius, unde ego uerba haec q; ad te mittere, describenda curavi, tam oc
 si duodecim ab hinc annis Sic Roma impm', uice unu' atq; alteru' exemplar referat, facile
 suspicatus e'ur fieri posse, ut libellus ille ad tuas manus non perueniret, et primo et e' una cu' alijs
 bonis uicis, (qui ut ipi ueritatis amatores existunt, difficile alios impu'tores ee' suspicant) deceptu', car-
 mina illa fidei tua libro tuo addidit

Potuisse et ad te mittere descriptione' Viceni seu Marchie Anconitanae (qua' q; p'ntoni' iud'
 non uero quaq; perfecta existat, multo t'n magis ad perfectione' accedit q' illa quae de anno 1561
 simul cu' ceteris Psolomaei tabulis, Venetijs excusa fuit) nec non cartam nauigationis qua' uocat
 ac ee' descriptione' regionis Lombardiae per Sine' (Saprenu' accuratiss' et exactiss'. Sic Roma
 descripta, et in res maias, quas in tuo Theatro (fora de indubia) desideren' mibi uisum est, uent'
 t'n, neis, cui ego hanc epistola' perferenda' uidero, illa tibi p'no fidei reddat, consultas ee' duar'
 ut responsu' expediat' tui, in quo ee' (si libebit) tuo tam sup' q; et ab in p'lonu' foris hie edenda'
 descriptiones, tua ad te dare quae, mibi significare poteris. Vale, et me, tu et si facie ignota
 Roma. Anno salutis 1572. die 24. May

Du' hae scriberem, in diu' in descriptione' Montis Argentei, a Claudio ill' Polono
 Senensi accuratissime deloncatam, Ma' itaq; ea lib' 6. epistola' i'p'ias Claudio
 excerpta, ad te mittere, quod, nisi q; tua est sumptu' plane confid' ad me
 rescribere non grauabens, tras' h' Ant' Pappi Regis tabellariu' magn'
 dirigere poteris

Excellentiae tuae

addictissimus et obsequiosissimus

Cesar. Orlandus Juncedubens Senensis
 et in hac Roma' Curia campar' patronus

Sena, civitas adeo antiqua, ut eius origo apud probatos auctores, nullibi reperatur. Nam quod a non nullis scribitur, eam fuisse conditam a Sallii Senonibus, qui, Brenno Duce, anno 369. ab Urbe condita, spatio septem mensium (ut Polibius et Plutarchus scribunt) eadem Urbe potiti fuerunt, nullo certo, aut saltem probato, auctore, constat. *

De hac civitate meminit Cornelius Tacitus lib. vigesimo annalium (colonia Senense eam appellans). quae verba de alia Sena, quae in Italia in Piceno extat, et Senegallia vulgo appellat, nequaquam intelliguntur, ut aliqui falso opinantur. Siquidem tempore Taciti et Plinii, ea civitas Picem, non iam amplius Sena, sed Senegallia, seu Senagallia, vel Senogallia appellabatur, quod ex verbis Plinii et Claudii Ptolemei, liquet. Ptolemeus ^{enim} Colonia Sementem, inter mediterraneas Etruriae colonias, diserte enumerat, idque paulo post et Senegalliam in sexta regione Italiae collocat. Ptolemeus vero non solum in Latini, ac Cyprici exemplis, sed et in Graecis, quidem antiquissimis, et manu scriptis Codicibus, Senam inter mediterraneas Etruriae civitates, Senam vero Galliam (sive enim eam appellat) inter alias Senonum civitates, prope Anconam et Fanum Forum, recenset.

Episcopus dignitatem, quo tempore primam hae civitatis adeptus fuit, quae ab hac non satis exploratur, sed in certo constat, quod inter ab. plus minus Episcopi, qui in Pontis pro-Christi 465. conveniunt, inter fuit et Eusebius Episcopus Senensis. Hic in 2. concilio Lateranensi sub Martino papa anno 652. ab eodem Natali, celebrato, inter ipsos Episcopi subscriptiones, leguntur et Sacerdos, Naunus (Arenatis Eccl. Episcopus, Naunus Episcopus Senogalliensis Eccl. Naunus Episcopus Senatis Eccl. eorum locutione modo quo et Casinus, Rosellanus, et Fauntinus Episcopi, cum Eccl. Capinate, Rosellate, et Fauntinate appellant. Interque inter easdem ferme ^{numera} Episcopi qui subscriptiones Constantino-politanae celebratae, anni, anno 680. subscripserunt, legitur et subscripsit Sacerdos, Vitalianus Episcopus Senensis, quo fit, ut in illa non possit, quod Episcopus Senensis, sic idem qui et Senogalliensis, vel qui pro Episcopo Senate, legitur et Sacerdos Arenate. Qui quidem ex Plinio et Ptolemeo supra citatis, perspicue constat quod eorum etate, Sena illa Picem, non iam amplius Sena, sed Senogallia appellabatur. Quae ergo in 2. concilio Lateranensi non solum Senatis, sed et Arenatis et Senogallien. Eccl. Episcopi, uno eodemque nomine appellati, subscriptionem, et in super. sec. et 4. synodo Pont. sub Calisto Symmacho, circa annos Domini 498. convocatae, subscriptionem et Venantius Episcopus Senogallien.

atque Pius sec. Pont. Max. anno 1459. (quo et anno idem Pius Pont. creatus fuit) Sena onivatus, Eccl. Senen. ea Episcopi in Archiepiscopalem erexit, illique Praenest. Casinum, Cassetan. et Surrentin. in eum creatos, et deinde et Paestinum et Neapolitan. Episcopi, quos ipse Pius p. instituit, in suffraganeos, assignavit, eorumque Eccl. eidem Archiepiscopo subiectas, et decrevit.

* Obviam h. Saresburiensis primas huius opinionis auctor (quae ex quoque opinio suo Polieratici nomen indidit, propterea Polieraticus seu Poliericus a plerisque appellatur lib. 6. c. 17. nulla huiusmodi opinionis certam adducit speciem aut lib. 8. c. 23. de Hadriani quarti Pontificis maximi familiarum fuisse testatur. Quod omnes autem constat Hadrianum hunc ab anno 1154. usque ad annum 1159. in solis B. Petri sede. Et proinde, huiusmodi testimonium de origine Senae longe ante ipam conditam, testimonium recipiendum non esse.

Ex libro Gaspari Barverij Lusitan, in libro, cui titulus est Censura
in quodam auctore, q sub falso nomine Berni Chal dei circuli fertur.

Narrabo, quid accidit Vltipone. eodem anno, aut paulo post, quum in regno Portugalliae Rex Emanuel India subegerit, Florebat illa tempestate in poete Hermio Caiado, homo summanus, Angel. Politiarum quondam auditor, et discipulus, cuius est Epigrammati libellus, In latini carminibus cometrus fuerat sibyllina uaticinatione, in eorum marmoreis inscrip, quae per abages significabat, Indos sub imperia, et ditione Lusitanoni esse uenturos, eorum lapides dicit opera detrunctos, ut aliqua inessent antiquitatis uestigia, obni praecipit in extremitate promontorii Sincrae prope Synera oppidu, ubi uero de fossa marmora, aliquid uicia fecit ex humore tereno, iudicauit, ad certum diem, simulata delectationis causa, inuitat amicos in uilla sua, quae proxima erat loco, ubi obitu saebeat uaticiniu, Cu igr accubissent omnes, ecce uillius nunciat Hermio, merenanias eius operas, du inspiciens fossas in cumberent, in eis in lapides, in quibus inscripta essent litterae, indices magni ciuidis a Sesauu, eode loco de fossa sic enim nubia opinabant. uel mora, omnes simul, alacritate ingenti, relictis epulis, occurrunt, de fossa intuent columnas, confectasq ex fossa uident, in quibus inuisa hmoi erant carmina sibyllina.

Sibylle uaticiniu, occidij decretu.
Voluent sa caa luens, et ordine rellis,
Cu uideas occidens orientis opes
Ganges Indos, sagus ent (mirabile uisu)
Steres comutabit suas uterq tibi.
Soli eterno, ac Luna decretu.

Qu uero de, pro se quisq, legere, admirari, uerum illos fatidicos uenerari, manu tangere, exsecrari, quid multa, continuo Vltipone ad Regem, iam antea sibyllini comenti consciu perfemerant, qui mirabundo summitis, et optimatibus ostendere, illi describenda curare, in senijs, quae ueluti sacra quodda reponere, Cu uero res percrebrisset, q in ore, et sermone omnium esset, ad peregrinos mercatores, qui Vltipone negociabant, delata est, ij continuo uaticiniu in Gallia et Germania ad uiros principes mittunt, illi uero, facili ac diligenter cu hac profatione cuiusda Valentini Norau, typpi excudendu erant.

Valentinus Norau s. Hieronimo monetauo Nungbergeni

Anno a Natiuitate Domini M. D. V. nona uero die Aug. regnante Emanuel Rege Excellentiss. Portugalliae, regnauit eius sui anno xij. in ultimis suis ultionis Hippo mil. finibus, uerius solis occasu, in cales fura promontoriu jaguo Roisa de synera uulgu appellat, secus maris caesam huius, tres sub terra ex insperato conperta fuerunt ex saxo colunae quadrata forma, Inuitis temporibus, et uerbis Romanis, una cantu quadrata in cist, quaru basis rella, ordine immutato, paululu in caput erigebat, Caput uero proprium ex industria (ut apparebat) defixu suspexamus, euulsi q feno, et ante de fossa lapidibus, quibus ^{et} miranda colunae subtus alligabant, eandem in eam uno, iam diuice conuersa, has figuras liquido annotauimus. na aliam tras in lucidi explicare non satis nobis fuit int equiquia componi uetustate, ac mans imbribus et afflatu erant pene corrupta. Hae ille. Ita sibyllina fabula uires agunt eandem, ac eandem per tota terram orbis uulgata, fides ei ubiq, et uoluntas adiungitur, hodieq, typpi excutas circumsent in front Codicis, cui titulus est Inscriptiones antiquae.

1. Doctiss.º viro D. Abrasamo
Ortelio Antuerpiensi, Dno meo
/Colendissimo,

Antuerpia

KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

49

Molto mag. s. mio oss. ^{mo}

Con molto piacere, ho ricevuto il disegno del Territorio di Siena, con il sommario di quel mio libretto, mandato a V. S. piu mesi fa, che veramente ne vobis con molto obbligo a V. S. con desiderio d'aver occasione di fare qualche cosa gli.

L'aggiunta che V. S. scrive havere fatta al suo Teatro, non solamente non l'ho veduta io, ma ne anco so, che qui in Roma, l'habbi veduta alcuno altro. Anzi ho inteso ultimamente, che qua non vi era alcuno libraro, che havere il Teatro stesso; Il pensiero di V. S. circa synonymia geografica, mi piace infinitamente, et credo piacera' anco a gl' altri; ne dubbito punto, che V. S. stampandolo separatamente, lo spacciarà non meno che il Teatro, et massimamente se vi aggiungerà anco tutto quello, che è a tergo delle tavole del suo Teatro; che se bene non ognuno può spendere dieci scudi nel Teatro, potrà non dimeno spenderne uno, o due nelli suoi discorsi, et in questa synonymia.

Nel sommario del mio discorso, vi sono tre errori di stampa, per essere male scritti nell' originale, perche nel verso 21. dove dice tre volte Maurus, ha da dire Maurus; Nel verso 33. dove dice Pius predictus, ha da dire Pius primus, et nell' ultimo verso dove è scritto Claudius Ptolomeus, vuol dire Claudius Ptolomeus Senensis, senza quell' di, che in lingua nostra vuol dire Messere, cioè Dominus, che si scrive con un D. solo. Vi è anco un altro errore di maggiore importanza, del quale tutta la colpa è la mia, perche (come V. S. potrà vedere nel mio libretto stampato) nel 44. et 45. verso s'ha da dire in questo modo, Mig. suanen, Cusin, Prassetan, et Massanen Epd, in suffraganeos assignavit, Essendo che veramente, per la Bolla del d. Pio II, il Vescovo di Siena, e di Montalcino, non sono suffraganei dell' Arcivescovo di Siena, ma sono immediatamente sottoposti alla Chiesa Romana. Per se vs. nel fine del libro, noterà gl' errori, come è solito di qualisuno, vi potrà metter questi ancora. Altrimenti si potranno accommodare alla prima stampa che si farà.

183

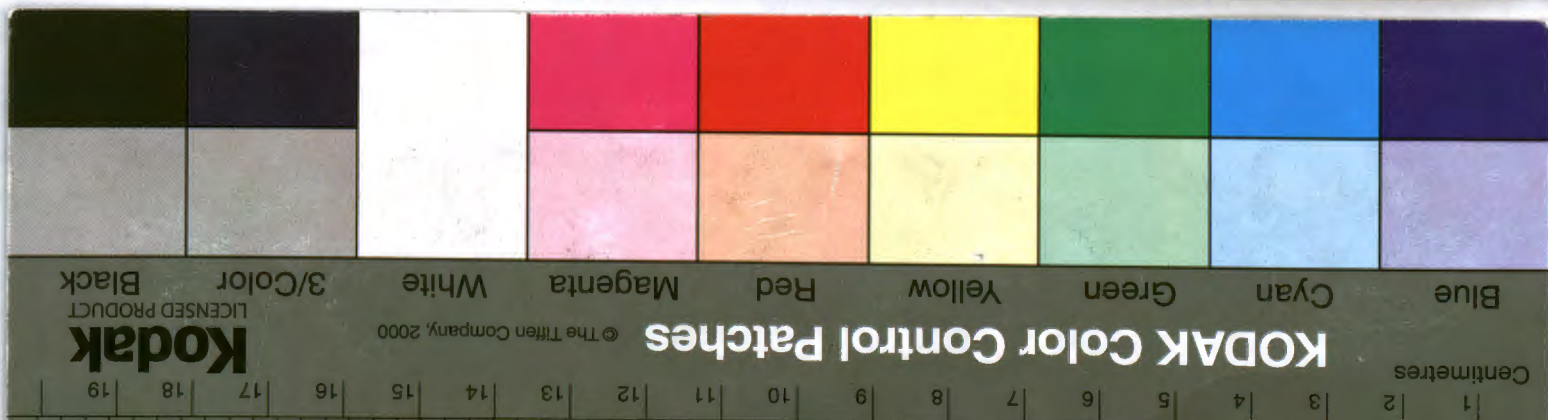

Nel mio libretto non mi manca cosa alcuna, che così appunto l'ho stampato, et se pure mi farò il principio, con un poco d'indice, et col notare alcuni errori che mi sono, mandarò subito ogni cosa a V. ancor che poco importi. S'io scrivessi così bene nella lingua di V. come ella scrive nell'Italiana, me lo reputarei a gran felicità: Però V. S., quando le corni commodo, non si toma di scrivere in Italiano; perche io l'assicuro, che la non sarà mai reputata balbutiente.

Dopo et si scritto qnto disopra, Mario . . . . . Senese,
 Et qui fa l'esercizio di Stampare, et ritagliare in rame
 mi ha detto haver visto il Teatro, et l'aggiunta del S.
 mi ha fatto ult. te et et no sa et ce ne sia ancor
 venuto, altro et uno, sinuono no vi e; cosa ale.
 tero et alii G. del Greco, morte my Paul Marubio
 havendo poi p. a. tutta l'ult. a mano alii suoi. Ed me
 sopra tutte l'orazioni di Cicerone, et di già si è
 cominciati a, Napava in Venezia. Et col fine dela
 Greco a. V. S. mi offero, et race. do di Roma, alii 16.
 di Aprile 1574.

Di V. S.

S. ore affett. mo Cesar orla di

Al molto Mag.^{co} s.^{or} mio off.^{mo}
il sig.^{or} Abramo ortelio in

Fructo Jamico & Anversa
Anderna

Black 3/Color White Magenta Red Yellow Green Cyan Blue

Kodak LICENSED PRODUCT

© The Tiffen Company, 2000

KODAK Color Control Patches

Centimetres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

7- S. P. De literis Lipsianis legi quæ scribis; Memorio in ijs una
 quæq; habere, mi autorem non falso iudicas. Thomæas, cuius ego, et
 Manavianus, multi alij, magno tenentur desiderio, De contemptu mortis
 est. Promissi enim in Constantij libello. ~~est~~ at nondum dedit, nūq;
 dat, ob ^{ie}criticorum hodie tam numerosam et variam censuram - quod
 non miror, doctes tamen. Conventi Wittebrodium, cum quo has
 Epistolas tibi libens misissem, sed negabat se aliquid in Angliam
 mittere. Rarisih Westphalia sine Oldemburgica hospitia, et horum
 hospitiarum in prohibendo ritus. Tabulis alibi in Germania, non
 semel interfuisse, ^{uti} meminisse dulces, ita interesse tunc grave erat.
~~Hæc~~ ^{Et} mores tibi displicebant, placebant tamen homines, quia
 circa faciem. Ingeniitate enim mihi nihil inter homines carius, aut
 quod magis amo. quæ tamen rara apud ceteras gentes. apud Germanos
 autem huius adhuc ab antiquitate vestigia. Doctes uicturum Abram
 Metkerchij boni viri, quam narras. Quæ de Regibus carolis, bene
 factum iudico, et gratias habeo. ut nescio, quam meo Genio his
 Mercurialibus immisceri, ingratorum. Libenter eos contempno, quam et inde
 negocium ^{mihi} adferam. Istam provinciam tibi traderem, si hic es.
 Ego non sum nummularius, nisi veterum. hi aliquid ad Musas
 meas, isti nihil profus. Hæclinto ex me salutem, cum ubi am
 venerit. De Floridj ^{regionis} editione intellexi etiam per alios.
 Significas enim exoptare ut aliquid publicum eius plage, quæ
 est urbi Mexicane et Septentrioni interiecta. utinam quidem, (ut
 veteri verbo utar) Si ipse copiam mihi fecerit, libens etiam, non
 sine honorifica Dni Hæclinti mentione, in ea. Vale Nepos can-
 dide. et tota vestra domus. Antverpij 25. Aug. 1590.

J. Abrab. Ortelius.
 200

Jacobo Colho cognato

Indice

Philippus Plegaphera, Abrahamo
Ortelio S. P. D.

Ingenium tuum, quo semper multa promissis, quae omnes delectent, et do-
ceant, te ipsum laudibus illabent iam pridem et Theatro, et
Theatro, alijsq. operibus tuis perceperam. humanitatem vero, ac
benevolentiam in me tuam, mores, et candorem animi, tuae litterae,
quas Wingus, praestanti dabitura iuuenis reddidit significarunt.
amorem autem ergate meum tu te ipse tibi Geographicis studijs,
quibus tantum excellis, comparasti. Itaq. uel cui impellor ad te colen-
dum, et quantum in me est praedicandum, exornandum. Quae uero
autem apud me sunt Geographica siue scripta, siue ypothesis, com-
mendata, omnia libentissime Wingo impartiar, Helladem quippe
cum adiacentibus regionibus Illyrij, Epiri, Macedoniae, Thessaliae
Thraciae, ante centesimum annum a peritissimo Graeco pericula
descriptam, si tamen tua interest, illam etiam foliorum ad
rationem tuam angustius religere. A Latino uero Egnatij
murali, ut rigentur fatear, quia fortasse opere praecipuum non esse
abstinerem; is enim contra quam opinionem Geographi consueve-
runt, non regiones mensuris, sed mensuras regionibus reddidit;
nihil de suo addens, antiquis plerumq. tabulis plerumq. contentus.
De Armenia, Iberia, Aegypto, Syriae Arabicae, suis in parallelis
Parthici Imperij, et Persici Regni duasque provincias, reliquas imperi-
alibus alio opere meo, quod adhuc in manibus est, esse descriptas.
dabo tamen operam, ut et scriptis, et tabulis uti possis, quando uolueris.
Liber Heucleri cuiusdam Veneti, quem il Portolano uocas, bonus sane
non Illyriorum, insulas, et septulos annos eius, sed alius ante 17. ann.
Venetijs impressus, cuius et exemplar uis reperiri posse in Bibliotheca
eis existime; illum tamen per amicum curabo, et ad te mitam.

Interea Virgilius ante Agrum Vicentinum reportabit, ut eo ordine in
 Theatro collocetur, nempe post Mediolanensem et Alpinum, radices
 Bergomensis, Briflensis, Veronensis, Vicentinus, Fanutianus, et
 Senum Forouiliensis, qui Alpinus, et Italiae extraneus est, sequatur.
 Ceterum quod polliceris te Antonij Paphlagonem nomen in Thea-
 tro tuo inserturum, non tibi tam pro eo, quod mihi avunculus fuit
 debeo, quam quod virum optime de hoc genere meritum, habitan-
 dum desumis; eandem vero laudem, si ambitiosius non quaererem,
 probo mihi tribuentem et sustinentem; quod si obtigerit
 Sublimi feram ^{subera} vertue ~~virtute~~

Exemplaria Theatri tui nulla veniunt. Romae, vel ob importanti-
 difficultatem, vel quia forsitan vulgo isti homines studio Geo-
 graphiae minus capiuntur. Quare si operam ut unum, aut
 alterum quam primum ad me deferatur, ad te enim ubere usura
 autum regredietur, quantumquidem in animo sit, illud in vestram
 Italiam sermone venire, qui Cardo Magni temporibus Roma-
 nus iusticius appellabatur, laboribus tamen seculis civitate
 est donatus. Sum totus nunc in Alpibus, nec me immenses ille
 rigentesq. moles absterrent, quin aliquid planius quam veteres
 et recentiores scriptores in medium conferam, siquidem Polybius
 Livio, Straboni, Plinio, Ptolomeo, Ammiano, praeter alia multa,
 vel ipse Annibalus tractatus obscurus est: apud vero Aleicum,
 Iovium, Schudum, Glareanum, Munsterum, Simlerum plura desin-
 derantur. Tam Maritimus, et Carias est pedum; Graecis expeditur, id
 ut inseram ~~esse~~ esse odor operi ante brevi edendo, cui titulus
 est Relatione della Gallia, et della Francia, quod in proxima

superiori Persiarum obsidione, talij subleuandi causa, esarau:
 habebis etiam ex me Relationem Regni Congo, cum decem
 tabellis, duas quidem ad Geographum, reliquis uero ad usum
 utriusq[ue] sexus hominum, ad animalia, plantas, itinera, et mutationem
 pertinentes. Valerulinem cura Clarissime Orneli; et ego
 que ad honorem, et commodum tuum spectare intelligam
 studiosissime curabo.

Rome Pridie Kal. Augusti M D. LCI.

Faint handwritten text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

D. Abrahamo Ortelio

Viro G^m et D. meo.

Antuerpnam

KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Kodak LICENSED PRODUCT
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

330 387

S. P. Quid mi tibi obsequar Orteliano doctiss. amici quondam mei antiquissimi Abrahami Ortelij C. V. haeres: cum nihil propensius velim, quam amoris officia vel mortuo prestare; si mortuis, eorum in manibus nostrarum actionum sensum aliquem esse crederem. Sed etsi non sit, Deo tamen placere non dubito, mortuorum virtutes tanquam sua dona, nobisq; imitanda exempla laudibus celebrari. Hoc vero agere eo mihi iucundius, quod memoriam tanti amici recolendo, suavissima ipsius adhuc consuetudine frui quodammodo mihi videar, unaq; plurium ornatiss. virorum, singularium olim utriusq; nostrum amicorum, laudeq; dignissimorum. Petus ut epistolam repetam ea quae obiter aliquando me narrantem audisti, de occasione Ortelio primum data meditando structuram Theatri Orbis terrarum, Orbi nunc uniuerso spectatissimi. Hoc vero ut euentius faciam, libet altius recensere, unde primum nata, ac paulatim adulta fuerit inter nos amicitia. Vix ingressus eram aetatis annum XVI. cum pientiss. parente orbare, qui me praceptoris instinctu, et amicorum non illiteratorum consilio, literarum studiis quarum non infeliciter tirocinia fecisse videbar; prosequendis destinaret. Hac aduersa occasione mutato consilio, matris ac tutorum voluntate ad Mercatura tirocinia Antuerpiae mittor, in ministerium celeberrimi mercatoris Aegidij Hooftmanni ab Eupen; Limburgensis ducatus vico primario, ac lanificij mercatura celebri; orundo, currente salutis anno M. D. LIV. Ibi cum nihil molestius ferrem, quam ereptam in bonis literis proficiendi occasionem, venim consuetudinem cognati tui; modo aditorum amaliuum Belgicorum nomine celeberrimi; Emanuelis a Metheren, isdem quib. ego studiis; historiae lectioni imprimis; dediti, primum sane, atq; uicium tunc meum solatium. Erasmus aequales prope, cum aetate, tum sorte; utriusq; nimirum animis aduersa, per crudum mercatura seruitium pruatione artium meliorum, quarum desiderium mutuis querelis, et furtiuorum studiorum communicatione leniebamus. In hac mentio nonnunquam facta est Abrahami, quem se cognatum habere Metheranus dicebat, literarum artiumq; bonarum amore flagrantissimum; sed eadem fere qua nos iniquitate fortuna restrictum: quod etsi liber, nulliusq; seruitute detinectus, matrem tamen viduam, et sorores duas adolescentulas, in rei familiaris angustia, sua opera uiuare mallet, quam scholasticis in se impensis grauare. Iste cum ad historias intelligendas delectaretur imprimis studio Geographico, ex comparatione undecunq; haberi possent optimarum chartarum geographicarum, hac ratione dictum tam honeste quam iucunde quaree tentauit, ut eas opera sororum mappis concinne munitas, sua vero coloribus; distinctius elegantiusq; quam alius cuiusquam; illustratas distraheret: in Italiam usq; (quam pulchra hac occasione saepius usufravit) transferens factas in Belgio, inde ac aliunde referret peregrinas. Hac de causa nondum Francfurtenses visitans cum frequenter abisset, negata mihi satisfactoria, qua ei innotescerem, donec in beneficium sororis nescio, an cognatae suae, matris Rogersiorum (inter quos clariss. ille Daniel, b. m. quondam Elizabetha Angliae Reginae ad Caes. Maximilianum II. legatus, omni elegantiore literatura non minus, quam humanitate morum spectabilis, mihi quoq; valde amicus: utinam non prematura morte ereptus data ei cura distrahendi bibliothecam defuncti eorum patris Joannis Rogersij tam integritate vita, et doctrina praestantis, quam in asserenda veritate diuina martyris constantissimi. In hac cum essent libri theologici ob raritatem ea aetate valde expetiti, eos videndi gratia ad Ortelium adductus, ab ipso nonnullos emi: quos etiamnam tanquam testimonia mitae dulcissimae illius amicitiae custodio. Hac inter nos ita demceps adoleuit atq; coaluit, ut in ipso ad vita finem usq; viguisse testentur paulo ante receptae eius literae: in me vicissim non nisi cum ipsa morte terminanda. Iamq; meminisse subit, nostri amoris ardorem nobismet admirabilem fuisse, adeo ut mihi confabulanti aliquando, ac roganti, unum eum tam aequalem atq; constantem utriusq; nostrum esse iudicaret, cum utilitatis externae nihil datum acceptumne, vel expectatum apparet, cuius causa hoc factum vel fieri posset existimari, blandissime his fore verbis responderit. Est mi Joannes diuinum quid animorum praeter causas externas arcana coniunctio; nisi externum censeas, studiorum ac morum nos troeum similitudine. quae enim tu probas, proba et ego: quibus delectaris, ego isdem: similia uterq; expetimus, vel refugimus, tantusq; consensus est in omnibus, ut in nos quadrare videatur Platonica illa similitudo, pomi antea per medium dissecti ac disuncti, nunc vero coniunctis partibus redintegrati, ut instar unius uterq; alteri videamur. Quo quidem responso merito mihi gratulabar, beatum me iudicans, si mores meos ac studia componere possem ad exemplar eius, qui

[ ] Pr
is que
nohi hie
in elusa.
lege que
proponunt
tur in se:
quasi e.
pistola.
17 Jan.

integritate atq; humanitate sua gratus et amabilis esset omnibus bonis, ceterorum nulli non laudabilis haberetur. Is si porro coniunctioni fovenda, eiusq; officijs exercendis, nonas subinde oblatas arripiebamus occasiones, quae inexpectatis utilitatibus in progressu non caruerunt. Merus ille meus licet illiteratus, literas tamen et literatos, artesq; honestas amplexabatur, eas in primis, quibus conatus suos iuvare sentiret: quod optatiss: tunc mihi commodo celsit, nempe ut liberalitate eius adiutus, ex peritis plerisque libris comparare, hisq; gratia ipsius, horis subcessuris uti possem. Erat is quidem Mercatura liberaliori sic intentus, ut operam intermittere nullam, qua lucrum honestum facere spes apparens esset, Deiq; benedictio sic favit prudenti eius industria, terram Mariq; ut opibus tandem; inter populares; paucos habuerit superiores; virtutum mercatoriarum nescio an ullos pares. Rei nauticae peritia mercatori splendido necessaria ceteros Antuerpia mercatores coetaneos omnium suffragio superabat: ea inhiolomnis humanitate praeditus erga omnes, non modo aequales, verum infimae q; sortis homines (tametsi in eum rerum secundarum gradum euectus, quo se fastu pleriq; mortalium praeter modum efferre solent) ut omnibus ex equo; nisi forte ex invidiosa; charis ac laudabilis haberetur; honesta interm. gravitate generosi animi malice non adeo neglecta, quae et principum virorum consuetudine saepe dignatus fuerit. Ad nauale observationem omnia sibi in promptu voluit esse instrumenta necessaria. Sed in primis chartas (ut vulgo dicuntur) hydrographicas, ac circinos, quibus utebatur tam accurate, ut observatis dies et horas, ac per famulos in ephemerides velatis ventorum mutationibus, tam probabiles faceret nauticorum itinerum coniecturas, ut nauium suarum gubernatores, ex Hispanijs alijsue remotioribus provincijs reuertentes, saepe falsi sint, eas ab rationib. diariorum suorum vix quicquam differre. Ne vero quis existimet hanc solertiam magis curiosam quam utilem fuisse verissime testari possum, cum saepe naufragiorum, vel distractionum adestinato cursu pericula, alijs ne per somnium quidem cogitata, tam certo praevidisse, ut asecurationis tempestivo remedio damna vere subsequuta compensavit: ver saue dice, securus eorum quae alij metuebant, asecurationis premium atq; praestitae lucrifecerit. Geographicarum tabularum etiam studiosissimus erat, ad aestimanda ex locorum distantijs ac situ, vecturae mercimoniorum siue sumptus, siue pericula: tum etiam ad diiudicandas audiciones cotidianas, de rebus bello per Europam; Gallias in primis; etate sua foruente gestis, adeo ut omnium quae haberi possent Orbis partium tabulas sibi compararet. Has cum impatiens omnis morae in spectandas explicaret, vel in ipso prandio, aut coena, quotiescunq; locorum lustrandorum argumentum, vel ex conuiuiarum sermone, vel proprijs cogitationibus dabatur; idq; incommode accideret mensa lanceis ac foculis instructa, si chartae amplioris essent; ut pleraeq; tunc erant; forme, parietibus ornandis quam manuum tractationi aptiores: ego vero incommodum istud aliquantenus tolli posse suggererem, nempe: si quotquot haberi possent minores forme, tabulae collectae in libri modum compingerentur, qui quolibet loco tractari posset: hoc mihi negotium dabatur, et per me Ortelio, ut ex Italia; quae tum his elegantiss. maxime abundabat; atq; ex Gallijs, comportarentur quotquot exstabant tabulae unico papiri folio impressae. Sic paulatim compositus est liber xxx plus minus chartarum, qui apud Hooftmanni heredes etiamnum exstat. Cuius usus commodissimus compertus, et hero in mensis, tam scriptoris quam cubicularijs, et mihi angustissimo museolo coarctato, Abrahamo nro ansam dedit optime consulendi in commune studiosis, ita ut probatissimorum aucthorum tabulas geographicas grandiores, raroq; forma sibi similes, in folijs chartacejs amplitudinem aequalem contractas uno volumine representaret. Idq; praestitit aera Christianae anno M.D. LXX. chartis mi fallor LII. unicuiq; adscripto sui aucthoris nomine, et propriae descriptionis nonnullis suo. Non enim antea (quod sciam) ipse plures acceperat tribus: Aegypti nempe, Asiae; a Castaldo olim nichoate; et Orbis totius uniuersali. In cuius conceptu memini mentalium licet rudem; ab ipso pro sua ingenuitate consultum, de arte ducendi proportionaliter lineas illas ab Orontio; mi fallor; primum in forma quasi cordis usurpatus: ut etiam postea de modo contrahendi grandiores descriptionum formas, tabellas sibi similes, ita ne proportionales ac distantiae locorum ab aucthoribus posita distraherentur. Atq; ita quidem domi consulebat in rem suam amicos philomusos, foris vero in primis clarissimum geographorum Gerardum Mercatorem tam liberaliter communicantem amicis (necum ~~non~~ Ortelio unice sibi dilecto) scientiae suae ductus, quam artium istarum omnium peritissimum; ac in docendi aequae, ac agendi methodo facilem, perspicuum, ac certum. Nulli enim consuetudini otiosae hominum meritiu addictus fuit Ortelius, sed eorum tantum, quorum eruditione solertiaq; se profecturum speraret in melius; comis quidem omnib;

at familiaris tantum viris bonis, vel arte aliqua bona aut elegante prestantibus: neq; hoc sui semper commode studio, quum etiam sepe ut alijs tantum prodesset. Quod contigit, ut celeberrimus etiam tum superstes pictor Antuerpianus Martmus de Vos; quo tempore nondum percrebuerat prestantie eius in sua arte fama; per illu primum introductus sit in familiaritatem dicti mei heri, et per hunc plurimum, qui demiceps eius opera adorandis pictura coenaculis ac cubiculis suis visi sunt. Huic enim tabulis V. grandiorib. coenationi tuum recens structe accommodatis, res ab Apostolo Paulo gestas; prout ex sacris Apostolorum actis a me collecte erant; tam ordinate ac eleganter depinxit, ut qui eas spectet, actus agentes, imo personarum omnium notissimos vultus, atq; ora loquentia sibi videre videatur. Nulla enim in ijs facies; quas ad numeru XL accedere puto; que non vel domesticum, vel cognatum, aliumue Hooftmanni amicum spectabilem, sic ad vnum referat, ut quibus visi vel semel fuerint superstites, ab his agnoscantur depicti; licet omnium gestus, a spectusq; ad actus exhibendi exigentiam compositi, siue etiam distorti sint. Taceo quantum profuerit adendoru operum suorum occasione, cælatorib., typographis, bibliopis alijsq; plurimis. Emolumentu vero magnitudinē quod Ortelius b. m. alter ille tuus parens, Dei benedictione capit ex additione Theatri sui iterata, nouisq; adalamentis sæpius auctā, ultra tot ac tantorum virorum hinc sibi partas amicitias: quantoq; inde beatus ac liberalius vixerit quam pleriq; scriptorum; etiam doctissimorum; qui in perpetua inopia aliorum commodis inseruisse videntur, non est ut describam tibi, qui relictu magna ex parte heres id omnium optime nosti. Sed mihi condona mi Colie, si suauitate recordationis illectus, in amoenitates meas; nānis forte particularia exspaciando, iamq; epistola modum excedens, te longius abduxerim a negotijs tuis grauioribus. Optime luculententiore scripto desiderio tuo, ac meritis amicorum, satisfacere potuisse: sed modulu mei mihi conscius, nihil præterea mihi arrogandum puto: ac ut est animus meus ergo veteres illos, et te recentem amicum, sic est epistola mea, mihi crede ab omni fūco affectationis aliena. Neq; etiam te cultum scriptura; si haberi a me possitanti facturum credo, ac verum hunc animi sinceri vultum. Huic tu vicissim ut fronte serena excipere, et me redamare velis precor: tibi vero a Deo bonam valetudinē cum foelicitate perpetua opto. Middelburgi, eo die quo tui nominis Rex Angliæ, Scotiæ, Franciæ, et Hyberniæ regnorum coniunctorum primus, truum nouorum diadema apud vos coronatus est. Viuat diu, regnetq; foelicitate virtutum omnium; sed imprimis veræ pietatis; gloriā Rex excellentissimus.

Tuus ex asse Orteliano perpetuus amicus
 Joannes Radermacherus Aquis-Graniensis
 a filio meo descriptum manu
 propria comprobant Jo. Rad.

In nomine Domini Amen
 Joannes Radermacherus
 Aquis-Graniensis
 a filio meo descriptum manu
 propria comprobant Jo. Rad.

Scripta mense Julio, die
 D. Jacobi. anno 1603.

590.

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

9
Hersamen ende voorzinge
W. Jacob Cool koopman
et

London Was Goed 69

H. G.

B. Jacopi . anno 1803 .
7. sept. week Lagen 2. 69

J. P. Pudet revera me Colie ornatissime tam sero respondere, literis huius vii Maij ad me datis. Res mihi met paucis horis confici posse videbatur, ideoq; securus expectandum tempus, animusq; ad eiusmodi oblectamenta serena. Sed incidere prater opinionem removere, partim domesticam curam, ac pyreticis similis, partim dubitationum quarunda, esse non maximi momenti, de circumstantijs ad res quas obiter narraui voluij pertinentib. quarum exactiorem notationem etiam tibi ipsi, et cognato tuo Metserano defero. En itaq; epistola, continens ea, qua animus mihi suggestit adijcenda tuae petitioni, non quidem ingrata tibi (opinor lectu futura, sed alijs fortel publicata; qui exquisitissima tantum venantes, non tra amicitia affectu non laqueantur; qua cum vera est, superficiales nevas pulchri corporis blande disimulat: quod te facturum confido, tibiq; quoad te, iam a me satisfactum esse. Sed an promissis lectoribus, atq; horu respectu tibi, non temere dubito. Stulam invidiam pleriq; puerilem, forte etiam amilem, quo res non tantum nimis minutim referantur, verumetiam indecora, vel ipsi de quorum laude, agitur, vel eorum propinquis successorib. Si quid rospitale comperietur, expungite, quaj, ut quod imprudenter currenti meo calamo exciderit. Video ab alijs qui vitam ac laudes opt. viri amici nostri scripserunt ornato stilo, grandiosa ipsius iuventuti adscribim; ego vero tantum ea testor qua mihi compta sunt, et ad tua mensq; scopu modu pertinent; si derogantia videantur existimationi eoru quos maxime fieri velim, hac deleta, vel etiam epistolam totam obliteratam, aut saltem suppressam cupio. Rescribere libere quicquid mutandum vel omitrendu censelis. Siquid in numeris, aut nominibus erratu a me est, ultro emendatu cupio. Sicut dubito de noie Caesaris ad quem missus Rogerius: huius mater sorore an cognata, vel amita fuerit Ortelij: item de numora chartaru prima editionis Theatri, earumq; descriptionu quas antea, vel quona tempore, edidit. Miror enim Werthsum notare Europam, qua nullam ab eo vidi, nec ab alio alicuius nominis nisi G. Mercatoris, quam recens editam maxime fecit Ortelius, quem puto illius occasione, et forte Mercatoris iussu ductum ad Afram et Africam, tanq; reliquas Orbis partes meditandas. Matthesi non novu Orteliu ullam operam dedisse, ante conceptu tabulae Orbis uniuersi. Unde habeat Werthsum ignoro, ut nec unde quod postremo demu itinere ex Italia Rediens Theatrum condere sit aggressus, cum aptu eius specimen, minime sexennio, ante oediderit. De M. de Vos introductione ad Hoofstadium vera narro, nec ipsum aliter dicturum credo, quem mihi opt. constat per Ort. nobis inuoluisse, prius ignotum prorsus. Cum enim mihi cura data, esset quarendi pictoris praestantis, nec tam cari, vel tarde expeditionis, ut erat F. Floris, alij tum fama elati, Ortelinq; interrogassem, naquem nosset non minus vulgarem, sed expeditu manu et inuentionis artificem, obsequiosum q; pro talij mihi comedam Martini, specimen exhibens tunc valde spectatum, tabulam altaris gladiatorum in aede deipare virginis, qua tam vine representabatur imago Georgij equitis draconem confodientis, ut esset omnibus admiratio. Filium itaq; non recte intellexisse patrem oportet, vel hunc sui; tempore intervallo, oblitu. Certumq; est hoc contigisse non ante annu 1566, cum non minus decenio notus fuisset auunculis tuis per hie sero meo, ad chartaru geographicarum comparatione. Fallere vero memoria potest in quibusdam tum Martinum, ignotum cuius instinctu ad opus vocatus fuerit ab Hoofstadio, tum me ipsum, eorum qua post meo Antuerpia discessum contigerunt. Anno enim 67. Londini abij, ibiq; permansi ad a. usq; 1580. Ante meo discessum necdum inchoatae erant picturae, imo Londini decessum a me collecta sunt earum argumenta, ordinata dispositio, et iuxta hanc facta inscriptiones. In his bene intelligendis cum sepe pictor haberet, vel operi suo comodam mutationem requireret, meo absentis vice Abrahamum coram st. in consilio, atq; auxilio adhibuit. Inter hac fieri potuisse non nego, ut de Theatro incidere sermones, quibus Ortelio consultum non sit visum, aperte se iam esse in opere, ut certe erat. pluribus enim annis opus fuit ad sculpturam; designationem taceo, tot chartarum. Hac tibi visum est significare seorsim, ut tanto maiore fiducia, de narratione mea, vel adenda, vel ad usum tuum priuatum occultanda, statuere noris. Quod de ordine, ac forma voluminis a nobis, tanq; adumbrationem futuri Theatri scire cupis, docere non possu, exemplaris conspectu destitutus. Tantum memini primo loco positam descriptionem Orbis uniuersi, qualis tunc exibat: proximo Europe, deinde aliarum partium, regnou, ac prouinciaru, ordine non tam naturali, quam oportuno tempore et loco, quibus charte poterant haberi atq; collocari. Spero tamen breui libru ipsum venturu in meum conspectum, unde siquid utile tuo instituto colligere poteru, significeabo tuis, ut in alijs quibuscunq; tibi gratificari cupiam. Vale. Middelburgo, die xij. Augusti 1603. # Tuus ex aro Jo. Rad.

227

frequent

clausa de omni
XXV.

Saluta ex me. d. Metserano compatri meo charus. cum suis, ac significa Susanna f. eius cu marito ac fratre. de sabbati noie. incolumes sine soluisse Antuerpia, parentib. reliquisq; fac sororibus affimib. plurima salutem nunciante. quod me scribere velle rogauerunt. Speculum comantem se nondum allatu est. quo deuenit seire, auco.

Virtute ac literis ornatiss. v.
Jacobo Colio Orteliano
amico suo optatissimo

Londoni

592

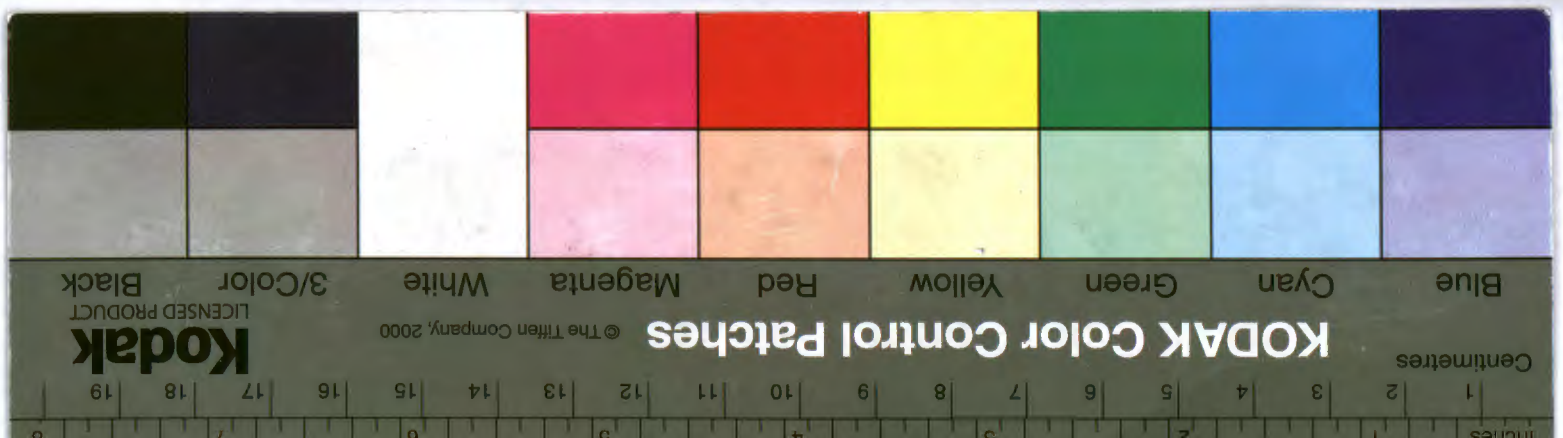

S. P. mi chariss. Colij. Ex literis tuis xxiv Sept. ad me datis in unum
mihi fuit agnosce, narrationem de Orteliani Theatri origine, vobis
fuisse gratam: talem vero eam esse optarem, quae omnibus lecturis;
at imprimis tibi satisficiat. Ad illas respondere distuli cum accepisse
fatorem brevi sperans ut vos hinc usque curis liberi plura mihi indicaretis
quae si non asciam, saltem lineam requirunt. Compater Metteranus nihil
indicavit. Pter illud quod et in de Italica negotiatione. Quid ego ea
de re existimarem modo scripsi ad ipsum, tanquam intimis consilio
arcanois cognati sui quam ego extraneus esse petierim. Tu rem veram
ab ipso cognosces, et ad huius exigentiam totum illud caput epta mea
vel oblitiscaris omnino, vel alterutro hinc annexorum substituto permutabis,
vel ex tribus collecta materia novam compones, qualem vobis maxime placebit:
ego approbabo. Velim pterea voces quasdam locis hic notaredis ita im-
mutari. In linea proxima precedente caput illud mutanda pro voce An-
gustia substitue mediocritate. Prope finem 2. paginae ad haec: Omnium
suffragio superabat, pro ult. voce repono Antebat. Lineis 25 aut 30.
(meam enim exemplar ei quod tu habes numero lineam, ac paginam non
non respondet) inferius ubi: idq. incommode accideret mensa: pro mensa
repono, ad mensam l. a. p. instructam. Lineis 8. aut 9. inferius pro huius;
atq. ex Gallijs, substitue, vel aliunde. Ad finem epta pro Coronatis est
restitu, coronari creditur ex publicis latitiae signis tota hac urbe; sed
Anglicorum mercatorum domo precipue, relucens. Siquid pter
hac corrigenda vel tollenda ampliandusne putabis, fac libere, vel mihi
prout faciendum indicabis rescribere. Aduertas autem pter ad rationes
quas curatim scribo, cur censuram omnino non expedire, ut epta mea
referatur in Theatra doctis atq. indoctis spectanda: esset enim pe-
dane luci candidum ortu ac radianti tenebras offundere, malevolis
calumniandi ansam praebere. Sat erit si cum eptis a te selectis (quae
duyridem sic tibi placet) doctioribus Summaritatis et sapientiae cultori-
bus communicetur, qui recte iudicare, tum norunt, tum si sint
quod audiunt, candidi, etiam volenti. Affecerunt me suam in epta
tua nota Cl. DD. Jo. Dee, et Jo. Rogerij. quamq. eum me forte non
norunt, fama tamen eruditionis vniq. in sua professione, utriusq. pri-
mam mihi venerabilem fecit, imprimis grandaevum et celebratum illigen-
philosophum d. Dee, quem non debitas sum me ante annos prope 40.
sua aetate grandem alluquio suo dignatum famulatuq. iterum in
bibliopolio est hic Birchmannorum. cuius temporis cum recorder valde
doleo mihi tunc per beneficia negotia otium fuisse negatum, a tanto viro
discedi quae postea saepe ab alijs, sed frustra, quae sum. Inter alia vero
intelligentiam. Monachis hieroglyphicis pridem ab ipso editis, cuius si tu
clarem impetrare posses, participes eius esse optem, vel etiam pretio
decori alicuius honorarij. Siqua tibi cum illo est mita familiaritas,
et occasio communiendi recurrat, quae so tenta suamiter an impetrare possis,
et reverenter ei meam dicito salutem. In summam iam pridem
raplus sum admirationem sapientiae eius in omni genere suetiarum,
maxime vero Mathematicae, totiusq. Philosophiae, imo et Theologiae, adeo
ut etiam optem mihi foelicitatem (si contingere posset) eius con-
suetudinibus. Et si enim non desint qui damnate Magiae cum infemulet,
forte quia quicquid non intelligunt damnant, ego tamen reverentia,
multa in honore putu sicuti digna, ac minime damnanda. Scire tamen
per te aucto, quantum sit in estimatione inter doctiores Anglos, vel
philosophos non profanos. Dno Jo. Rogerio quoq. salutem dici meo non
opto, si forte memor sit quam amice mihi fuerit foelicitate memorie ipsius
quandam frater. Laudo atq. exosculor demum tuam in vera pietate con-
stantiam, qui grassantis extremi pestis tempore, domi malueris periclitari,
quam tuis deesse: nec dubito quin deus, qui dona sua in filijs coronat,
eam mentem respiciens familiaritatem team pepercerit, et visitatione cog-
nata tua misericordia temperans, lato fine terminarit. Sic ego mecum
altu esse perpetuas dno gratias ago. Graviter enim agraam et diu, nonne
vero lenta gradu extinctas pene vires incipio resumere, adeo adhuc debilis,
ut hanc epistolam uno continuo ductu absolvere non potuerim. Quaedam
filiarum mearum intermittenste, forte adhuc laborant: sed haec ex diuturna
et communi consuetudine sua hoc obtinuit, ut vix morbus aestimetur.
Vale vir opt. et mihi desideratiss. Filij mei t. h. saluere iubent, et suos
tibi gratias tibi agit, egoq. una, pro humanitate ei affatim exhibita.
Ad speculi coneam mentione hoc tantu addere audeo, aegre accipere
amicu tuu qui comparavit ad posse, si renunciet te non tu accepisse, ac
roges dispiunt a quo et ubi sit repetenda, ne labor ipsi, et sumptus nobis
perierint. Sis itern commendatus deo. Middelburgi die vii Januarij 1604.
Tuis ex animo Jo. Rodermacherus

Opto scire, qua nunc
sit aetate, quid agat,
nihilquid adhuc
meditetur publico
bono inuolans 1527.

et a pluribus mihi
predicabit,

228

394
Fere excederat significare, quod ad manus meas nuper venerit Protocolli
Hooftmannicum. Theatru Ortelianu, multo usu valde tritu ac lacerna.
Constat tabulis 38. plerisque exensu Roma, formis Michaeli Trameyini,
Sarta magna Imperiali, vel Regali displosa. Ex his 8, vel 9. Fiantur
in Belgio aditis. Nomina Regionu adscribere, sed excludor angustia
temporis. Si scire aueas, nullam alias. Asia, Africa, Tartaria, et Egyptus
Ortelij exceptis, ac pter Orbis universalem, omnes sunt Europae.
Restitue hunc numeru tabularu in epistola mea.

595

Capiti epistolae meae incipienti: *Iste cum ad historias: usq; ad haec verba; negata mihi fuit oportunitas; exclusivae: deleto, sequentium alterutrum poterit subsistere*

Et cum ad historias intelligendas geographico imprimis studio delectaretur, tabulas geographicas sibi comparabat. Undecumq; haberi possent optimas, in folijs plerumq; eruditissimas, quas ipse (ut a pueritia praefurae quoque deditus erat) sibi colorib. illustrabat: idq; tantis scite, ut omnes alias quae tunc prostabant elegantia superarent, adeo ut quibus istae semel visa, non alius quam Ortelij manu pictas comparare vellent. Hoc itaq; exercitium non inutile sibi fore expertus, subsistivas a literarum studijs horas prudens ei impendit adjuvatus opera sororum, quae mappis munire papirum; ac paulatim etiam coloribus inficere; admodum pulchre didicerant, fratris liberalitate fruente lucello quod inde redibat. Crescente iam cum aetate, cura rei familiaris cum matre vidua gerenda. **N**undmas Francfurtenses frequentabat, ubi praeter necessaria negotia, alloquio doctorum virorum, ceterisque omnibus occasionibus intentus erat, quibus optata literarum studia promoveret. Longinquas eadem mente terras urbesq; videre desiderans, hominumq; mores; ut verae sapientiae studiosi solent; cognoscere, Italiam quoq; circa haec tempora primo itinere lustrare cepit. **I**starum profectioinum causa cum frequenter abesset, nec mihi a ministerijs herilibus quoties liberet exspaciari liceret, negata mihi fuit &c.

vel,

Omnes nihilominus occasiones diligenter observans, quibus optatum rerum expectandarum cognitionem adipisceretur, secum adhaerebat mercatoribus Francfurtensium nundinas frequentantibus, praesertim ijs qui vel literati essent, vel cum viris doctis haberent commercium, ut erant bibliopola pleriq; Antuerpienses, inter quos utriusq; tandem nostrum singularis amicus Arnoldus Mylius, tam vitae integritate ac humanitatis laude spectabilis, quam bonis literis addictus, dnoꝝ Birekmanorum Coloniensium negotiorum procurator, doctorum virorum doctas nundinas frequentantium nulli non notus atq; charus. Ad quos Ortelio hac ratione primus nisfallor; imprimis ad C.V. Gerardum Mercatorem; patuit accessus. Italiam quoq; circa haec tempora primo itinere lustrare cepit. Longinquas etenim terras urbesq; videre, atq; hominum peregrinorum mores cognoscere; ut verae sapientiae studiosi solent; iam inde a prima adolescentia summo opere desiderabat. Quarum quidem profectioinum causa cum frequenter abesset, nec mihi a ministerijs, herilibus quoties liberet exspaciari liceret, negata mihi fuit oportunitas qua ei innotescerem &c.

22
75

Ornatiss. v. dno Jacobo
Colio, amico suo optatiss.

Londonij

RC

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

965

S. P. mi chariss. Colie. Nisi mihi candor animi tui, et sincera amicorum
astimatio perspecta pridem essent, verendum ducerem, ne diuturnum
meum silentium amicitiae meae constantiam dubiam tibi fecerint. Agnosco
sane nec officio humanitatis, nec antiqua meae consuetudinis respondere
tantam alloquendi per epistolam amicos intermissione, negata praecipue
non acausione solum praesentes, veruetiam spe coram praestandi culpam, ac
optatis suavioribus confabulationibus aliquando perfrendi. Orituram detur!
Tibi vero non intermissas fuisse amicas de me meisq. cogitationes, attestatur
iterata tua litera, et in his assensa cura exoptatorum olim a me speculorum;
quam deinceps malo ut deponas, quam tibi met, et amico a talibus forte
alieno, molestus sis. Gratias interim tibi ago pro adhibita in illud opera.
Id quod altorum eorum speculorum falso exhibet oculis, ipsum videtur amono
amici tui, cui prima a te cura data, praestitisse lucri immoderate quae-
siti splendor, immenso fecerit grandiora, quam quae reuera sunt, ostentans.
Optarim ipsi, multisq. alijs, eiusmodi catoptrica deceptis, ac in promptu
ut decipiantur, ut amersis a rebus eaductis animi oculis, mature
in plano veritatis speculo, tum seipsum quales sunt, tum verae foelicitatis
oblatum in Dei verbo antitypon contemplentur, eiq. oppositu summae
in foelicitatis. s. Tim. 6. graphice expressu. Opto autem ac spero te
nullum, vel saltem non graue damnum ex famosa ista decoctione
ruina damnum tulisse. Reliquum est ut praeterea tibi gratias agam
de libello mihi communicato, mense decembri nouiss. lectu sane digniss.
eoz. mihi tuum incuridione, quod in spe conualescentia a morbo
grauiss. et pane melancholico, talib. nouellarum recreationib. opus
habuerim. Fuit sane morbus ille tam periculo, quam diuturni-
tate grauior omnibus ante expertis. Vix enim etiam virum
tantum ^{re} collecta, ut a necessarijs ambulatiunculis ad sacras coeciones
domum redire queam sine dolorifica fatigatione; ut a genero meo
et filiabus audisse iam potes. Sed gratia ei, quo confortante et
pati, et medicoriter agere imposita possimus omnia. Sed
quod attigi de nouellis, efficacius multo mihi praestiterunt Rituum
a te tam pie quam eleganter scripti de nupera peste Londinensi.
Cum enim inspiciendos prima dedisset noster Hostius, egoq. tam in-
firmus cerebro et oculis essem, ut cuiusq. alij lectioni vix hora
dimidia continuu impendere possem, adeo horum lectione affici-
ebar, ut antequam tertiam partem uno tractu perlegissem, e manibus
deponere non potuerim, postridieq. resumens summa cum voluptate
ad fine usq. inpergerim. Nunc hys aditos, et ab amico nro d. Regio
meo nomine dedicatos amice complecti, et ad Communis Patris
nostri Dei tum instituta, tum misericordiae opera contemplanda, reuol-
uere non desmo. Idem vixes pios, imprimis ex ipsa calamitate
superstites facturos spero, optoq. ut quantum res ipsa docet, erudi-
tionis et consolationis inder mecum capiant. Te autem qui nobis
hanc ansam Dei ac nos ipsos cognoscendi comodissima ^{ad hanc} dedisti
no solum ut par est laudo, verum etiam gratia. Horbebo quamdiu
viam. ac interim hortor ut speculandum hoc talentum formori
dare, pergas ad ducta Dei aedificationem; qua pter ipsum
Dominum nihil nobis charius esse debet. Honarum quod vobis
ignota sit nihil ad scribendum occurrit; Sed quid audis ac iudi-
cas de his Papa irritamentis Venetorum? Legi eni voluptate libellum
Anglicae aeditione ea de re, qua seruo ab utraq. parte agi
videtur sed a PP. subtilissime coapta, a Venetis prudenter
excepta. Qui si eo pede pergant, non dubito quin tragica
haec comedia. Dei gloriae sit cessura, et Ecclesiae sua a dissi-
cutione; quicquid humani, vel etiam Diabolici spectent
ipsi actores. Oremus pro pie affectis, ac iudicium Dei ignarum
conversione. Verbofiori quam cogitarem epistole hoc addere
non dubitabo, ut te interrogem, nunquid libri habens, quo vel Tot
vel alius quispiam docet rationem apte et proportionaliter fabri-
candorum circumorum, aliorumq. instrumentorum artificibus, magis

320

Mathesin exercentib. necessarium, ut inde aliquid a te discam,
vel similem aliunde potam ubi putes proflare. Voluntas mihi venit
his diebus ducere unum circuitu lineam ellipticam, vulgus ovalem
vocat, nec mihi deest aliquis ad prestandi socius. Sed cum manus
pictum exemplar habeam circini peniculas ad hunc usum, cuius
auctor adscriptus d. Durerus, sine adscripto utendi modo, nec mihi
figura rem ipsam satis exacte representate videatur, hos defectus
per te mihi supplere optem. idq. eo proclivius quod mihi quidam
olim p. certissimo asseveravit se talem librū, cuiuslibet factum
apud d. Ortelium p. m. cognatum tuū vidisse. Vale mi Colie amicorū
optatissime, et compatrem meum Emanuelem a. Moteron meis verbis
saluta: addens me posterioribus eius litoris non respondere, quod
sperem vi redditum fasciculū manusculum mearū literarum, a nauta
Petro Joannis, qui abunde pro responso sufficiet. Deus te cum huius
diutissime servet incolumem. Data Middeld. die 5 Augusti Greg. 1606.
Tui amantiss. Jo. Radermacher

HRC

London

Prof. J. J. van der
Lindt
De Jansz Cool roepman
Jr

KODAK Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2000
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Licensed Product

Centimetres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

8

In Christo Redemptore plurimum salve, charissime dñe Colie. A calen. Nonemord. quoniam
novissima a te mihi redditor sunt literae, ad te scripturam, retentus hucusq; ab estu
pigritia magis senili, quam necessitate. Nunc abrumpo silentiū, ne extincta
deatur in me suavissima tui memoria, oblato tandem argumento toto eo intervallo
expectato. Typis addendum curari; ne periret; librum cuius exemplar accipies a meo
genere, cuius unicum autographum multos annos apud me latuit, diutius vix
periclitari quin ab interitu vindicaretur, finemq; ab autore tam pio quam docto
spectatum oportere demū tempore consequatur, consuetudine mea non est passa. Deus
set fructum nominis suo dignum, et Eusebia (quod spero) utilem. Tu nos mi Colie placere
ingenij tui foetibus super decorasti, recreasti: gratitudinis meae testimonium aliquod te
dignum praebere exoptavi. Curtior vero cum sit propria mea suppellex, quam ut tale
quid sine promi possit, hoc aliunde mutuatum ad te mitto, precorq; tibi ut sit es
gratius, quo digniores fuerunt, imprimis illa cuius historia narratur, tum ille qui
sit; sed super omnia doctrina ex Historia deprompta, vel ei adiuncta. Haec
nisi ego fallor, laude atq; observantia digna comperietur. Porro ut ad Italiam
praecipue destinatum est, opus perveniat, aliquot exemplaria Francofurtum
tarda, de bibliotheca civitatis exercitata. Paucula iam mitto genere
ad explorandum per te (nisi molestum sit) apud aliquam bibliothecam quae
rei iudicabis aptissimum, an numerus eorum aliquis istis distrahi possit
pretium non nimis tarde ad nos redire. Lucrum non auerper, tantum ne
dem, et liber eorum omnibus teratur, qui lectione eius in melius pro
Quaeso ne graueis hoc opus pro tua humanitate ac pietate in commune
conferre. Ne vero impona mea detrimentum patiatur, unumquodq; exemplar in
vros sterlingos quoniam reddere debet, cui pro non dubito quin bibliotheca docti
addere possit, quod aequi lucrari sufficiat. Attamen si qd venditionem impedi
vniū amittere malum quam non ducere. Jam venio ad vetera nostra. Sed
tibi rem novam quae tandem aggressus es imprimis gratulor, nempe matrimonium
iugū, cui ab initio quoniam rescit, Dei benedictionem se timentibus ps. 128. promissa
ex quo precatus sum, atq; etiam nū precor. Delectum a te captum eo felicior
medico, quod socerū nactus sis, quicum in eadem magna aliquam partem studi
tuorum communicare in dies et horas possis. Opto tibi ut haec gaudia; primarium
saltem; sint diuturna, eaq; olim uterq; decrepiti ~~et~~ nova capiatis ex filiis
nepotibus. Novissima tua epistola capita singula mihi attinet repetere. Tantum
ago tibi gratias quod postulatis meis abunde volueris satisfacere. Circiter quod
nec, libros a te nominatos vidi, sed nihil in his ad institutum meū, quo quarebam
rationem demonstrabilem duondarum verarum linearū ellipticarum, quarū spe
fere sunt ~~impossibiles~~; modi eas dicendi dimissi, sed pleriq; vel incerti, vel admodum
ad mathematica tamen instrumenta componenda, et varias quaestiones solvendas necessari
Habeo tibi quoq; gratias de comunicatis scriptis 2. Pauli, et indicatis alijs quae
postea nactus sum de controversijs Venetorum cum Pontifice et Cardinalibus quibus
Eten poterit ut chartaceū hoc bellum componatur, antequā veniatur ad arma facta,
nihilominus tamen credo, chartacea illa arma maiorem fecisse paucis mensibus
rupturam in munitiones Pontificiae hierarchiae, quae ut multis annis (facit Deus
ne unquam) reparari possint. In reliquis comparationib; tecū sentio, totumq;
rei eventū infallibili providentia, et potentia Dei commendo. Jam aliquandū
de hoc negotio ~~cauti~~ mihi nihil audio pter rursus incertos, in proclivitate esse ut componatur
mihi tamen difficile videtur, et utriq; parti periculosum, maxime Venetis.
De negotijs Reip. nrae mihi nihil innotuit dignum literis, tantum bellici apparatus hinc inde se attent
Ordinū conventus flagit admodū frequenter habetur, de cuius graviss. de liberationib; ego vulgi comic
ras et iudicia incerta floccipendo. Quod nostrū officij est, Deum oro ut consilijs praesae velis, hinc
tophilinas astutias rotundex; probis consilijs eventum concedere, qui sit ipse gloriosus, Ecce saltem
Huic demum opt. atq; unico hominū custodi te tuaq; omnia commendo, socia tua ledit. eiusq; venie
rando parenti p. s. dico. Middelburgi, ipsi calendas Martij antequam. 1607.

Cui amantiss. tuus Io. Radex macborn

Wesfanden van Voorfchrijven
Dr Jacob Cool roepman
Jn

London

HRC

Inviduū nihil ad te hanc, ddy, Ortelij ornatissime, licet à te saepe fuerim ad scri-
 bendū provocatus, missis ad me Theatri tui tabulis, fragmentisq; antiquarum Bri-
 tannicarum, Humfridi Pludij nostratis: Varie enim hoc anno iactatus sui
 negotiorum multitudinē, et ab hoc officio, genere, longis etiā confectis in-
 teritibus auocatus: Nam peragratis quibusdam externis regionibus, peregrinata
 in esse sentio, lustrare Britannia. Itaq; nuper unum quibusdam Comi-
 tibus Germanis, quibus ut Hybernia misissent, Regna formis, eam
 insulam adi, ut eo animo, ut quae digniora esset, observarem, experire
 veram esset, quae Joannis, Bartholomaei, (cum nolo q' de proprietatibus
 rerum scripsit) Sabellius, alijsq; veteribus plurimq; eade terra pro-
 scripsisset. Intelligo autē ex his tuis ad Emasmelen Demetriū datis, et
 observationes illas meas expector, quas propediem ad te transmittā. Londi-
 ni enim sunt. Comparavi mihi, Sylvestris Giraldi Cambrensis, Topogra-
 phiam Hybernicā, ante annos 400. scriptam, nunquā ante editā, cuius tamen
 et mentionem facit in tuis tabulis Hybernicis, meminij, quā cum diligentij
 eius descriptione cupio edere, ad te oia formis datur. nactus etiā sum
 insulae eius delineationem Geographica, perquam accurata, quā cum
 probe curavi describi, metum habebij coenam. Valde ea exornabis
 Theatrum tuum, ipsaq; Hybernia hoc a te flagitat, ut ut Anglia, et
 Wallia seorsim excuderis, hanc et etiam propria charta, quādamo-
 di Hamra, a ceteris regnis, oceanis, diuisis, formis tuis separatim edas.
 Me certe non leuiter tibi deumixisti, missis subinde ingenij tui ad me
 monumentis, cohibitione continuata meo in me benevolentia resereris: pro q'q;
 dolore nō esse mihi, quod in tuis remittā arduisq; Efficiam,
 quae sit moestia in te voluntas, argumēto aliquando, cognoscas, non
 leui aut dubio. Totus sum in propediem ijs scriptis, quae michiata in-
 dudum apud me habui. Jamq; abedij, de Moribus Veterum Britannorū,
 librorum, cuius in tuo Theatro, quij tuis est in me amor, mentionem facij.
 Alia cogitatio maioris mihi difficultatis obstitit, scripsij, n. de Roma-
 norum in Britannia imperio, quae scriptio quam laboriosa in fue-
 rit, ipse facile conijcet, cum nullas ante me, id argumētū attigerit,

244

K

omnia, ex grecis et latinis, usq; antiquissimis authorib; haurienda sunt, veri-
 tate magis et mendacis recentiorum, ferri obusa et dolosa, ad quam eru-
 enda, diu nō potest, quantum lucis et numismata, et alia marmorea inscrip-
 tionis attulerim. Peto autē maiorem in modū a te, agas cum Goltzio
 nostro, ut si quas observaris ~~magis~~ inscriptiones, in numismatib; quorum
 habes et videt innumera, vel in marmorib; alijsq; monumentis antiquis, qua-
 ha multa diligenter inspicis, quae vel ipsius nominis Britannia meminere,
 nobis transscriptas ad me transmittas. Equidem diligentia eius haec in re,
 istis precibus compensabo. Saepo. n. in numismatib; et marmoris citantur ij,
 quos, alijs, authors nō meminere, vel si meminere, lucem recipiunt
 ab ijs, non vulgarum. Inveni hī multa post meum ex Gallijs redita, plu-
 ra etiam ab amicis fuerit mihi communicata. In hoc haec data meo, recorder
 omnium Por, qui a Romanis in imperio et auctoritate in Britannia fue-
 rit missi, in quo argumento dum versor, facile deprehendi, quantum lucis
 numismata scriptis antiquis, cum his collata, afferat. Saepe etiam partem
 Linnij, q; Julij in Britannia expeditionem edinet, mirra temporis, et
 hominum, amissam: Ammianus Marcellinus, ait et Britannia descripsisset, ea
 pars desideratur, quae etiam Diodorus de Julij et posteriorum in Bri-
 tannia conatib; scripsit, nō habent. Sit igr capnumero, ut numis-
 mata Por in honorem faciat, quib; apud probatos authors, silentium.
 Ne dubito, quin ipse me plurima, dū hīc moror, et adinuare et posse
 et velis: fauces certe vobis mihi gratissima: nec ego es sum, qui mihi illa
 arrogabo, quae ab amicis accipij. Edidisti olim tabula, in qua ruinas
 arius in Hollandia veteris expressisti: in qua inscriptio est, q; Britan-
 nijs nominis meministi: ea hīc nec potest, nec potio comparari potest: rogo
 ad me mittas, cum Wallia topographia, quas ambas tabulas tuo Tho-
 atro mirrorum, locis ad eas recipiendas, de industria, reseruat. Quod
 si Wallia descripta duo miseris exemplaria, remitta tibi Walliam
 arcib; veterib; auctam, quas a Fluddo neglectas, amicus q'dam meos ob-
 servavit. Atq; haec sunt, quae ad te nobis exarant in Gens, impedi-
 tus, et tantum nō distractus curis amicis, ut qua interva cogitem,
 et mihi q; manib; suis, cognoscere, sinosq; nihil est consuetudinis tuae

recordatione, apud me gratiam acceptissimam. Omitte nona:
 Sicut hinc ex nostrarum, quae auxilia imploramus nos vero sic vestris
 calamitatibus moveamur, ut ad praestanda quae petimus, non permoreamur,
 pacemque incertam, incertis bellis praeferenda existimemus. Re:
 quia aegrotantibus his diebus, nunc superis laus, conualuit. Comitatus
 quo ad tertium Nouembrii diem prorogata fuerant, violata
 hinc sunt in duodecimum Januarii sequentis. Bene Vale qua-
 missima Ortely. Ex Aula Windelstorana, vrbis. XIII Kal.
 Nouembros. 1713 27711.

Saluta, pto, matrem et sororem, Goltzius ena.

Tuus et suus, suus et tuus,

Daniel Regerij

HRC

D. Abrahamo Ortelio, Cosmogra:
pho Clarissimo, amico vni atq^{ue} vnic^o.

Andouerpam

200

S.

Iamdudum reddece mihi sunt à te literæ, clariſſ. Dn̄i ōverli, plena
 humanitatis, quibus lectis è veſtigio Dn̄i comadum pium p̄m̄igorem
 V. I. Doctorem ac Inſula civitatis Auguſtæ Aduocatum clariſſimum, intimum
 amicum meum r̄nuem, eumq; p̄cut etiam aliàs rogantibus Dominis
 Chriſtophoro Heemanno, et Doct̄o Vico Adolpho occone euſdem Reipubl̄.
 Medico p̄ueteri amico meo, maiorem in modum obſecraui, ut tam me
 quam tua, quimmo Reipubl̄ literaria cauſa, tantum temporis Inſu,
 meurt, chartamq; illam p̄uinciam quam petis in auita bibliotheca
 quaereret, et quo id rectius etiam exequi, et mentem tuam ex ardo
 intelligere poſſet, epistolam tuam eidem legendam tradidi, Ad qua
 reſpondit, ſe nihil magis in uotis habere, quam tibi, tuiq; ſimilibus
 reudis Vicois, in re p̄aſertim tam honoſta gratiſimæ, ſed me non
 ignorare, quam huiusmodi res difficiliſſime inuenta, ciſtas enim
 plures diuerſis chartis, tabulis, ac ſcripturis plenas, quas nunquam
 uidit extare, ac ob id ſe noſſere, Unde initium quaerendi facere
 debeat, ſed nec B. Rhenanum de reb. Germanicis, nec etiam Gol,
 Denhamium ſibi ad manum eſſe, ex quibus deſcriptionem, atq; ita
 chartam illam plenius cognoſceret, plures enim ſortaliſſis ſub
 ultimis ſupp. depiſtas et excuſas eſſe, ſe à publicis negocijs
 aliquantum librariorem et quietiorem unam aut alteram ciſtam
 preludatorem, et ſi tale quid quod petimus exſortit, deſcriben,
 di ſui deſcribendi copiam lubenti animo facturum. Reliquum
 igitur erit ut Vico occupatiſſimum data occasione poſſit
 diligentem admoneam, quod ſedulo me facturum eſſe tibi pollicitor
 conatum enim eorum qui rem literariam promouere ſtudent
 inter quos tu haud minimus es, non ſolum omnes laudare
 ſed ſum̄is etiam uicibus adiuuare debent, et reſponſum quod
 in poſterum ab eo tuleris, ſtatim ad te perſcribam. Bene et
 feliciter Vale Doct̄iſ. Dn̄i ōverli, ac p̄cum Bellorum mi
 amantiſſimum Vicum officiōſe ſaluta. Data Auguſtæ Vnde,
 literum XXV^{ta} die Junij. Anno ſal. M. D. LXXXIII. ſilo nouo

Tuae humanitati addidit h. s.

Johan. Roma. V. I. D.

246

Faint handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Main body of faint handwritten text, likely the main content of the letter or document.

*Ornatissimo doctissimoq; Viri,
Dño Abrahamo Oetelio, Dño
et amico suo honorando.*

Anticipia

Bottom section of faint handwritten text, possibly a signature or closing.

598

Jwaertig wesen en e familiarer sijnen, welck den
 diverse wijzen geschiedende gewoont wesen sijnige
 mijden printen, dat wessens vermanend tot meender
 menigeden is douch te bejouden, soo hebben wij
 broeder en in die hantien een coragie gebrege en voo
 genomen en (wintelych grootende) schriftelyk te be-
 sterken, en wy dat wy dagelyc verbaer dat v.l.
 Opera (naemlych T. orbis terrarum, wessens rindelych
 en welgesueter Carteren soo excellent bescreven)
 by groote potentaten, en jonge geleerde manne
 als ook by gemeyne personen, sijn geroent en
 dagelyc gedillecteert word, hebben wij gebro-
 ders bedacht te laten desigueren, en selfs is vo-
 per te sijnen, die vier verscheiden nationen van
 ons kersten deel, te wisten Europa, en die
 prinovaelste proprieteit der selver vxt vort-
 ste door sijnigen van instrumenten en humilitie
 deligeteert, welck al ook in de dillecta-
 tie van die, door die latijnse wezhen gemey-
 sijn verstaer sullen, ook wessens helen onder-
 linge (soo in die sijn) onser beyder gebroeders
 affectie, tot gantwaerts Confidencie, en dat
 meer is, on onser kunst by sulcken personen
 als boden verbaert, soo wel mogelych, behou-
 den lingenaden te maeken, hebben wij voo-
 theste geargt. v.l. al sulcken kleinne wend
 te dediveren, niet twijfende, van te sijn
 get vnde sijnen wort, ditte, wat van
 voren konst word meest geargt, en die mi-
 get den al mogenden sijn alsoo geargt,
 dat wij twee gebroeders by malandien
 onse residentie en gantvinge is allen

249

Wint/gap sijn:

Freundſchaft geben, unangeſehen die große Distan-
 zu tuffen v.l. Ende nur, nichtemals bey
 viel vortwörderlich (aber die geringste dieser
 professio) verſtändig, bittende u. l. Willig
 dem des bey unser schrey, doch gutwillig, arbeits
 angemaßen weſen laſen, Ende ſommige feitel metten
 Junſte bederht laſen, mitte des bey weuſſen
 v.l. unser ſehr günſtiges Zeeen lange geſontzeit
 in vrede Ende ſaligkeit. Datum des 28
 tag in mecke 1594. zu Münnich in Baieland

V. L. hochbargeyt,
 weisheit, u. günſtig

geaffertimende,
 dienstwillig, u.
 freundlich, gebredem

Johann, zu Hasſawl,
 Sadolern, Kupferſchrey

v. l. Alvarro meſſe
 lichte an unad

propter salutem a me, et Monacho nostro
 non habebam quod gloriari, pro
 mittens circumspiciebam. in hęc tabula ad
 manus recentis nota. vix vsa. tu eam vide, et
 boni consule.

Den D: Sacerdotes S. Augustini, videri
 desideramus. Sicut de Bergang Dubel
 Conf. in. den Ko: M. + a quibus
 ipsi Sacerdotes ad id dicitur in

[Red wax seal impression]
 S. Augustini

~~Japan~~
~~Sumatra~~
 China
 India Orizaba
~~Japan~~

610

Nicolaus Securius Eques Polonus,
Abrahamo Ortelio Antuerpians.

S. P. D.

Vide Theatrum totius orbis terrarum, quod te auctore in lucem prodijt.
 ac cetera quidem omnia in eo non sine magna animi mei voluptate legi,
 universumq; orbem terrarum quasi oculis adspexi; illud vero nescio
 quomodo fit, ut aliquanto molestius feram, quod nonnulla de Polonia,
 que patria mea est, perperam scriptisse videris. que autem sint eiusmo-
 di, si Martini Cromeri Poloniam legeris, ipse facile animaduertes.
 in illo enim opere, quod Coloniae apud Maternum Cholnum typis ex-
 cussum est, vir ille doctissimus, De situ, populis, moribus, Magistra-
 tibus, & Repub. Regni Polonici ita tractat, ut nihil in eo genere
 scriptiois addi minime possit. immo & Libri quoq; eiusdem Cromer,
 (praesertim autem primus) quos triginta de Origine et rebus gestis
 Polonorum conscripsit, magno tibi argumento ad eam rem declarandam
 erunt. Et si enim multi Historiam Polonicam; in primis autem Vin-
 centius Cadubens, Gallus quidam Monachus, Joannes Dlugossus,
 & Matthias Michouiensis, tum vero Iostus Ludovicus Decius,
 Bernardus Vapovius, & Joannes Herburtus; stylo persecuti sunt,
 tamen Cromerus longo intervallo hos omnes post se reliquit, meritoq;
 primas, ut olim Salustius in Romana, sic ille in Historia nostra

Summa cum laude nominis sui obtinet. Nam quod sub Russia Polonia
 quoque comprehendis, toto caelo, quod aiunt, simul cum Sigismundo
 Herbersteino, quem ea in re auctorem sequeris, erras. Sunt enim in
 Sarmatia Europaea provinciae, Polonia, Masovia, Podlattia, Prussia,
 Lituania, Samogitia, et Livonia; quae tamen nunquam Russia nomine
 censebantur, neque nunc censentur. Tabulas etiam Poloniae edidit,
 ut scis, Andreas Lograbius Vilsnensis, quem tu corruptè Poogradum
 seu Logradum vocas, et Venceslaus Grodecius; cuius tabulam
 siue chorographiam, quod Theatro tuo inseruisti, vehementer laudo.
 hanc enim Gronovius (cuius iudicio ea in re plurimum tribuendum
 est) in sua Polonia approbavit. Prodebunt, ut spero, Lituania,
 Prussia, Prussia, Masovia, Samogitia, Volinia, Podlattia, Po-
 dolia, et Livonia, adiunctarum Regno Polonia provinciarum exacti-
 ores descriptiones, ex quibus, quid de illis quoque regionibus postea
 scribendum sit, abunde cognoscas. Quibus de rebus scripsi ad te,
 mi Ortelio libere, cum optimo animo tuoque amantissimo; quippe qui
 à bonis eruditisque viris, id est à tui similibus, diligi velim. neque
 dubito, quin tu hoc ipsum, quod scripsi, pro tua humanitate equi-
 bonis facies, et hanc meam curiositatem (licet hoc nomen in
 videri ponatur) ab omni malevolentia disfuncissimam, ac potius
 cum

cum summa erga te observantia coniunctam esse, tibi persuadebis.
Benè vale, & Romam, quo me brevi conferre cogito, ad Oratorè
Polonicum, literas tuas mite. quid enim ad hac respondeas ex-
pecto. Neapoli Calend. Nouemb. M. D. LXX. IX.

Tuus animo & studio totus.

Nicolaus Securus Eques Polonus.

[Faint, illegible handwriting]

Excellentissimo & doctissimo viro
domino Abrahamo Ortelio Antuerpiensi
amico carissimo

In Flandria. In absentia dno
Antuerpia. Christophoro Plan-
tino typographo.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page, including a date: 1609

740

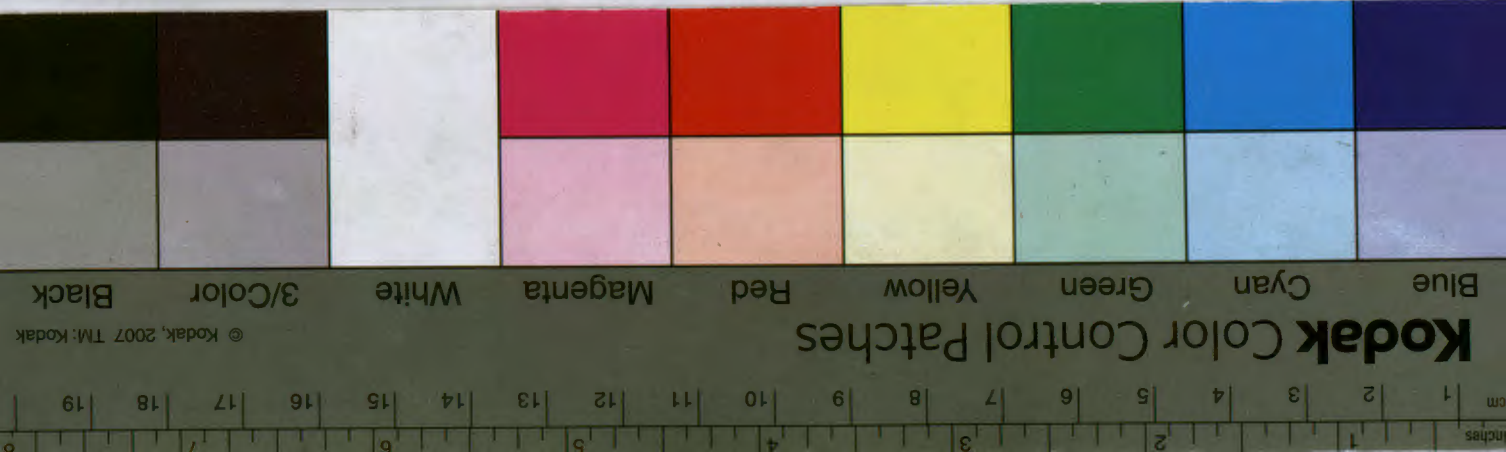

Nicolaus Secovius
Abrahamo Ortelio.

Post scriptas haec literas, nactus sum Sigismundi Herberstem Rerū
 Moschonicarum Commentarios; quos summa cum diligentia legi atq;
 relegi; nunquam tamen illum esse in ea sententia, ut Poloniam sub Rus-
 sia, quemadmodum tu in tuo Theatro fecisti, comprehenderet, reperi.
 immo ille Poloniam, Masoviam, Lituaniam, Samogitiam, & Livonia
 (addo ego Prussiam et Podlassium) excipit, caetera autem in Sar-
 matia Europaea Russia nomine complectitur. Sic enim inquit: Ca-
 terum Russia montes Sarmaticos haud longe à Cracovia attingit.
 Hic iam attende, quod Russia attingit tantum montes Sarmaticos, non
 longe à Cracovia. Cracovia autem est metropolis totius Poloniae; quam
 quod excludit à Russia, ipse vides. Et paulo post: Lon-
 go deinde secundum Tanaim, ad confluxum scilicet Oceani et Rha-
 fluviorum, itinere emenso, transendo demum Rha longissimo tractu
 in mare usq; septentrionale; post inde redeundo circa populos Regi
 Sueciae subditos, et ipsam Finlandiam, sinumq; Livonicum, atq; per Li-
 voniam, Samogitiam, Masoviam demum et Poloniam usq; revertendo,
 Cui est, ut ego interpretor, omitendo populos Regi Sueciae subdi-
 tos, Finlandiam, Livoniam, Samogitiam, Masoviam demum et Poloniam

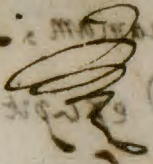
260

Russia Sarmaticis tandem montibus terminatus, Suabus duntaxat
provincijs, Lituania scilicet et Samagitia (quam aetia videbatur
quod a iugere Russia interiectis. Unde facile cognoscere po-
[redacted] quod [redacted] ipse Herbersteinus tecum sentit, sed omnino mecu.

Quamobrem errorem, si vis et potes, corrige, et [redacted] curioſitati igno-
ſcer. Iterum bene vate.

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely a letter or document.]

*Dotteranno Caro,
D. Abrahamo Artelis,
Geographo nobili.*

Antwerp.

Et si uero mei quibus maxime tabula, quam mihi donasti
 Galliam tuam video Commentarijs Caesaris praefigi. non dubito quum
 e' idem factum de uita, cum recudetur Virgilius, e' merito magnam
 ei laudem allaturam. Apud Macrobius legitur. Scio, quos quantas
 Viri eruditi laudes ceptum in hunc conuerant; Eum furis praefectis,
 Angustis, peritissimum, totius antiquitatis scientissimum, Astrologum,
 Oratorem, e' quid non? Nemo tamen istorum et Cosmographum
 faceret tibi praeripuit, qui ex eius non toto opere, magnam Orbis
 partem (prout tunc cognitus fuit) nec aliunde mutuas nomibus
 expressisti. Gratias tibi ago, quid me uelatum addam (Vide
 quam facilitate tua abutor) cum alterum peto exemplar? menon
 enim nisi (cognato cuidam meo, qui litteris dat operam in Germania
 Eum cum uideam ad Poetrem propendere, non desino admonere
 assiduum sit in hoc Auctore, hunc Magistrum dico, quum e'
 usurpo (etsi in re non peraque seria) quod de Dico (Cypriano refert
 Hieronymus; patre quondam Pestalliam librum possentem Notario suo
 dicere solitum: da Magistrum. In his habes Noua, e' epistolum
 ab Honfraglio nostro. Addit, ad XIX Maij, Strigoniensem artem
 nondum captam fuisse, gaudent se defendantibus obsessis, quum e'
 per cuniculos ignem suppressisse, qua' Chudianos oppugnantes scribam
 qui plures, e' ex primoribus pessime afflyit. Deum precor
 te mi Ores seruet inuolumentum. Aquisgrano XX Junij XCIV.

Iuris Joann. Vianus

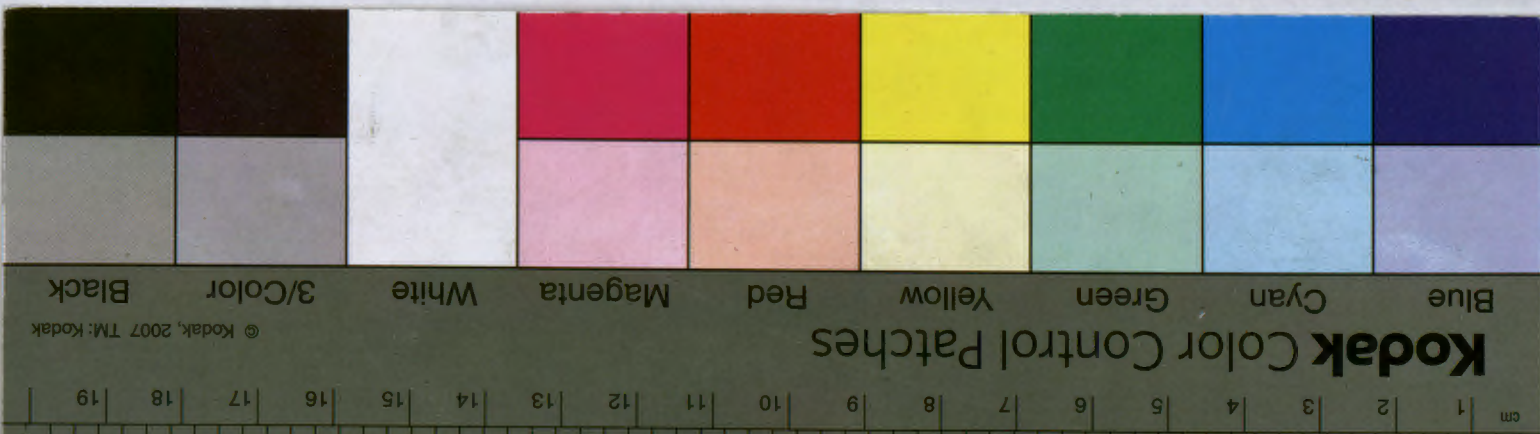

Clarissimo Viro Dn.
Abrahamo Ortelio
Geographo Regio. amico
meo observando

Antuerpam.

278

291

Clariss. Viro, D. Abrahamo Ortelio,
Amico maximo, & colendo S. D.

Lra tua, Kal. Aug. apud Vos scripta, recte mihi una cum Cl. Viri
D. Lipsij epistolis, P. Viuiani nri opera, VII. Idus Aug. sunt red-
dita, Amiciss. D. Orтели, quae me magna voluptate affecerunt.

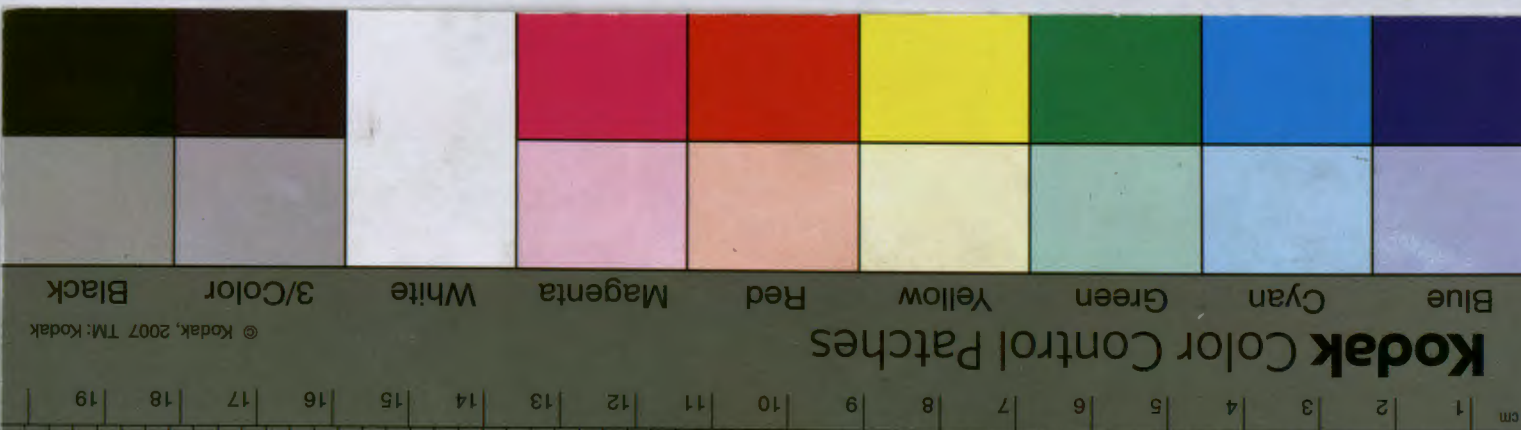
291

292

cū rerum Indicarū lectione supra modū delecter, & quęcunq;
Amicorū meorū noui huiusmodi qd habere, ab illo comodato
accipere soleo, quō legere possim: & Daciae Tabula illustrat
Tractatum Stephani Zamofij de Analectis Dacicis. Est. n.

292

Clariss. Viri, D. Abrahamo Ortelio,
Amico maximo, & colendo S. D.

Lra tua, Kal. Aug. apud Vos scriptae, recte mihi una cum Cl. Viri
D. Lipsij epistolis, P. Viuiani nri opera, VII. Idus Aug. sunt red-
dita, Amiciss. D. Ortelii, quae me magna uoluptate affecerunt,
cum plane intelligam, salutem meam, quam Tibi comiseram,
D. Lipsio non fuisse ingrati, cuius ego eruditione semper
magni feci, ingenium laudauit, scripta cu uoluptate legi, atq
omnino futurum sperauit, ut occasio aliqua cu coram salutandi,
complectendi, ac honoribus dignis adficiendi se mihi offerret,
cu ad Serenis. Principem meum Boium uenturus a compluribus
diceretur, cui tn rumor nunc fides a me est adhibita.
Eum si uerbis meis panice salutaris, Studiag mea paratis.
declaraueris, rem admodu gratam es facturus; cui etiam
lubens donum aliquod in mei memoriam mitterem, si rem grata
me facturum scirem, sed expectabo prius tuas lras, ac consilium
tuu sequar. Eius opus de Machinis bellicis auide expecto, ut
cu priori illo de Militia compingatur, cuius exlaxia tria a
Bibliopolis nris, merces suas mihi protrudentibus, cu essent
per errorem missa, duobus Inclytis, sumag Spei Principibus
in uicinia nra, Maxamyliano Boio, & Guolfg. Guilielmo
Palatino pro Strena donauit, cu parentes eorum magnis me
subinde honoribus ac beneficijs exornent, & Liber ipse talium
Principum lectione admodu sit dignus.

Thesaurus tuus Geographicus, una cum Tabulis Dacicis
mihi inscriptis, diligentia Camozij nri, recte post nundinas
proximas mihi est redditus, pro quo ingentes ago gras,
cu sit opus elaboratu, multorum lectione dignu, & Biblio-
thecis admodu utile. Emitur mehercle pro uirili parte, ut
sim gratus, & arduu per aliquod, utroq nrum dignu, mittam.
Daciam tua comunem cu Amicis copluribus, atq etia proceribus
qbusdam, feci, qui eam omnino gratam habuerunt, ac inprimis
Heluetij, ap quos libri alicuius precij, Tabula Geographica,
Icones Cl. VV. uel picturae elegantes rarissimae sunt. Unius
ex illa gente Amici mei summi, & in cognitione historiarum,
Matheseos, ac totius Antiquitatis cu laude uersati, D. Joh. Jacobi
Ruegeri, Ecclesiastae Scaphusen. uerba pauca adijciam:

(Epla tua amica, erudita, & beneuola me recreauit, adiuncta item
munera, Tractatus nimiru Fridrichi 2. Imp. de arte uenandi,
Liber item Iosephi a Costa de Indicis laboribus Iesuitaru, atq
Daciae antiquae Tabula a Cl. D. Ortelio Tua Amplit. micupata,
supra modu me exhilararunt, & ualde grata fuerunt. Historia
Indica genio meo accomodissima, quemadmodu & Daciae tabula,
cu rerum Indicarum lectione supra modu delectet, & quaecunq
Amicorum meorum noui huiusmodi qd habere, ab illo comodato
accipere soleo, quo legere possim: & Daciae Tabula illustrat
Tractatum Stephani Zamofij de Analectis Dacicis. Est. n.

Tabula ppulchra, quoad artificium, pulchriorem tñ illam reddit nomen
 tuū illustre ac clarum in orbe, quod Magnū D. Ortelium Historicū ac
 Geographū insignem illustrius fecisse est, quod Amici tui illi grās agant,
 & Tibi gratulentur, quod testimonio tantū Viri Studium tuū erga
 rem literariā toti orbi innotescit. Sed ignosce mihi, optime D. Orteli,
 fastidium ex aliorum lris Tibi adfuerit, quem negocijs grauioribus, ac
 scriptionibus frequentibus occupatū esse, planē mihi psuadeo: Vicit
 enim tuus in me animus, meaq̄ erga lras, literatosq̄ beneuolentia, ut
 has Amici mei lineas aliquot ep̄lae huic adiungerem.

De Modio non est, quod multum sis sollicitus, cū mihi hominis
 ingenium abunde sit notum, quem (ubi occasio aliqua cōmoda sese
 ostenderit) meis uerbis salutare cupio. De Optimi Viri

Tilemanni Stella, iādudum defuncti, laboribus ac scriptionibus Geo.
 graphicis, ubi ad Amicos Rostochien. scripsero, inquirā, nū spē
 aliqua apud heredes eius, de ijs publicandis, adhuc adfulgeat.

Deniq̄ ne ep̄la haec incomitata Te accedat, uel amici erga Te animi
 declaratione careat, mitto artificū nrorum Tabulas Pañonicas,
 Transyluanicas, & chartas aliquot minores quarundā obsidionū,
 quibus adiunxit pauca cōclaria Iconis ac Insigniū meorū, ut ea
 D. Lipsio nro, alijsq̄ Viris amici sentientibus, mittas. Ego eodem
 ad eum paucis uerbis scripseram, animi mei propensā uoluntati
 declarassem, si rem gratam tanto Viro, uarijsq̄ Studijs ac laboribus
 implicito, me facturum existimatus fuisset, apud quem ut mihi
 loco ep̄lae esse uelis, unice à Te peto. Norimbergae habitat Leui.
 nus Hulsius Belga, lingua Gallica illic p̄ceptor, in aedibus Comitum mei
 Arteni in notitiā meam receptus anno superiori, qui elegantes Tabu.
 las Pannonia, & descriptiones Chronologicis edidit, quas ego Augu.
 Stanis antepono; eas ubi à Camoxio nro, hōie possicioso, nondum
 accepisti, fac ut sciam, quas lubens mittā p̄ Viuianū nrum, qui
 singulis hebdomadis suam mihi operā se locaturū promisit.

Vale ex animo, Vir ornatissime, & certō Tibi psuade, Te à me
 sumopere diligi, magni fieri, nōi tuo esse deuotum, ac maximis
 beneficijs Tibi deuinctum fore. Augustae, die festo S. Laurentij,
 qui totus apud nos est pluuus ac incondans, qualis ferē integra
 haec aetas fuit, messi & uineis admodū incōmoda, Año Chrīane
 Salutis, 1596.

Tuus totus

Ioh. Georg. à Werdenstein

[Faint, mostly illegible handwritten text in Latin, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Clarissimo, ac rara eruditione ornatis.
Viro, D. Abrahamo Ortelio, Cosmo-
grapho Regio, & Polyhistori excel-
lenti, Dño, Amicoq, colendo.

Antuerpia

Tuus

[Faint signature or name]

